

تصویر ابو عبد الرحمن الکردي

« نۆجه لان »  
نه زموونیکی نوئ  
و  
په ندی میژوویی

حوسین محهمده عهزیز

2699/ی 1999ز

منتدی اقرا الثقافی

للکتاب ( کوردی - عربی - فارسی )

[www.iqra.ahlamontada.com](http://www.iqra.ahlamontada.com)

« ئۆجەلان »  
ئەزمونىكى نوئ  
ۋ  
پەندى مىژۋىيى

حوسىن محمدەد عەزىز

2699/ى 1999ز

د نړۍ لاندې نړۍ نوي و پندې مېرورې  
دوکتور حوسېن محمد عېز  
چاپې دووې  
کورډېستان - سلېمانې  
مالي 1999  
نېرلا 500 ډله

## چهند پوونکردنه ویه ک

نهم پورتوکه، له پتېنچ گوتاری جزیره جزیره پتکها توه، له چهند روود او تکی رامیاری و مشر، یی هاوچه رخ ده کولتته وه. زورمشیان له پزگاریکی نزدیکدا روویانداوه. گوتاره کانش، به پتی مشرووی نووسنیان پزگراون، وانا زنجیره ی رووداوه کان، له نوتوه بز کون دمیته کمن.

له راستیدا، نیازم نه وو، نهم چمند گوتاره. نوتیه، له دوو توی نهم پورتوکه دا بلا ویکمه وه. چونکه بازاری چاپممنی کوردی، گه لن کز و لاوازه. جگه لموی نووسر، مایه کمی غوی دمن ناگموتته وه، جگه لموی زیانده کا، توشی گللمی و ندرکتکی قورسش دمن.

به لام نموی پتر هاندام، نهم جارم هتند پل، له دمی غوم بکترمه وه، تا نهم بهرهمه نوتیه یی چاپکم، نهم حالاتی لای خواروه بودن :

1. لم دواپاندا، چمند هوالتکی نوی، له سمرانسری جیهاندا بلاوتوه، به جارتی بارودوخ کوردستان و نتوجه کمی هموان. له لایه که وه، کوتابی به جمنگی نتو غوی چورساله ی، نتوان پارتی و یه کتتی هات، پرزسی ناشتی، له نتوان بارزانی و تالماندا، له ولشتون موزکرا.

له لایه کی دیکه شه وه، سکرتری گشتی PKK «عمه دوللا نزه لان» ،

له سوریا دورخرایه وه. کچی جگه له چمند نووسری، زوری نووسرانی کورد، له ناستی نمو دو روودلووه گرنگدا، نوزمیان لته نه هات، هیچ جزوه هلویتستیکیان دمر نه بری و پتدمنگ بوون دپاره، نمو جزوه نووسرانه، همیشه نامادین، له رلگای رزنامه و گوتاره کانه وه، سووکایه تیی به یه کدی بکمن، گمره گوتار دکی لایمنتکی دیارکرو بنروسن و چار له راستیه مشرووی یه کانش بنووتن، به لام له ناستی چمند روود او تکی مشرووی گرنگدا، خزیام مانکندا

2. نمو سانگنامه و گوتاره و رزیه کوردیپانیه، له دهرموی ولات دهرده چن، زوری جار، به ناشکرا، بن هلویتستیی، ترسنوکی و وابسته یی، به توتلی هتند له دمی نووسرانیانوه دپاره. کچی گهر

نووسه رێ بههوی، کورته باستیکی مێژوویی رووداوێکان، پێشکەش به خۆتەرێکان، ههلهی لایهنه کوردستانییهکان ناشکرهبا، په‌ند و نامۆژگاریه‌کانی لێره هه‌ڵه‌نجێ، سانسۆر له‌ سه‌ر گوتاره‌کانی داده‌نێن، بێ هۆیه‌کی به‌جێ، نووسینه‌کانی به‌لاو ناکه‌نمه‌وه. بۆ نمونه: گۆفاری « گزینگ » له‌ نامه‌یه‌که‌دا، دهرباره‌ی گوتاره‌که‌ی « نۆجه‌لان »، بۆ نووسه‌ری نهم چهند دێره‌ی نووسیه‌وه: (به‌ هۆی ناوه‌ڕۆکی ژۆرنالیستی و شینواری ئیحماسی، بۆ به‌لاو کردنه‌وه‌ په‌سه‌ند نه‌کرا). دياره‌ هه‌ر شتی به‌سه‌هێن، دلی سه‌رائی پێکه‌راوه‌کان به‌سه‌هێن، ده‌سته‌ی نووسه‌ران گۆشتی که‌مه‌تر خه‌میی بێ نه‌گرن، له‌ پانیی و درێژی پتی زیاد نه‌کهن، به‌لاوی ناکه‌نمه‌وه!

له‌یه‌دا، چهند پرسیارێ خۆی قووتده‌کاته‌وه: ئایا نهم راستیه‌بانه‌ی، لهم به‌ره‌مه‌دا تو‌مارمانده‌که‌ین، چ زانیی به‌ سه‌رحه‌م به‌زووتنه‌وه‌ی کورد ده‌که‌یه‌نین؟ ئایا ئێمه‌ هه‌ست و هۆشی سه‌رکردی پارتیه‌کانی کوردستان به‌ینه‌دارده‌که‌ین، یا گردار و گرفتاره‌ خراپه‌کانی ئه‌وان، و له‌مان لێ ده‌کهن، نهم جێزه‌ گوتاراته‌یان له‌ سه‌ر به‌نوسین؟ نه‌دی نه‌و سه‌رکردانه، کاتی سه‌کاپه‌تی به‌ ناو و ناوبانگی خۆیان، پێکه‌خلو و نه‌تیه‌که‌یان ده‌کهن، کاتی ناگۆکی و دووبه‌ره‌که‌یی ده‌ننه‌وه، کاتی له‌ پیتاوی ده‌سه‌لات و کورسه‌یدا، فته‌له‌ی جه‌نگی نه‌خۆقه‌ هه‌لده‌گیرسه‌ن، کاتی ناهاکه‌یی له‌ خاک و هاو‌زمانه‌کانی خۆیان ده‌کهن، کاتی هانا بۆ سه‌رائی چوار ده‌وله‌ته‌که‌ ده‌هه‌ن، په‌لی له‌شکری ده‌وله‌ته‌ داگیرکه‌ره‌کان ده‌گرن، له‌ لایه‌نتکی ده‌که‌ی کوردستانی ده‌هه‌ن، کاتی ده‌س و په‌نجیه‌یان، به‌ خۆتی پۆله‌کانی، نهم نه‌تیه‌وه‌ هه‌زاره‌ چموساوه‌ بنده‌سه‌ سوورده‌کهن، بۆچی ده‌ین، نه‌و کاره‌ چه‌په‌لانه‌یان باس نه‌کری؟ هه‌له‌، تاوان و ناهاکه‌یه‌کانیان بۆ به‌شاردێته‌وه؟ په‌خه‌ی توندیان لێ نه‌گیرێ؟

3. به‌لاوکه‌راوه‌ کوردیه‌کان، به‌ شتیه‌که‌ی قوول و باهه‌تانه، له‌ رووداوێکان ناگۆنه‌وه، ته‌نها له‌ ته‌نکاییدا په‌لده‌کو‌تن. ژۆره‌ی نووسینه‌کان، خۆیان له‌ گه‌له‌یه‌که‌رێ و پێش‌نیا‌زکردندا ده‌نێن. بێ نه‌وه‌ی کورته‌یه‌کی مێژوویی، هه‌موو رووداو و کارساته‌کان، بیری جه‌ماوه‌ری نه‌تیه‌وه‌ که‌مان به‌خه‌نمه‌وه، بێ نه‌وه‌ی، په‌ند و نامۆژگاری پێ‌سه‌ستی لێ وهرگرن، تا بۆ هه‌موو لایه‌ روونیه‌ته‌وه، نه‌و کارساتانه‌ بۆ رووباندا؟ که‌لک و زیانه‌کانیان چی بوون؟ کێ قازانجی لێ کرد و کێ زانیی لێ که‌وت؟ نه‌و جێزه‌ لێکۆلینه‌واته‌ش، به‌ ته‌واوی تێنۆتی جه‌ماوه‌ر ناشکێن.



## پیشہ کی چابی دودھ

سمرتا دھموی، شتی پلیم: نم ہرہمہ، ہر زو لہ نپو دل و دھرونی، کوردہ پناہرہ گاندا، چنگی شیاوی تایہ تپی خوی کردموہ۔ ہرچندہ، گوتارہ کی و توجہ لان، پش راندنی نووسراوہ، ہلام تا نووڑ، لہ یک پیتی پشیمان نیم۔ چونکہ وا دمدہ کہوی، نیشام پنگاوہ، ہزچونہ کان راست دھروون، نوہ ہرایانہ سوو لہ ہلہکانی خیان و مرناگرا!

پاشان دھموی، ہل بلقزموہ، چند شتی دھارہی پارتہ رامبارہ کانی کوردستان و دیموکرسی روونکہ موہ۔ پارتہ کان، دھراکی دیموکرسی بہ دوکان و بازار کی تایہ تپی خیان دھرا، ہر کاتی نو دوکان و بازارہ، قازانی، نوو گرنگی بن دھن۔ بہ پتچہ وانمشوہ، گمر زانیان لن ہینی، نوو دوکان و بازارہ کپان دادہ گمن۔

شتیکی سہرینہ، گمر ہموویان بہ روالمت دیموکرسی بن، ہانگاشی دیموکرسی ہکن، چونکہ لہ لایہ کہوہ، دیموکرسی مژدی سمرہمہ و ناویانگتکی ہاشی ہہہ، نوواتش بہ ہوی نوو ناویانگموہ، خہلکی بن ہلدہ خہلہ تپن، لہ لایہ کی دیکہ شوہ، لہ نپو کوڑ و کوڑملہ رامبارہ کانی جیہانیشدا، لافوگزالی دیموکرسی، پتیکہ و تنخوازی و مرچہ مروہی پتوہ لپدہ دھن۔ ہلام سہر نووہہ، گمر نووسمری وک لوتی، زورنایان ہز ہزہنی، چار لہ کہو کوڑہ کانیان ہزہنی، نوو بہ نووسمری گنورہی دادہ نپن و رقی لن دہ گرن۔ کہچی گمر نووسمری، رخنہ پان لن ہگری، ہرچندہ رخنہ کش دروسکہرین، لہ دلسوزہ موہ بن، نوو بہ چاوی دوڑن تماشاہدو گمن۔ ہا لپردا، چند نمونہ ہکی زینوو، لہ ہلسو کہوتی ریکرلوہ کانی و سوید پان پتینہوہ :

1. پارتی دیموکرسی کوردستان، کہ ووشی دودھی ناوی ریکراوہ کپان، ہر لہو رژی داسہ زراوہ، لہ دیموکرسی پتکھاتوہ۔ لہبرئموہی نمز دھارہی ہنگاوہ ناہاکہ کانی (1996/08/31) و (1997/05/15)، وک کوردکی نہ توہ مروہ، ہاوہی خرم دھری و رخنم لن گرن، تا تپتا ہرچی لہ دھیان ہاتوہ، درخییان نہ کردوہ۔

2. یہ کشتی نہشتمانی کوردستان، لہبرئموہی لہ پرتوکی (رژلی سیستہی ہنہ مالہ لہ بزالی رزگایخوازی نہشتمانی کوردستان) رخنم لہ

کاره نالهمار و خراپه گانیان گرتوه، ماوهی من سالتی دهبن، جگه لموهی هممو جزره پتوهندیه کی دوستانه یان له گه لدا پچران دووم، بهرهمه کشیان به «جنهورنامه» له قلممداره. به صبرجن زلاری زلری نوو بهرهمه، بز پارتی و بنهمالهی بارزانی ترخانکروه!

3. P.K.K. تا رهخهمن لڼ نه گرتیون، منیان به دوستیکي نزیکی خویان داون. به لوم کاتن له (1998/01/05) دا، له «MEDTV»، بهرنامهی «دنگی گیل»، «درباری» «جمنگی نتووخ» چاویتکه و تنگیان له گه لدا کردم، رهخهمن له گرتووه نوملړموه گانیان گرت، لومو پووه به هیچ جزو پتوهندیان پتو نه کردووم. هروها، کاتن له مانگی (مارسی/1998) دا، له کتوونموه به کی لروانی «کوگره ی نه ته وهی»، له شاری ستوکهوتم رهخهمن لڼ گرتن، جگه لموهی به تیتلفون ناروایی خویان دبریی، هروها له تیتلفونیزوئی «مد» «شموه» تیتلفونیان بز کردم، گوایه، له کتوونموه بهدا «جنهور» م پڼ داونا له بهرئموه به پاریمانداوه، چیدیکه وانه گانی «جوگرافای پامیاری» به لونه گه پتووه. هرچه نده دواپی هر خویشیان به شیمانپوونموه، بهرنامه گانیان به گه پخسته وه، به لوم نیدی له و کاتوه، لای هممو لایه کبان، چارم رهپووه.

لنهردا زور به راشکاوپی دهختم: کاتن رهخهمن له رتکخراوکی دپاریکراو دهگرم، له بهرئموه نییه، شتیکي تاییه تیم دوی نوو رتکخراوه هبن، چونکه من وهک کوو دیکي بتلایمن، هیچ شتیکم له گه ل هیچ لایه کباندا نییه. یا له بهرئموه نییه، ته نیا حمزم له رهخهمن گرتن پڼ، به لکوو به پاریاتیکه و داومه، تا صاوم، نوو رتکخراوانه، هر هله به، تاواتن، ناپاکیه بهرانه به روله کانی نه ته وه کم و خاکی نیشتمانه کم بکمن، پتوهندی به نیستا و پاشم زوی نه ته وه کمه وه هبن، زیان به نیشتانه کم به گه یه نن، هرگیز بته دنگ ناپم، وهک تا نیستا بته دنگ نهووم. بزیه به هیچ شتو به ناتوانم، لروپی لڼ بکم، چاو بنوختنم و حمزم کم بکم. حمز گه کردوهی نوو رتکخراوانه، ته نیا پتوهندی به حمزموه پوایه، ته نیا زبانی به حمزم به گه پاندا به، نوو نوو کاته، حمزم کم و لال و کوو دهکرد، وهک چمنین جاری دیکه پشگویم خستوون. جا با بزاتن، بز نم بهرهمه نویتیم چی دهکمن!!!

1999/03/21



# ناشتی به دهنگ نییه، به دهنگه!

پیش هه‌موو شتی دهم، نه‌وه بزانی، له وولاته دیمۆکراسیه‌کاندا نه‌ین، له نێسه‌ هه‌چ رێک‌خراوی‌کدا، له هه‌چ دۆله‌تێکی نهم جیه‌ماندا، هه‌رگه‌زاوه‌رگه‌ز، دوو سه‌ره‌گا له مه‌له‌جه‌ته‌کدا، هه‌نگه‌وه جێگا یان نه‌پۆتموه و جێگا شیان نا‌هه‌ت‌مه‌وه.

هه‌ر وه‌ک چه‌ندین جار به‌ نووسه‌ن، له گه‌شتوگه‌زی رادیه‌و و چاوه‌به‌نگه‌موتنی ته‌له‌فیزیه‌یزندا باسه‌مان کردوه، جێه‌نگی نه‌هه‌خه‌زی نه‌وان پارتی و یه‌که‌تی له‌ باشووری کوردستان، شته‌کی نوێ نییه‌، رووداوێکی گه‌وه‌ری نه‌پوه و نه‌یه‌. به‌لکه‌وه له‌ دوو ته‌وی لایه‌ره‌کانی دهرێکی ته‌وی کورددا، سه‌ترویه‌کی ره‌ش و چه‌په‌لی به‌هه‌قی تو‌مار کردوه. نه‌و ناگه‌کی و دوو به‌ره‌گه‌یه‌ی نه‌پۆ ده‌یه‌یه‌ن، هه‌ر له‌ یه‌که‌م پۆژی داسه‌زاندنی پارتیه‌وه سه‌ره‌یه‌له‌داوه. به‌ جێه‌نی له‌ جێزه‌کان، ناگه‌کیه‌که‌ له‌ نه‌وان نه‌ندانه‌ی سه‌رگره‌یه‌تی پارتدا هه‌پوه، چه‌ند جارێ، به‌ شته‌وی جیا جیا ته‌قه‌یه‌تموه. هه‌ندێ جارێش، به‌ په‌له‌ی جیا واز تاوی سه‌ندوه، له‌ شته‌وی هه‌نگه‌دانێ چه‌نگه‌دانێدا هه‌خه‌ی

نواندوه، بهزی رتیکهراوه که ی دووله تکر دوه و خوتنتیکی زۆر پڑاوه. وهک  
 ههسرو نمو ناکۆکی و دووهره کیسانی، نتوان سمرانی پارت له  
 سالی (1952)، ناکۆکی نتوان سمرۆک بارزاتی و هه مزه عبداللا له  
 سالی (1959) و دووهره کی نتوان سمرۆک بارزاتی و باله که ی په لیهتیر  
 له سالی (1964) دا رویدا. نمو، دوا جاریان به ناپاکی و کارساتیکی  
 نه تهوهی گهوه کۆتاییهتات. ده توانین، بهتین: چهندین سال پارتی، وهک  
 رتیکهراوی لاواز کرد، بزوتنوه چه کداریه که ی (11/ سیهتیهری)، وهک  
 شۆرش کرمۆل کرد، هه لکی باشووری کوردستانی، وهک گه لکی  
 سهرهخ دواخت، فتهری جهنگی کوردکی و ناپاکی کرد. چونکه گه  
 دووهره کی و جهنگی نهرهخ نهوایه، هه له ته، سمرانی رتیکهراوه کان،  
 هه له سالی (1966) ده تا نهوۆ، شانۆگهریه گاته جاریه متهووی  
 په که ی، سهرنشینی پاهانیان دووهاره کردوه، هه جاری به نۆره،  
 لایه کیان له شکی عمره، فارس و تورکیان، به سهره کدی نه دههتا!  
 بهلام زۆر به داخوه، سمرانی کورد، نهک هه پهنیان له هه له کانی متهووی  
 کۆنی کورد وهره گرت، به لکوه نمو ههسرو هه له، ناکۆکی، دووهره کی،  
 تاوان و ناپاکیانه شیان، به خراپترین شتوه، له ساله کانی (1977-1987)  
 دا، له شۆرش نۆی گه ی باشووری کوردستاندا دووهاره کردوه. ده سالی  
 رتیک سمرانی پارتی و په کنتی، دۆمنی داگیرکری دهره له عهرالیان  
 په کۆخستوه، مندالی کوردیان به دهسی په کدی به کوشته دا.  
 هه روه ها، له دوی نمو راهه نه کهش رویدا، په له مانی کوردستان  
 هه لیهتیرا، سهری هه ریم دامه زرا، هه لکی رهسرووتی کورد، نا هه کیان  
 پته دا تهوه، وایانده زاتی، سمرانی کورد، کهلکیان له نه زمرو نه تالانه ی  
 پتشیو وهره گرتوه، نه دی جهنگی کورد قهران هه لئاگیر سینهوه، وهک برا  
 پتیکوه له مرمانه وای کوردستان ده کمن، نه شتمان هه راره پتیکه  
 زامداره که مان دهوۆتتهوه، لایه به لای مندالانی هه تهری باو کۆیژاو و  
 بهوۆنانی متهر دۆراوه ده که نهوه. هه له مهن، ههسرو ژان و نازلین، له بهر  
 پۆله کانی گه له که مان بهر نهوه، دله وای دایک و باوکی شهیدانی کورد  
 ده کمن. که چی، نم سهر کرده چنگسوره کورد کۆیژه، هه یج له متهووی پر له

شمر مزلری، نو چەند ساله فەترەنەبووندا لە پۆلکی (01/ مای/ 1994) دا، جەنگێکی سەرتاسەری مالتوێرانکەرانی چەلپان بەرپاکرد، کەم سوچ و قوێن ماپوو، کەم بن دار و بەردی، باشووری کوردستان ماپوو، بە خۆتی پۆلەکانی نەم گەله هەزلە، سووریان نەکردن!

لە راستیدا، حەزمەدەکرد، سەرائی کرد هێندە ئەرپوونا، نەک هەر لە سەر دەرەسات شەپان نەکردایە، بەلکۆ هەرگیز، دلی مندالێکی کوردیان نازارنەدایە، سەروولەپەکی وولاتەکیان پانەکردایەتمو، و لقن داری سەوزەشیان نەشکاندایەتمو. بەلام، هەر وەک جەنگەکشیان دەرەزان، دواي چوار سال کوردکۆشی، گەلێ ئاواتەخوێزان، بێرێکیان لە هاری نالەباری نیشتمانەکیان و خەلکی چەوساوێ بێچارە کورد بەکردایەتمو.

هەر هیچ نەبووایە، لایەکیان دەرەشتەکی بەکردایە، وازی لێو کەلەرەقی، دەرەشی، رۆکەنە، پاوەنخوێزی، مەزنخوێزی و کەلەکەلە دەرەشتە پێنا، لە کوردەشتەکی کوردستان کۆنەبوونا، وەک دوو برا، رازوگەلەپەکانی خۆیان لە پەگدی بەکردایە، رەختی توندوتیژیان لە پەگدی بەگرتایە. پاشان، پارەشیان بۆ پەگدی بەکردایەتمو، دەسی براپەتیان لە ملی پەگدی بەکردایە، بەلێتیان بۆ پۆلەکانی، نەم گەله دەرەشتە نوێ بەکردایەتمو، کە جارێکی دی، کۆری کورد بە دەسی کورد بەکۆشتادەن، هەرچی گرفتێکی رامیارسی، ئاھووری، راگەیانندن و دەرەسات هەپە، بە شەپووەپەکی دەرەشتەراستیانە چارەسەر دەکەن. نەک پەنا بۆ بەر هێز و دەرەسات بەرن، چەکی سووک و قورس بەکارێن، نو چەکانە ئا نیشتا، دزی سوپای داگیرکەری دەرەشتی عێراق، بەکاریانەهێناوە لەو پاوەردام، هەر لایەک نەم کارە بەکردایە، لای پۆلەکانی گەله کەمان، جێگای پز و ستایش دەبو. چونکە لە مێژو گوتوومانە: هەر لایەنێکیان مل بۆ داواکارەپەکانی لایەنەکی دی بەدا، بە دۆ و بە گیان هەول بۆ ناشتی بەدا، نەمرا هیچ کاتێ نەو ناگەپەنن، نو لایەنە لە بەر لایەن و بەندەسەلاتی، نو گارە بە نەبەسەدەگەپەنن، بەلکۆ گەر لە دەرەشتەشەو نەبووایە، جەساور هەر بە دەرەشتی بۆ دەرەسارد. چونکە نو لایەنە، بەو کارە، ئاویکی بە ناگری نەگەسی نو چەنگە گلاویدا دەکرد.

هتندی کس همن، نهم سردانه‌ی بارزانی و تالمانی بۆ واشتتۆن، به  
 دسکوت و سهرکهوتتکی مه‌زن دهمانن. به‌لن رسته، چونکه له لایه‌کهوه،  
 کتشی کوردی زنده‌و کردوه، هتندی دی جولاندی و به‌ره‌پنشه‌وی برد.  
 کارمه‌سانی ده‌وله‌تی نه‌مهریکا، به‌لته‌یان به‌ سهرکردی ههر دوو  
 پتک‌هراوه‌که دا، گه‌لی باشوری کوردستان، له مه‌ترسی ههرشی دێدانه‌ی،  
 سه‌یای ده‌وله‌تی داگیرکهری عه‌راق به‌هاریزن، له دس کسمه‌پاران و  
 نه‌فاله‌کردن قوتاریکمن. نه‌خشه‌به‌کیان بۆ چه‌مپاندنی ناشتی، نه‌وان نه‌و  
 دوو پتک‌هراوه‌ کتشی و به‌نگیان رشت. گهر خاله‌گانی پتک‌هوتنه‌مه‌که، له  
 کاتی دپارکراوی خه‌یدا چه‌به‌چه‌بکری، نه‌وا له رووی پامباری و  
 دپه‌لماسیه‌شوه، گه‌لن که‌لکی ده‌یت. چ له ناوه‌وه و چ له ده‌ره‌وی وولات،  
 کار و باری کورد، به‌زه‌و باشت‌ده‌یا.

به‌لام له لایه‌کی دیکه‌وه، گهر به‌ وردی به‌ری لێ به‌که‌ینه‌وه، ده‌بینن، به  
 ترله‌دپا به‌کی مه‌تروسی نه‌ته‌وه‌ی بێ وخته‌ داوه‌تی. چونکه سهرکردی ههر  
 دوو پتک‌هراوه‌ سهرکه‌ره‌که، ههرچی جله‌ چلکه‌مکانی خویان هه‌بو، له سهر  
 شه‌وه‌ی ته‌له‌فیزۆنی ده‌وله‌ته‌گانی جیهان، به‌ ته‌نایی نه‌مهریکا دا  
 هه‌لیانولاسی. گه‌لانی جیهانیان لێ ته‌که‌مانه‌ن، که‌ کورد نه‌ته‌وه‌یه‌که، به  
 راستی دو‌اگه‌وتوو، ناگۆک و ناته‌باهه. دولی نه‌و هه‌موو ترله‌دپا به‌نی،  
 گه‌لی باشوری کوردستان به‌نه‌وه‌یانه، دولی نه‌و هه‌موو ژان و نازارانه‌ی  
 چه‌شته‌ویه‌انه، کورده‌کان ناتوانن، به‌ره‌مانه‌وه‌ی خویان به‌کمن، له نه‌وه‌خوایندا  
 پتک‌ه‌که‌وون، پارت‌ه‌کان له سهر کو‌نترۆله‌کردنی کوردستان، سهرکه‌ده‌گانه‌ش له  
 به‌ر کورسی و به‌له‌ویه‌، هتندی دی نه‌شته‌مانه‌که‌یان وێرانده‌کمن، پۆله‌گانی  
 گه‌ل به‌ دسی به‌کدی به‌کوشتنه‌ده‌ن. به‌ راستی نه‌مه‌ به‌ گاته‌جابه‌ی و  
 شه‌مه‌زاری به‌کی گه‌وره‌ له قه‌له‌مه‌ده‌تی!

جگه‌ له‌وانه‌ش، نه‌مه‌ ده‌مانویست، ههر دوو سهرکه‌ده، بۆ باسکردنی کتشی  
 کورد، نه‌و گه‌شته‌یان به‌کرده‌یه، بۆ به‌هاردانی چاره‌وه‌سی گه‌لی باشوری  
 کوردستان هه‌ولێاندایه، بۆ چه‌مپاندنی سه‌سته‌مه‌ فیه‌رالیه‌ جۆنه‌مه‌ره‌که  
 خه‌باتانه‌به‌کرده‌یه، بۆ سه‌رگه‌مکردنی ژبانه‌تکی به‌ر له نازادی و ناشتی  
 به‌کوشتانه‌یه. نه‌مهریکا وه‌ک چۆن هه‌ولێداوه و هه‌ولێشه‌دا، ناوێی له

نیوان سمرکرده‌کانی، گه‌لی فەلمستەن و دۆلەتی ئیمپەرلدا بکا، وەک چۆن  
 بۆی ماندووکردوو و خۆشی ماندوویدا، ناشتیی لە نیشتمانی هەر دوو  
 گه‌لی عەرەبی فەلمستەن و جوودا پەنجەسپەنتن، وەک چۆن دۆقنن، (پاسر  
 عەرەفات و نەسحاق رەبەن)ی ناشتکردوو، وەک چۆن ئەرپۆش (پاسر  
 عەرەفات و بنیامین نەتانیاهۆ)ی بە پەگەیاندا، ئێسەش، وەک رۆڵە  
 گەلێکی مافخووا و بندەس، حەزماندەکرد، دۆلەتێکی زەلهێزی بە توانای  
 وەک ئیمپەرکا، سمرانی کوورد و دۆلەتی داگیرکەری عێراق پێکبەخا،  
 کۆتایی بە کێشە جەنگ لە کوردستان و ناوایەکی لە نێو کورددا بەهێنن،  
 ماله رەواکانی گه‌لی باشووری کوردستان دەسبەرکا.

جگە ئەر شتانە ئاساوشمان یۆ کردن، ئەر پر بە دل دەسخرایست، ئەر  
 پێککەوتنە لە گوندێکی کوردستاندا بووایە. بارزانی و تالەبانی، بە  
 هەموو بارەپێکەوه، پاوشی برایەتیان یۆ پەگدی بکراوە تەوه، بە هەر دوو  
 پێکخراوەکە، بە هەر دوو سەرکرده هەولیانیدا، کوردستان بپۆشێنەوه،  
 رۆڵەکانی گەلێش، لەو مەترسەیی، دەرپاوە، بێکاری و بێسەتەیی  
 یزگارکەن. نەک لە ناچاریدا، ملی پێگای ئێمە بکا بگرنەهەر، جا گەر وا  
 نەبووایە، هەلبەتە، بارزانی و تالەبانی، رۆژێک لە رۆژێک، لە ساوای ئێم  
 سێ سالی دوا بێ جەنگی نێوخۆدا، تەنیا جاری پێکەوه لە کوردستان  
 کۆمەڵەبوونەوه یا کاتێک لە تەلەفزیۆندا دەرکەوتن، شەهۆلی رێکی قوولی  
 بێسنوور، لە زەربای چاوەکانی بارزانیدا نەدەهێرا، هەلبەتە و  
 شەهزەییەکی زۆر، بە هەلسووکەوتی تالەبانی تەوه دیارنەدەهوا یا لە  
 چاوپێکەوتنە تەلەفزیۆنیەکی (MBC)دا، پێکەوه دادەنیشان! بەلام جگە  
 لەوێ بە شێوەیەکی گشتیی، کوورد لەو ناشتییە قازانجیدا، هەلبەتە دیارە،  
 پەگەتیی لە چاوپارتیدا، کەلکێکی زۆر لەو پێککەوتنە وەرەگیرئ، چونکە  
 هەموو فاکتەرە رامباریی، سەربازیی، ئابوویی، پێوەندییە نێوخۆیی و  
 نێوخۆیی و نێونەتەوهیی پەکانیش، لە بەرێوەبەری پارتیدا بوون، بۆیە هەر  
 شێوەیە رەفتاریانەکردا

هەرچی لە پێککەوتننامەکی و اشتنۆندا هاتوو، تەنانەت گەر تەنیا  
 هەنگاوێک، ئەر دوو لا شەڕکەرە لە پەگەتی نزیکیکە تەوه، ناشتیی لە

کوردستاندا بچەسپتێن، ئەوا هەموو کوردێکی نیشتمانپەرۆر دەین، بە دڵ و بە گیان پشگیریبکا. هەرچەندە بەیتی رێککەوتنەکەم، ناشتیی ق بەشتیکی نیشتمانەکەمان دەگەرێتەوه، بەلام دوورنێیه، خۆشتیکی زۆر ە چەند بەشتیکی دیکەى کوردستاندا برێژێن! بۆیه گەر، لە بەر پۆشان بەرۆهەندیی نەتەوهکەماندا، سەرئێشتیکی سەرئێشتی لە هێندێن خاڵان رێککەوتننامەگە بەدەین، ئەوا چەند شتەکمان بۆ رووندەبێتەوه :

1. ئەم رێککەوتننامەیه، وەک خاتوو « نۆلیرایت »، شالیاری دەرەودى ئەمێریکا گوتی : هەر هەمان رێککەوتننامە کۆتەگەى سالی (1996)ی ئەنقرەیه و سەرلەنوێ دایقێژلۆهەتەوه.

2. بەشتیکی رێککەوتننامەگە، بۆ دواپەتیکردنی P.K.K. تەرخانکراوه. پوختەگەى دڵن :

(هەر دوو پارتەگە پێکەوه هاوکاریبەدەکەن، پارێزگاریی ئاساییشی سنوورەکانی تورکیا و ئێران دەکەن. کۆنتڕۆلی رێگاوبانەکان دەکەن، تا تێرۆریستەکان لەو سنووراندە جێبەجێنەکەن و سنوور نەبەزێن. هەر دوو پارتەگە پەماندەدەن، لە هەر ناوچەیهکی کوردستانی عێراقدا، شوێنی حەوانمۆه بۆ ئەندامانی P.K.K. دابەشەکەن. جەخت لە سەر ئەوه دەکەن، هیچ پێکەیهکی P.K.K.، لە باکووری عێراقدا نەبێت. هەروەها رێگە لە شتواندنی ئارامیی و ئاسایش لە نێوچەگەدا و بەزاندنی سنووری تورکیا دەگرن.) 16» کەچی، رێککەوتننامەگە بە هیچ شتێهه، لە دەستڕێژی هەر

دوو دۆلەتی داگیرگری تورکیا و ئێران، بۆ سەر کوردستان مەکوووه!  
هەر کوردێکی خۆندەموار، کەمێن بە وردیی، سەرئێشتی سەرتاپای خالەکان بە گشتیی، ئەو چەند قەزایی سەروە بە تاپەتیی بەدا، پەکەسەر بۆی دەرەدەکوێ، جگە لەوهی هەر دوولای شەڕکەر ئاشتەکا تەوه، پارێزگاریی کورد لە باشووری کوردستاندا دەکا، لە پروی راسپاریبەوه، هیچ جێزە مژدەیهکی خۆش و نوێ، بۆ گەلی باشووری کوردستان تێدانییه. لێرەدا زۆر بە روونی دیاره، چ ئەمێریکا و چ تورکیا، چ پارتی و چ پەکێتی، هەموو لایەکیان لە سەر ئەوه رێککەوتن، گەر پێویست بکا، هەزەکانی تورک بۆی هەیه، سنووری نێو دۆلەتیی عێراق بێسەزێن، بە دواي



گرفتنداره. بزه دهن، سرله نوی له نوکموه دسهپهکه نهوه، وانا گهر  
هنگاوړیکیان بڼ پشموه نابڼ، دوو هنگاو بڼ دواوه گه راونه توه.

نیمه له کاتیکدا، پر به دل پشگری پرؤسی ناشتی دهکین، له هه مان  
کاتیکدا دهمانه وی، چاوی به پرو دواوه کانی را پر دویه کی نږیکی گه له کهماندا  
بخشینه نهوه. له لایه کموه، بڼ نه وی بزانی، دوتنی چی پرویدلوه؟ له  
پتاری چیدا، نو جهنگه چه په له غوکوږیه هه لگرسا و چوار دانه سالی  
رهمق، پمده واسیو؟ له لایه کی دیکشموه، تا به ترووی پڼز له ناشتی  
بگین و نرخی بزانی.

نیمه نابڼ، هرگز نه ومان له یادچن، له ساوی نم چوار سالی  
چیدیکدا، هتندی کوری نازا و پڼکی تمگانه کورن، هتندی کادیری  
راپاری و سه رازی، گیانپان له دمه د، دوه له تی داگیر کمری غترق، له  
ماوی چل سالد، هتندی بڼ نه ده کوروا. هتندی غوتنڅندرا، دورنیه،  
بڼ پرگارکردنی کمرکوک و ناوچه کانی دیکه پندسی غترق، شتی که متر  
یا هر هتندی غوتن پوستانه. هتندی گوند و شاروچه کانی کوردستان  
ولر انکرانه، هتندی پڼله کانی گمل دهره دوی ولاتان پورن، هتندی  
پتموشتی، پتکاری و برستتی له کوردستان پلاویزه، هتندی دزگا  
سیخوږیه کانی، هر چوار دوه له ته داگیر کمره که، له شاره کانی کوردستان  
تر اتنیانده کرد، هتله می سیخوږیه مان دلد موزاند، گهرای ناکوکی،  
دو پمده کی و نا پاکیه مان ده غست، هتند دوه له ته داگیر کمره که، پم هه مو  
درنده یی غویموه، له هه له که ممانداسیو.

په کورنیه کی، هر چی به عسی ناشتی، له ساوی دیمه لاتیدا  
فرمانه کورت، دزی خلکی کوردستان جهه چتیکا، نو دوو پتکخراوه لم  
ساره پدا، به زادهوه پیمان تروا کرد. که وانا نیمه پستان هه به، روی  
دهمان، له هر دوو پتکخراوی شهر کمر پکهین، له نمندامانی سر کردایه تی  
نو دوو پتکخراوه به گشتی و پارزانی و تالمانی به تایه تی پرسی،  
نو هه مو غوته کوردیه، له پتاری چیدا پڼزندرا؟؟ داوی غوتن و  
گیانی، نو پڼله قارمانانمی گه له کهمان له کن پکهین؟؟  
نیمه لم پڼزه ناسکه دا، بزه نم شتانه پاسده کین، بزه نم پرسپارانه،



ناراسته‌ی جمعاور ده‌کهن، بزه‌ی یه‌خدی سرکرده‌ی رتک‌خراوه‌کان ده‌گرن،  
بزه‌ی قه‌لماغی نم برینه‌ی سمختانه‌ی هلدده‌کهن و زامه‌کان ده‌کولتینه‌مو، تا  
جاریکی دی، نمو کارساته‌ی نه‌تموه‌ی په‌ ترساکانه، چند باره‌ی نه‌نمو، تا  
سمراتی نمو دوو رتک‌خراوه، په‌ندی له‌ میتروی پر له‌ شهره‌زاری و له  
غوته‌ی لکت‌شراومان و مرگن، تا نمو ساره و له‌ دهنه‌چروه، په‌ همومان  
گوت‌تاریکهن. پلتن، ناین همرگیز ناخوشی و کارساته‌ی کانی جه‌نگی  
نموخومان به‌ریچتموه. هله‌به‌ته‌ی هموو کاتی دهن، له‌ رژیانی غوشی،  
سرکه‌وتن و ناشتدا، ناخوشی و کارساته‌ی کلمان له‌ یادنه‌چن و به‌ری  
خومانی پهنه‌نمو، تا غوشی و سرکه‌وتنه‌ی کافان لن تکتنه‌چن، له‌ همان  
کاتشدا دهن، له‌ رژیانی ناخوشی و تنگانه‌دا، همرگیز وره‌ی به‌رنده‌ی دهن،  
رشته‌ی نه‌ی، بؤ ناسقه‌کی گش و پرشنگدلر پروانن، رژی سرکه‌وتن و  
سهره‌ریزان له‌ پش چاوین، بؤ نمو په‌ سمر ناخوشی و گرفته‌ی کاند  
سرکه‌مین. له‌ گمل نموشدا ناین، هتندش پاس ناخوشه‌ی بکه‌... رمی  
بؤله‌ی کانی گل پروختنن. به‌ی سی. نه‌ ناشتدا رژه‌ی سمخته‌ی کانی جه‌نگان  
له‌ یادین، له‌ کاتی جه‌نگشدا، ناشتی باور و هیومان یئ!

هر چنده‌ی له‌ یه‌کم رژه‌ی گوترومانه، ناگری نمو جه‌نگه‌ی ناروایه‌ی، له  
ننوان پارتی و یه‌کشتدا هلدگیربا، له‌ میتروی نوتی گله‌ی کمساندا،  
کارساتیکی نه‌تموه‌ی مرنه‌ی، ناپاکیه‌ی کی گوره‌یو. به‌لام پتویسته، به  
هر شتوره‌ی، کوتایه‌ی به‌تترین. هر له‌ سهره‌ی تاشده‌ی دمازانی، جگه‌ی له  
ناشتسونه‌ی گشتی و دیموکراتیزه‌ی کردنی کوردستان، هیچ جوره  
چاره‌ی کی دپکه‌ی نه‌یو و نیه و ناین. هر وه‌ی دمازانی، نم فیله‌ی  
نم جاری جه‌نگی نموخوی، ننوان پارتی و یه‌کشتش، هر له‌ سمر حسی،  
خونی گمش رهنرونی بؤله‌ی کانی گمل ته‌یو دهن، سرکرده‌ی هر دوو  
رتک‌خراوه‌ی گش، وه‌ی گوره‌ی نازاگانی فیلم، پستی خزان پرگاردگن، وه‌ی  
پالوانه‌ی کانی چیرۆک، به‌ ساغی بؤی دهره‌چن. نمو کسوره‌ی به‌یلاپنه  
نه‌شتسانه‌ی و دلسوزانی، هر له‌ یه‌کم رژی جه‌نگه‌ی شمه‌ی، دژی  
ره‌فتار و گوشتاری شهرخازان یوون، همیشه‌ی هملیان بؤ ناشتی داوه، له  
کوتاییدا، وه‌ی گهره‌یشتوین و نلاره‌یچی نه‌یو دهره‌ی، وه‌ی ناپاکی فیلم

و چیراک پاسده گرتن! ههلههرهسته کانهش، نموانمی به شهرویه له شهروگان،  
 پشگهری لایه نیکیان ده کرد، دوی لایه نه کمی دی دمدوان، پروپاگاندی  
 خراب و درویشان بهلاوه کردموه، چنتوی بهسیان ددها، نهوژ جبارکی دی  
 ههولدمه، به پتی بهرموندیی تایه تیی تاکه که سسی خزان، گوله بهرزه  
 ناسا، له گمل خۆزی بارودخی پرۆستی ناشتیه کهدا، خزان بهرجهتین.

به لای منوره، شتیکی زۆر سه پرنبیه، نمو دمه بهرگه نانهی تا دوتن بهر،  
 لوریهان له گری ناگری جهنگی نهووخ ده کرد، کهچی نموژش گولاوهرتی  
 ناشتی بهکن! له رادیو و تیلیفونونه کاندان، وتوویشان له گه لدا ده کن، له  
 پرۆنامه و گۆفاره کاندان، به گوتارنوسه، پشگرکن له سمر ناشتی ده کن!

بهلام هه رچی چۆن بن! دهن، هه مومسان کار به ناشتی بهکن، چونکه  
 نهیا هه به ناشتی، براهه تیی، تهبا یی و به کتیی، بهرزه لیکدا بهرلوه کانی  
 گمل به کده گرنه وه، زامه کان سارپۆدهن، رۆله کانی گمل، به وره به کی بهرز و  
 به، زی بهرینه وه، به هیز و توانا به کی بهرینه وه، بهرنگاری نه خسه و به لانه  
 گلاوه کانی، دوزمانی نهووخ و داگیرکمران ده منموه، وهک قهلا به کی قایم، به  
 پروپاندا رادموسان، کورد له مه ترسی جهوساندنموه رزگاردیهن، ورده ورده  
 پتشد کهوئ، دوزمانی نهووخ و داگیرکمرانی تیکدمشکتن.

لهردها با بزانهن، دوزمان و داگیرکمرانی کوردستان، دوتن چیمان ده کرد و  
 نموژش چی ده کن؟ هه مومسان ده زانهن، کاتن بهر دی کوردستانی هه بو،  
 پارتی و به کتیی ریکه بوون. دواتر جهماوهری جهوساوهی کورد راهه ری، هه  
 چوار دوهله ته داگیرکمره کش، لوه ده ترسان، نهیا راهه رینه که، ناما به کانی  
 خۆی به نمواری به ده پشتن، نهیا دوهله تیکی کسور دی، له باشووری  
 کوردستان دابه زۆن. نهیا مه ترسی راهه رینه، بز به شه کانی ده که ی،  
 کوردستانی به ده سی خۆشیان به نه نه منموه، نهیا نه ته وهی کورد، له هه سوو  
 به شه کانی کوردستان، دوی داگیرکمر راهه رینه، دلولی مافی سهر به خۆی و  
 دله زاندنی دوهله تیکی ناسپۆنالی تایه تیی بهکا، بهلام هه بهر، ناش له  
 خه پالتی بو، ناشواتش له خه پالتیکی ده کهدا بو!

نوموو، کاتن راهه رینه کش سهر کو تکر، نمو مه ترسی به له بهردم دوهله ته  
 داگیرکمره کاندان، نهیا، نهیدی نمو ترسه پان نهعا، که چی کاتن، بهرله مانی

کوردستان هه‌لێژێردرا، ده‌زگاگانی میریی هه‌رم دامه‌زرا، ئهم جاره‌ش هه‌ر  
 چوار ده‌وله‌ته‌که‌، ده‌سیان به‌ جرتو‌ل‌تر تکرده‌وه‌. به‌ شتویه‌یه‌کی ناشکرا و به  
 تاییه‌ تیه‌ش، هه‌ر سێ ده‌وله‌ته‌که‌ی تورکیا، ئێران و سووریا، هه‌ر شمش  
 مانگ جاری، له‌ یه‌کن له‌ پهنه‌ه‌خته‌کانی ئهو سێ ده‌وله‌ته‌ داگیرکمه‌  
 کۆده‌بو‌ونه‌وه‌. به‌ راشکاوی، دژی سه‌ستیمی فیدرالی و په‌رله‌مانی  
 کوردستان، نه‌خشه‌ و پیلانیان داوه‌نا. گۆنه‌جاش، دۆستانی نه‌یوخۆ و  
 ناپاکه‌کانی کوردپه‌شیان، به‌ پاره‌ ده‌کری، راپانده‌سه‌پاردن، له‌ شاره‌کانی  
 کوردستان خه‌لکی په‌رسه‌ن، دزی یه‌کن، له‌ شۆنه‌ قه‌ره‌باله‌کان، بۆمبا و  
 ئۆتۆمۆبیل په‌ه‌قینه‌وه‌. به‌لام کاتێ جهمگی نه‌یوخۆ ده‌سه‌په‌که‌ و به‌ ته‌واوی  
 گه‌رمه‌بو‌، نه‌وانه‌ش وازپان له‌ یه‌که‌ه‌ه‌شته‌ هه‌نا، ئهو کۆبو‌ونه‌وانه  
 راوه‌ستێران. ئه‌نجا سه‌رانی ده‌وله‌ته‌ داگیرکمه‌کان، زۆر به‌ ده‌خۆشی و به  
 وردیی، سه‌رنجی جهمگه‌که‌یان ده‌دا، له‌ دووروه‌ جهموی ئه‌سه‌بی سه‌رکه‌شی  
جهمگه‌که‌یان راوه‌کشای، به‌ شتویه‌یه‌ له‌ شتیه‌کان، هه‌ر ده‌وله‌تی له‌و ده‌وله‌ته‌  
داگیرکمه‌رانه‌، پارمه‌تی لایه‌نێکی شه‌رکه‌ریان ده‌دا، تا ده‌یانته‌وانی، په‌تر  
به‌ه‌زیان به‌ ناگری جهمگه‌که‌ی ئێوان پاری و یه‌که‌به‌یه‌وه‌.

دیاره‌ ناهه‌قیه‌شیان نه‌بو‌، ئهو گاره‌ یه‌کن، چونکه‌ کاتێ سه‌رانی پارتی و  
 یه‌که‌تیی، نه‌خشه‌ و پیلانه‌ گلاوه‌کانی نه‌وانیان په‌اده‌کرد. ئیدی بۆچی و له  
 پتتای چیدا، کۆبو‌ونه‌وه‌ یه‌کن؟ ئیدی کورد ده‌ین، له‌وه‌ زیاتر چه‌یه‌که‌ له  
 دۆمان و داگیرکمه‌رانی نه‌شته‌مانه‌که‌ی چاره‌یه‌که‌!! جا نه‌ستاش، که‌ ناوی  
 په‌رسه‌نی ناشتی له‌ نارادایه‌، بازانی و تاله‌بانی، به‌ سه‌ره‌م‌ش‌تی  
 گاره‌ده‌سانی و اشته‌ن کۆبو‌ونه‌ته‌وه‌، دوورنیه‌، جاریکی دی ئهو کۆبو‌ونه‌وه‌  
 سێقۆلیانه‌ ده‌سه‌په‌که‌تمه‌، گه‌ر ئهم جاره‌ چوارقۆلێش نه‌ین و عه‌راقیش به‌  
 ناشکرا به‌شداری ته‌ده‌که‌! بۆیه‌ هه‌ر له‌ یه‌که‌م رۆژی دانیه‌شته‌که‌وه‌، تورکیا،  
 هاواری ئێ هه‌ستا، به‌ په‌له‌ نو‌قه‌م‌ری بۆ به‌غدا نارد، په‌رم‌ندی دیپلۆماسیی،  
 بۆ سه‌رده‌می پێش جهمگ گه‌نجه‌یه‌وه‌، به‌ هه‌ر دو‌ولایان، دژی ناوه‌ڕۆکی  
 رێکه‌کو‌نه‌که‌ راوه‌ستان، ده‌سیان به‌ هه‌رم‌شه‌کردن کرد.

ئه‌ز له‌و هاوه‌ڕه‌دم، ده‌ک چۆن هه‌وا بۆ مرۆڤ، ئاو بۆ ماسی، شه‌ر بۆ مندالی  
 ساوا په‌یو‌سته‌، هه‌ر به‌و شتویه‌یه‌ش، ناشتی بۆ کورد په‌یو‌سته‌. بۆیه‌ هه‌ر

کستی، هر دسته به، هر رتبه خراویکی راسباری کوردستان، له هر پارچه به بن، دوی نمو پرۆسی ناشیه رهفتاننوتن، گه وره ترین ناپاکیی به رانبر خرتنی شهیدان و نه تهری کورد دهکا، به دۆمیتکی گهروی سدرسختی کورد و کوردستان له قهله مدهوتی. چونکه جگه له وری، نموژ کاتی نمو هاتوه، ناشیه کینهی جنک، به په کجاری له کارخرتی و چه دیکه نمو پتر نه گهری، ناشیه کمش، کورتایی به چاری دۆمسانی نیوژ، کۆنه جاش، بازگانی جنک، ههله رسته کانی نیو پزه کانی پارتیی و په کتیدا دینن. به شیره په کی گشتییش، له قازانجی نه تهری کورد دایه، تهناوته نهایش، داگیرکراتی کوردستان زیانی لیدمیهن.

بهلام کاتی نهم، بن له سدر ناشیی دله گهرین، له ههمان کاتیدا دین، نمو پزاتین، مههستان له کام ناشیه؟ چ جوهر ناشیه کمان دهوتی؟ ناشیی له گهل کتی؟ ناشیی به کتی پتکلی؟ کتی دهیچه سهپتی؟ کتی بروی پتیدا و دهپارتیی؟ بۆ وهلامی ههمو نم پرسیاراته، ههله مدهوتی، به چه ند خالتکی کورت، باری سهرنجه کانی خزمان دهههین :

1. دهین ناشیه کی راسته قینه بن، تا سهرین و کاتی نهم. تهنا بۆ تاکتیک نهم. واتا له پاوروه ههله قینه بن.

2. دهین ناشیه کی سهر تا سهرین، ههمو گوشه په کی کوردستان به گرتمه. هیچ رتبه خراویکی کوردستانی لیدمیه گرتی.

3. ناین، ههل بۆ دهره ته داگیرکهره کانی تورکها و ئه تران به رههستندری، بۆ نمو به تاسانی، به تامانجه چه په له کانی خویان به گهن، گهلک لهو بهاره وهر گهن. هر دهره تکیان دهرهت بهتن، داشمهاری خوی به سهر پارتی و په کتیدا سوارکا، کاسه پری ناشیی و تهباپی نیولن خویان، وهک بهلام و نه گیه تیه، له سهری هر دور (ههزی دهرکراتی کوردستانی ئه تران و پارتی کارگهرانی کوردستان) دا به شکتی. به هیچ شهویه ناین، گزهرهانی جهنگه که بۆ باکور و رۆژهلاتی کوردستان به گزهره قهتسه. ناین، سهرانی کورد وای تهیگهن، جهنگی نیوژ تهنا له نیولن پارتی و په کتیدا پروده، بۆ نمو ناشیی له باشوری کوردستان به چه سهپتی، ههمو شتی لای نهوان رهوابی! واتا گهر په لاماری نهندان و ههزه چه کدله کانی نمو دور رتبه خراوه بهن.

نموده به نمرکی سهرشان و به پتروستی بزائن، به جهنگی نپوخری دانمنین!  
 لپردا شتین هده، پتروسته ناماوی بز بکمین، نموش نهوده، تورکیا و  
 نیران، وک دوو دمو له نی گهوری داگیرکمری کوردستان، بهو هموو سوبا  
 گهوره بهو، بهو هموو چه که میژدینمده، بهو هموو توانا و دمه لاتهوه، گمر  
 نه توانن، پاریزگاری سورو دسکرده گانی عزیزان بکمن، نابا پارتنی و  
 په کتتی، به چ شومیه ده توانن، سنوره گانی تورکیا و نیران بهارین؟ پاشان  
 بز کن و له کتی ده پارین؟ به دهین، زار به وریدی، بیر لم کتسه گرنگه  
 بکه نهوه، به زمانی دپالوگ و به شتوژکی نمرم، پتروندی به سمرانی نهو  
 دوو ریکخراوه بکمن، هموو شتیکان به ناشتی له گه لدا به پترونده، بز  
 نموی نم جارم، هموو لایمه کان، لاقیان به تلهی، سمرانی دمو له ته  
 داگیرکمره گانی کوردستانا نه ته لتهوه!

چیکه کی دانه، په کن لپو شت خراپانه، له ریککه موتنامه کدا تو مارکراوه،  
 نهویه، سن جار، ناوی P.K.K به تروست هاتوه، نموش ختی له  
 خنیدا، هر له سمره تاده، مه ترسی بهر دمو اسپون و دوو باره پرونه وی  
 جهنگی نپوخری لپه کرتا

4. چ « حدکا » و چ « پکک » دهین، چاوی به پیرنامه تایه تی، کاری  
 رامباری و سهرانی خنایاندا بخشنمده، هر گیز به لیتی دمو له ته  
 داگیرکمره کان، کارن نه کمن، زبان بهو بارودوخه ناسکی باشوری  
 کوردستان و پردهی ناشتی بکه بهنن.

5. نهو ناشتیه بهی له پتروستی نموتنه کدا به دپه دهینن، پارتنی و په کتتی  
 له نپوخره کدا، وک کلک به نموی تورکیا - نیران بهو نه بهستنهوه،  
 چولکه گهوره ترین دومی نه نموی کورد تورکه و له دوارین شدا کورد زانی  
 زوری لپه بهینن.

6. کومیته به کی تایه تی، له کسانن بیلاین، نشتان بهرور، پهاوانی  
 تایه تی و نقره رانی ریکخراوه کان پیکه بهینن، له نزدیکه چاودیری  
 چتیه چیکردنی پرده به بکمن، له هر چیکه به کی کوردستان، هر  
 کسن، هر لایمن، کاری خرابی کرد، به مریجن له گیل رپاز و نامالچی  
 پرده به کدا نه گوینن، هر زوو بکرن و دادگایی بکمن.

7. له بهر نموده، چوار سالی ره بهق، چمنگی نتوخو له کوردستان گمر نموده، خه لکتیکی زور کوژلوه، جتوه دوزنامه تهسه له نتوان روله کانی گه لدا دروسبوه. دهین، زور ناگاداری باری دبروونی خه لکی بکری. به هیچ جزئی نمهلن، کاری توله سه نندوه سردسپتن، هولبدن، ناساپش و هتینی شاره کان و نتوچه کانی دیکمی کوردستان بهارتن.

8. دهین، دکرگاکانی ناساپش، هه موو ریکه لوه پشهیی، دیمزگراسیی و رامباریه کانی کوردستان، زور وریان، ماوه به سیخره کانی چوار دوله ته داکهر که نه دمن، دسی نامردانهی خویان، له تیکوشه رانی کوود پوشتن، سردلنوی فتهلی ناگری چمنگی نتوخو هه لکیرستنه وه.

9. بانهوی و نه مانوی، بارزانی و تالمانیی، له نهر ریکه خراوه کانی خوتاندا، دسه لکتیکی رها و بن چمندوچو نیان هه به. دیاره، نه چمنکه مالتورانه که رانه پش، له سر دسه لاتی رامباریی و کتشی رامباریی بو. له بهر نموده، قورسای جتبه جتکردنی ریکه کوتنامه که، به پلهی به کم، له نهستی بارزانی و تالمانیی دابه. بزه هه دووکیان بهرتهر داگای گه ل و میژوو، وه که بهک بهر پرسیارن. جا بزه نموده، چیدیکه گه له که مان، بهروو گتواریکی نوی نهمن، دهین، شو و روزه، به دل و به گیان، کار بزه ناشیی بهکن. هه ولی جتبه جتکردنی خاله کانی ریکه کوتنامه که بدن. ماوه به هه لهرست و دمنده خزه کانی دسمرست و دسه چه بیان نمدن، چیدی لهوه زیاتر، کلکی ناواوه یان، له هه موو کارواریکی ریکه خراوه کانیان و گه لی باشووری کوردستان و مردن. له بهر نموده، زور به پتویستی دوزنم، زوزوو به کدی بیسن، تا نه و بهسته له که ساهکولن دمی نتوانیان، به تهواری بهتومه، هه رچی گرتوگولنکی دبروونی هه به، له نتوانیاندا نمهنن. بزه دهین، هه دوو سرکردی ریکه خراوه که، به کولوب هولبدن، ناشیه که به تهواری بهسه پن. هه دووکیان راستهوخو سر بهرشتی پوشتسه که بهکن، بیکاریکی زور پله و پتویست نهین، هه چیان کوردستان بهجن نههلن.

10. دهین، له کاتی دپار یکاری ختیدا، هه موو خاله کانی ریکه کوتنه که جتبه جتکری. دسه لاتی هه دوو ریکه خراوه که، له هه دوو ناوچه که دا بهکبگر نموده. له کاتی ختیدا هه لهراردن بکری، به هیچ شتویه، هیچ

ههنگاوێ دوانه‌خه‌ری. به‌لام به‌ داخه‌وه، گه‌ڕانی له‌ کاتی هه‌له‌ساردنی به‌رله‌ماندا کراوه، نه‌وش خۆی له‌ خه‌یدا، له‌ لایه‌که‌وه گومان په‌په‌داکه‌، له‌ لایه‌کی دیکه‌شوه، جێبه‌جێکردنی پێکه‌وتنه‌وه‌که‌ دوامه‌.

11. سه‌ره‌نجامی هه‌له‌ساردنه‌که‌، هه‌رچی چۆن بێ، ده‌ین وه‌ک خه‌یانی به‌لێنه‌باندوه، په‌سهندییکه‌ن. به‌ هیچ شتیه‌به‌ نابین، نه‌زموونی تفتوتالی په‌نجابه‌به‌نجاه دووباره‌بکێتمه‌وه. گه‌ر لایه‌کیان ده‌نگی پتری هه‌تا، لایه‌نه‌که‌ی دی که‌مه‌تریوه، ده‌ین، زۆر به‌ سنگه‌راوانیی و به‌ ده‌نگی پاکه‌وه، به‌و سه‌ره‌نجامه‌ رازیی. به‌ره‌وه‌ندی یه‌ندی به‌زوتنه‌وه‌که‌ و گه‌لی باشووری کوردستان، پێش به‌ره‌وه‌ندی ته‌سکی پارنایه‌تی به‌خا. دیاره، نه‌و لایه‌نه‌ی ده‌نگ که‌مه‌ترده‌هێن، جهماره‌ی گه‌ل هه‌ر هه‌نده‌ی ده‌وێ! به‌لام له‌گه‌ل نه‌مه‌شا، به‌ پتی رێزی نه‌و ده‌نگانه‌ی ده‌یانته‌ی، له‌ به‌رله‌مان و سه‌ری هه‌رێمه‌دا به‌شداریده‌کا، یا له‌ به‌ره‌ی ئه‌وه‌یه‌وه‌دا ده‌مه‌یتمه‌وه، تا جاریکی دی هه‌له‌ساردن ده‌کێتمه‌وه، چاوه‌ڕێی هه‌لی سه‌رکه‌وتن ده‌کا.

گه‌ر هه‌ر دوولایان به‌م شتیه‌به‌، هه‌له‌سه‌رکه‌وت له‌گه‌ل په‌کدی به‌کهن، به‌پتی په‌رینه‌سه‌یه‌کانی ده‌مۆکراسیه‌ی به‌جۆله‌یه‌وه‌ و به‌پاریدن، نه‌وا جگه‌ له‌وه‌ی جیه‌نگی نه‌هه‌و، به‌ تاهه‌تا به‌ زنده‌به‌مه‌اله‌که‌ی، رۆله‌ ره‌شه‌رووته‌کانی گه‌لی باشووری کوردستان ده‌به‌وه‌یه‌وه‌، نه‌شته‌مانه‌که‌مان ده‌گه‌شه‌تمه‌وه و پێشه‌ده‌که‌وی، کورد له‌ مه‌ترسی له‌ده‌سدانی ده‌ره‌ته‌که‌ له‌وتاریده‌ین، نه‌و کله‌توره‌ ده‌مۆکراسیه‌یه‌ش ده‌چسپین، له‌ داهاوه‌شدا هیچ لایه‌ ناتوانن، لێی لا‌دا، وه‌ک له‌ وولاته‌ ده‌مۆکراسیه‌یه‌کانی جیه‌ماندا پێشوده‌که‌ی. هه‌روه‌ها هه‌موو گه‌لاتی جیه‌ان، پێخه‌کراو و ده‌زگا نه‌و ده‌وله‌تیه‌به‌کانه‌ش، به‌ جۆریکی دی له‌ گه‌له‌که‌مان ده‌روانن، به‌ شتیه‌به‌کی دی، هه‌له‌سه‌رکه‌وت له‌گه‌ل کێشه‌ی نه‌نه‌وه‌ی کورددا ده‌کهن، وه‌ک په‌هانه‌شیا‌باندوه، له‌ قه‌ردن ده‌مانه‌په‌رێن.

12. نه‌م ته‌راوه‌یه‌ی نوێی گه‌له‌که‌مان، که‌ له‌ ماوه‌ی نه‌م چوار ساڵه‌ی جیه‌نگی نه‌هه‌ویدا رووبه‌داوه، نابین، هه‌روا به‌ خۆرای چاوی لێ نه‌هه‌یه‌ن. نابین، نه‌و نه‌زموونه‌ تفتوتاله، بێ هه‌له‌سه‌نگاندن پشگویه‌خه‌ری. به‌لکه‌وه‌ دواي نه‌وه‌ی، ناشتیی راسته‌قینه‌ به‌ ته‌واوی ده‌چسپین، پێشیه‌سته‌ له‌کۆله‌یه‌وه‌به‌کی زانسته‌نه‌ و به‌لایه‌نه‌ی له‌ سه‌ر به‌کێن، هه‌ر دوولای شه‌رکه‌ر ده‌ین، زۆر

نازا پانه، ده کومېتنه گانيان له بهر د هسي نووسفران و ليکوله راندا داېنتن، تا  
 بتوانئ، د سپېنڅکر و تاوانباري راسته قېنډي جهنگ ديار پېکړئ. بهر و  
 پروي دادگای گمل و ميژوو پکړېتموه، بڼو نه وي همروا به خټوايي، وډک  
 بهرزه کي بانان بڼي دهر نه چن! نو کاته دېن، نو لايه نه، دان به همسرو  
 هله کاني خټيدا بڼئ. داواي لېسور دن، له خټزل و بنه مالې شهيدان به  
 تايه تېي، له سرجه مي گملې باشوري کوردستان به گشتي پکا، په پان  
 نړيکاتوه، جاري کي دي تاولن و ناپاکي وا دوپاره نه کاتوه.

13. گه لن به پتوېستي دوزاتم، هر کاتي بارودڅي کوردستان، به  
 تماوي هېن بوووه، ناشتي له همرو گڼه پکي نيشمانه کمان، رڼکي  
 لسولي داگوتا، نو کاته کونفراتسيکي نه توهي پېکړئ، همسرو  
 کسايه تيبه نيشمانه پرومړه پتلايه نه کان، پياواني تاييښي، نه کا دېپيه کان،  
 نونه ري همرو پکېخواه پېشه يي، دتېوگرسي و رامياپيه کاني باشوري  
 کوردستان، به شداري تېدلېکېن، په پان نامه پکي نه توهي ميژويکېن،  
 به لېنې کوردايه تېي و سر دايه تېي، بڼو گله کمان نويکېنموه. گفتمېدن،  
 جاري کي دي، هېچ جږه گسرو گفستېکي نېولن پکېخواه کان، به جهنگي  
 نېوڅو چارمه رناکېن، په نا بڼو هر چک و هېز ناېن. پاشان نه لېوړمېنتېکي  
 په کگرتوي ناشتي هله پېژن، تا داهاتويکي دورېش کاريکا، نرکي  
 سرشاني، چمپاندي ناشتي و تېايي رېزه کاني گمل بڼ. هر له و  
 کونفرانسه نه توهي پېشدا ده توان، هر چي گفتي نېولن پکېخواه کان و  
 گل هه په، چارمه رېکي بنه رېتې بڼو پڼوژنه وه، به ته ولويش بهار له سر،  
 پاشمړوژي گملې باشوري کوردستان بدن، چونکه توه ماروي هشت  
 ساله، کتشي کور له باز نه پکي پوژدا ده ولويتموه، نېدي له موه ودا بهرو  
 کوئ دېژا؟ چي پکېن؟ هنگاوي داهاترومان چڼ دېن؟ تا نېستا کسي  
 هېچ نازانئ، چاره نو سي گله کمان دپارنېيه!!!

نوپړ کاتي توه مان هاتوه، چ وډک تاک و چ وډک پکېخواه، کمن  
 بهرېکېنموه، کمن له گمل خومان و ړوله کاني گله کماندا راسکڼي، درو  
 له گمل په کدي نه کېن، په کدي هله نه غه لېتېنئ، له کانگاي دلوه  
 پتېخوژشېووني خومان، بهر تېه پرېسه ناشتي دهرېن. وډک ړوله ي



گمليکي چه سواره و بندهس، به هه موو شتوه به پشگيری پرۆسهی ناشتی  
 بهکین. به هه موو توانامانه وه، ههول بۆ چه سپاندنی بدهن. له گهل نموه شدا،  
 تا ده توانین، دوژمنانی ناشتی پرسوا بهکین. هه رچه نه له راستیدا، نه ز  
 وهک کوردی زۆر گهشبین نیم، بهلام هه رگیز رهشبین نه بووم و رهشبینش نیم،  
 چونکه وهک مارانگازانمان لیها توه، مارانگازانیش له خشی په تکتیکش  
 ده ترسنا جا بۆ به، گهر جه ماوه ری گه له کهمان سهله مینه وه، یا هاوهر به  
 ناشتی به نه کمن، ناهه قیان ناگرم! چونکه لهو بهاردها، چه ندین پتکه کوتن و  
 تاقه کردنه وهی، وهک دانشته کانی (پهر له مانی کوردستان، پاریس، دهلن و  
 نه نه قهرمان هه به، هه چیان سه رکه مو توه نه بوون. بۆ به تا هه ر دوو سه رکرده، به  
 کردوه نیازهاگی خزان، بۆ جه ماوه ره سه له تهن، هاوهر ناگهم، گهم هاوهر یان  
 پت بهکا! نه ورۆش دوو مانگی تهوهر، به سه ر سه رکوردنی پتکه وه تنامه کهدا  
 تهنده به ری، تا نه ستا شته کی نه و تو هه ستیتا کری. بهلام خوزگه پرۆسهی  
 ناشتی، به تهوهری سه ری ده گرت، بۆ تاهه تا به ده چه سپی، جا نمو کاته، یا  
 هزارانی وهک تهنه، گومانه که ی له جتی غویدا نه بهوایه!

که راتا، یا به هه سورمان کار بۆ چه سپاندنی ناشتی بهکین، چونکه  
 دوور نه به، گهر نم جاره، نمو هه له زهینمان له که سپین، نموه دوا  
 په له قارهی سه رکی، هه ولدانی پرۆسهی ناشتی پت! گهر نم جاره  
 پرۆسه که سه ر نه گرتی، له وانه به هه موو په که مان بهیتوه به خوری!  
 له وانه به نه دی هه چ جه ره چاره سه رکی دیکه مان، له بهرده مدا نه مینتی!  
 هه ندهی دی نمو رووباره خوینه کوردیه، به خور له بهر گه له که مان بهروا.

له کۆتا ییدا ده لته: هه رچه نه ده هه چ کوردیکی دلسۆز، هه رگیزاوه هه رگیز، نمو  
 چوهر سه له وشکه، بهر له درکوداله مه تر سه بهی جهنگی نهو غزی بهرنا چته وه،  
 هه چ کوردیکی نه شتمان بهر وه ری راسته قینه، ناهاگی سه رانی پارتی و  
 په کهیتی له یادناچن. چونکه گهر نمو چوهر سه له، بهر له قاتوقری، بهلا و  
 نه گبه ته بهی جهنگی نهو غومان بهیرچن، گوئی بهو هه موو خوینه کوردیه  
 بهنا هه قه راره نه دهین، هاوهر ناگهم، هه چ جه ره ژیری و دلسۆزه کی ته دلهین!  
 نموهی نمو سه رتووه ره شهش له بهر غزی دهاته وه، نه شتمان بهر وه ری  
 راسته قینه نه به. گهر کار سات و رووداوه کانی نمو چوهر سه له له یادکهین.

لموانه به له ناپنده به کی نژیکدا، به خراپترین شتوه سره له داته وه. بویه نوز لمو باوه رده دام، هتشتا ناگوتکی و دوو بهر که به که، به تمواری کوتایی نه ماتوه، هتشتا همو دهرده کان تیمانه گراون. هتشتا همو زلمه کان قهماغه پان نه به ستوه. نهمی تا نهمتا هه به، هر نموده، بارزانی و تالمبانی ریککه و تننامه به کیان نیمزاکر دوه، چند جارئ به گدیان بهینه، له سر شووشی تیلغیز یونه کانی جیهان دهر که مورتون، نهمانهش همووی، به شتکی سر زاره کی و باهتی روزهانی کاری رامیاری و دیلزماسی دله نرین. به لکوو له همووشی گرن گتر نموده، هر دوو لایان، حال به خالی ریککه و تننامه که جیهه جیهه کن. هیچ که لین و که له بهرئ، بز پروییانروی پیکدانی دوار ژو نه هتله وه، چونکه ناشتی، نهمیا هر به دنگ نیبه، به لکوو به رنگه!

همووها، جکه له وی ناپن، سهراتی پارتی و به کنتی، رنگا به هیچ گیرمشتون و ناژاوچه کی نتوغ بدن، سر له نرئ فو له ناگر بکا و گری جهنگه که خوشه کاته وه. له ههمان کاتهدا دهین، گوئ بز سرته ویزله، هه رشه و چاوسور کردنوهی، دهر له داگیر که ره کانی کوردستان رانه گرن. دهین، به همو توانایه کسانوه هملبدین، ناشتی له کوردستاندا به چه سپتن، هر کارسات، ناخوشیه له هر شتکی کوردستان پرویدا، هر زو دهین، چواردهوری به گیرئ، دنگی که کیرئ، هر له به شکدا بهاسترین، له شوتی خیدا سزای تاوانباران بدرئ، به هیچ شتوه به کیش نه هتلین، وه که سهره تای جهنگه که، له شاروچکه کی «قه لادزی» وه ده سپتکرد، پاشان همو کوردستانی گرتوه، جار یکی دیکه بهو شتوه به به نیتوه و جهنگتی دی سرتاسری هه لگیر ستوه.

را خوریکه رگی گولی جهنگی نتوغ دهقرت، غونچه هیوی کورد دهگمشته. بویه لهرده به پیوستی دوزاتم، زور به راشکایی بهتم: هزار سلو و ناله رن، بز همو شو کورده به نه که و به ناپرووانهی، چ له کوردستان و چ له هندوین، چ له دوورمه و چ له نژیکمه، چ به دم و چ به کرده، به هیچ جزئی، به شداریان له جهنگه چه پهل و ناپاکیه گوره مستزوی پدا نه کرد، چیلکه و چه ویلی پتریان له ناگری کوردستان

نهماوشت، نومرۆ به ملکچهیی، له بهر دادگای رهوای گهلدا رانهوستان،  
 شهڕمهزاری بهر دهموازه گهورهگهی مێژوو و پهزدانی گهوره نهیرون، سهریان  
 هێندهی ههموو چیا سهڕکهشەگانی کوردستان بهرزە. هێندهی قوڵایی ههموو  
 زهڕیاگان، شانازی به خێهان و نهتهوهگهپانمۆ دهکهن!

ستۆکهۆلم  
 1998/ 11/ 18

تهیهی :

1. ناومرۆکی نهم گوتاره، دوو جار له رادیۆی «هنگاو» ی شاری «ستۆکهۆلم»  
 له (1998/09/13 و 1998/10/18) پاسکراره.
2. جارێ له بهرنامهی رادیۆی «هتلی» شاری «مالن» له (1988/09/27)، به  
 وتووێژکی تیلیفونی راگهیاندراوه.
3. له دهانهپهکی «تیلیفۆنی نهمۆنی نامتیز»، له شاری «یۆتنبوری» له  
 (1988/10/31) دا بهلاوکرارهتوه.
4. ههمووها جارێکی دیکهش، له رادیۆی «هنگاو»، له (1998/11/15)  
 خۆننراپوه.
5. دوی نهمۆی دوو مانگی تهواویش، په سهڕ مۆزکردنی ریککهوتنامهکهدا تیهپهرو،  
 له شێوی نهم گوتارهدا نامادهکرا.
6. له گهرمهیی جهنگی نێوخۆی نهوان پارتی و پهکتیدا، نامهپهکی درێژم بهر دوو  
 سهڕکهدی نهم دوو ریککهراوه نووسیی و بۆم ناردن. لهبهرنهمۆی ناومرۆکی نهم گوتاره، له  
 گهڵن بهروه، پێشوازییهکی زۆری به ناومرۆکی نهم نامهپهوه ههیه، به پێشایست زانی،  
 دهک خۆی چۆن بهوه، له کۆتایی گوتارهکاندا بهلاوکهسوه. تکایه تماشای ل 93 بکه.

# نۆجه لان

## نه زموونيكي نوئ

و

## په ندى ميژوويي

هه موممان ده زانين، ماوهي پازده سالتن دهين، شوقشي چه كداريي له  
باكوري كوردستان دمسهپتكر دوه. ماوهي پازده سالتن دهين، گريلا  
نازاكاني پارتی كريكاراتي كوردستان، تنگيان به كار به دهستاني، ددولتي  
داگيركهری تورک هه لچنجه. گه وره ترين زيانيان به ناهوويي تورکيا  
گه پاندوه. بويه هيچ ريگا به كي سمرگوتكه رانه نه ماوه، تورکيه گان  
به كاري نه هين. هيچ ددولتي نه ماوه، په ناي بؤ نه بهن، تا جولا نه وه  
چه كداريه كي P.K.K له نتي بهرن. ته نانت له دوا په له قازوي سمرگياندا  
خمر يكيون، په لاماري سووريا بهن، جهنگليكي گه وري مالتورانه گه رانه  
هه لگيرسيان، نتيجه ي رژيمه لاني نتيه راست، له زمرياي غوځن و فرمتسكدا  
نقرومبكن.

تا نۆجه لان له سووريا بهو، تا دهسلاني هه بهو، تا گيلولي بهرمو لتي  
نلزنه بهو بويه، به شتوبه كي ديكه خوي دهواند، كردار بهد كرد، گوتار بهدا.

هه‌لۆیستێکی دیکم، به‌رانه‌ر سه‌رانه‌ری کێشه نه‌ته‌وه‌یی به‌کانی کورد هه‌بوو. به‌لام نه‌ورۆ، له‌ جیهانیکی دیکه‌ گه‌لێ جیاوازا ده‌ژی، شه‌ربه‌کی دیکه‌ هه‌یه، نه‌ر توانا و ده‌سه‌لاته‌ی نه‌ماوه، تۆوشی شه‌کستیکی رامه‌باری و سه‌رمایه‌ی به‌وه. به‌ژه وایه‌و شه‌ربه‌یه، تامی ده‌می گه‌زراوه، زمانێ تۆنۆتیرێ و هه‌رمشه‌کردنی به‌راوه. ته‌نانه‌ت جه‌ماوه‌ری کوردیش، پێشه‌پێی نه‌ر بارودۆشه‌ گه‌زراون، هه‌ندێ له‌واته‌ی کاتی خۆی، کاله‌که‌خۆریه‌وون و به‌ستانێن نه‌به‌وون، هه‌میشه‌ وێری سه‌ر زمانیان، ئۆجه‌لان به‌و، نه‌ورۆ پشیمان له‌ رووکه‌ی به‌ستانه‌که‌ی وه‌رگه‌راوه. هه‌ندێکی دیکه‌ش، له‌واته‌ی دۆایه‌په‌یانه‌کرد، نه‌ورۆ هه‌لۆیستیان گه‌زپه‌وه، چونکه‌ نه‌رکی نه‌شتمانی و نه‌ته‌وه‌یی وایه‌ پێسته‌ده‌کا، به‌ هه‌موو توانا به‌که‌وه‌ پشگه‌یری به‌کدن و ده‌ی ده‌وله‌تی گه‌زۆنیا له‌ستی تۆرک به‌هسته‌وه‌.

وه‌ نه‌یت، نه‌ز ته‌ستا نه‌م قسانه‌ ده‌کهم، به‌کێ له‌و کاله‌که‌خۆزانه‌ به‌ویم، ورگم له‌ به‌ستانه‌که‌ی « ئۆجه‌لان » دا ته‌هرکردین، هه‌له‌که‌سه‌مام به‌و کردین. به‌ پێچه‌وانه‌وه، نه‌وته‌ی پێه‌ندیم، له‌گه‌ل نه‌ندانانی نه‌و ره‌کخراوه‌دا هه‌یه، هه‌میشه‌ ده‌نورگم له‌سه‌رمایه‌به‌وه، به‌ره‌وروو ره‌خه‌م له‌ته‌گرتوون. ته‌نانه‌ت زۆر به‌ راشکاوی و به‌ ناشکرا، له‌ گه‌زۆنه‌وه‌کانی گۆنگه‌ی نه‌ته‌وه‌یی له‌ به‌رۆکسل و سه‌تۆکه‌ژۆلم، له‌ گه‌زۆر په‌روونا که‌یه‌یه‌کانی شاری سه‌تۆکه‌ژۆلم، له‌ سه‌ر شه‌وشه‌ی ته‌له‌فیزیۆنی مه‌د و له‌ ره‌گه‌ی را دیۆ کورد به‌یه‌کانی شاری سه‌تۆکه‌ژۆلمه‌وه، ره‌خه‌ی تۆنۆتیرم ئاراسته‌کردوون، به‌ شه‌ربه‌یه‌ سه‌رانی نه‌و ره‌کخراوه، هه‌موو پێه‌ندیه‌که‌یان له‌گه‌ل مه‌دا په‌چراندووه. چونکه‌ ره‌کخراوه‌کی هه‌نده‌ که‌له‌مه‌رق و له‌وتیه‌ری به‌وون، ره‌خه‌یان له‌ که‌س قه‌به‌وێ نه‌ده‌کرد. که‌س به‌ی نه‌به‌و، به‌ خراپ ناوی سه‌رۆک « ئاپۆ » یان به‌ری! به‌لام نه‌ورۆ، هه‌سته‌ده‌کهم، ژبانی ئۆجه‌لان له‌ مه‌توسیده‌یه، P.K.K. له‌ ته‌نگانه‌دا به، دواڕۆژی گه‌لی باکووری کوردستان، له‌ به‌ره‌کی سه‌ختدا به، تۆرکه‌ داگه‌رکه‌ره‌کان به‌ هه‌موو شه‌ربه‌یه، هه‌رمشه‌ له‌ چاره‌نووسی، شه‌رشێ چه‌که‌داری گه‌لی باکووری کوردستان ده‌کمن. به‌ژه مه‌یش وه‌ک ناسیۆنالیستیکی نه‌شتمانه‌ره‌ری کورد، ده‌نگی خۆم به‌لنده‌کهم، تا ده‌توانم، داگۆکی له‌ ژبانی ئۆجه‌لان، دواڕۆژی گه‌لی باکوور و چاره‌نووسی شه‌رشه‌ ره‌واکه‌یان ده‌کهم.

دیاره، نهو کوردانهی، خه لکی همر پارچه به کی کوردستان بن، گهر له ههمو  
 سمرده مکتدا، به دواي بهر وه مندی تایه تی خقاندان و لیلن، گومانی تیدا  
 نیسه، به ههمو جۆزی، دژی بزوتنه وی کوردایه تی راده وستن. هه میسه  
 وهک پوازی کوردیی، چ به دم، چ به نوسین، چ به کرده وه، وهک که ری دیز،  
 حمز به تۆینی خقیان و مردنی خاوه نه کانیهان ده کمین. تهور ناسا پوازیان له  
 داره، بۆیه نهو رۆژ زۆر به شه رمانه، دژی خه بات و ناما لجه گانی P.K.K.  
 راده وستن. ناوات به مهرگی تۆجه لان ده غوازن. شانیمشانی داگیرکهری  
 تورک، به ههمو شهویه هه ولده دهن، ریکه خستنی P.K.K. له منیه بهرن، تا  
 ناغه منیککی ژنه راله گانی تورکیان به بهی، دلی ناغا گانیان رازیکمین. به  
 لای منوه، نهو جۆره که سانه، ته نیا به زمان کوردن، نه گینا کوردن، له  
 ههست و هۆشی نه تهوهیی شۆرا به تهوه، هیچ جۆره لیکداته وه به کی ده که ی بۆ  
 ناگرین، جگه له وهی، له گه ل داگیرکهری تورکدا هاو نامانج و هاو پرتن. چونکه  
 بهک نامانج کۆپانده کاته وه، نهویش نه وه به، P.K.K. نه هیلن! جا گهر نهو  
 مافه، وهک داگیرکهری به تورک به دین، به درنده ترین شهویه به لاماری کورد  
 بدا و بهیستوین تهیه وه، نهوا نازانم، نهو جۆره کوردانه، بۆ دهبی، هیلنده  
 ساویلکه مین، مهرگی خقیان به ناوات به غوازن! تۆ به لسی، جگه له  
 خۆفرۆشتن و چلکا و خۆزی تورک زیاتر، له هیچ فهره نهنگیککی دیکه ی نه م  
 جیهانه دا، جیه گایان به ته وه!!

زۆرم لا سهیره، ناگۆکیی له سمر دمه لات، جیاوازی دهد و بزجۆرن، له  
 نیهان سهر کرده ی ریکه خراوه گانی کوردستاندا، بهو راده به بگا، بۆ دۆزمنه  
 خۆینه خۆره گانی خقیان، وهک سه گه گانی رهزاخان، کلک و گوئی به کدی  
 به خۆنا نهمه گهر له کورد روینه داین، نایا له سمر تاسمری به شهویه  
 کۆمه لکه ی سهر لای تهیدا، له نهیج نه تهوه به کی نه م سهر زویه ده  
 رویدا وه!! بۆیه نهو وی رۆژ کوردی ناسیبین، بۆ په رده کوردی، به  
 نه تهوه به کی خۆخۆر، ناگۆک و ناتها داناوه.

به باوهری من، نهو ناگۆکییه ی له نیهان تۆجه لان، بارزانی و تاله بانیه دا  
 هه به، ناگۆکییه که به پله ی به که م، دۆزمنان و داگیرکهرانی کوردستان  
 دروسپان کرده وه. ههر نهوانیش، رۆژ به رۆژ باز نهی نهو ناگۆکییه یانه ی

نینوانیان، گموره ترده کمن و گمشه پیته دهمن. چونکه هر کاتن، داگیر کمران  
 چۆکیان به ویست و نارمزوی، رۆله کانی نتموه کهمان داندابن، به چهک  
 دمه له تی کورد نه هاتبن، نهوا هر زوو وهک پيشه ی سهدان ساله یان،  
 پنهان بۆ بهر ئازاوه نانهوه و گنهرمشترینه ی بر دوه، تهره و هۆزه کانی  
 کورد یان، به گۆ یه کدیدا کردوه، کوردی نپچه جیاجیاکانی کوردستانیان،  
 له یه کدی بهرداوه، جهنگلی خورتاوی کورد کۆژیان هه لگیرساندوه. بۆیه  
 نووسهرکی وهک « کهسپار دایون » له سالی (1809) دا گوتویه تی:  
 (تورک و نهران لهوه پیهترین، که بتوانن، به چهک سهر به کوردهکان  
 دانهوێن. لهبر نهوه، ئازاوه نهخه نه ناو هۆزه کانهوه، پارمه تی لایهک نه دهن و  
 لایهکی تر تهرنه کمن و هه میشه له مه دا، که لکی خۆیان و مر نه گرن) « 32، 11 »  
 لهبر نهوه، ههرچی جۆره ناگۆکییه، له نهران سهر کرده و ریک خراوه کانی  
 کوردستاندا هه بن، ده بن، هه میشه وهک یاسا و سهره تایه کی نه تمویه، نهوه  
 له یاد نه کری، ههر دوژمنان و داگیر کهرانی کوردستان که لکی لیه مرده گرن،  
 تمنها لهو که لته نانه شهوه، زه قهر به کورد ده بن. تمنها و ته نیاش، ههر کورد  
 زیانی لته ده کوێ. ده بن، نهوش برانین، له ههر شوێنکی نهم جیهانه دا،  
 ههر سهر کرده یه کی کورد، ههر ریک خراوکی کوردستانی، به ههر جۆری،  
 تروشی زیانیکی پچسووک یا گموره به بن، نهوا بن چه ندوچوون، زیانیکی  
 گموره، له سهر جهم بزوو تنه وهی کوردایه تی ده کوێ. وهک په یامبهری  
 ئیسلامیش ده قهر موێ: (گهر یه کن له نهمانه کانی جهسته ی مرۆف، به دهس  
 نازار لیکمه نالاندی، هه موو نهمانه کانی دیکه ی جهسته ی هاوار ده کمن).  
 بۆیه ده بن، هه موو نهو ناگۆکییه لاوه کیانه وه لایه بن، هه میشه برابن، رۆو  
 له یه کدی و پشت له دوژمن بکه بن، پشتی یه کدی بگرن، به هه موو  
 شهویه، دژی هه موو نه خشه و پیلانه گلاوه کانی، داگیر کهرانی کوردستان  
 راپه رستین، بهر ژوهندی پای نه تمویه کورد، له سهر وه هه موو شتیکی  
 دیکمه دانه بن، نهک ههر کاتن داگیر کهره که ویستی، وهک کهر کورتانمان  
 کا، بۆ کوێ بۆی، ههر چۆنکی بوێ، واسان لیه خوێی!  
 ههر وهک هزاری سوکیانی ده لێ: (ههر کهس له هه موو جیهانه ناوی  
 تورکی بهر گوێ کهوێ، نه عوز نه پیلایهک ده لێ، تورک و دلهرشیی و

خوځنه خوزی سټو ووشمن له په ک مانادا. میژوی نه وروپا و ناسیا، چمن دین سده له باسی شومبی و به دغه پی حوکی تورکان هه لاناوه. 840.8 هه لپه ته، هه موو مرؤسیتی په وټر دین ده زان، هه موو کسور دیتی نیشتمان په ورو به چاری خوی ده پیتن، سهرانی ده وله تی کولونیا لیستی تورک، به چ شتویه، مافه سهره کیه کانی مرؤف، له تورکیادا پشیلنده گمن، به دهیان تاوانی تیرؤرستی، به نه بجا مده گه پمن، سالانه به هه زار لڼ تن، تلجاک به نه وروپا ده لفرؤشن، که چی سهره رای نه ووش، هه موو نمو تاوانانه، به نیوجموانی (نؤجه لان و P.K.K) ده ده لکتن ا پتش نموی، به ورو قوولایی باسه که هه نگار پیتن، لټر ده ده موو، دوو خالی گرنگ پرونی که موه :

په کم - کتشی تیرؤرستی: نه وړ و اخمریکه، تیشکی خوزی سده ی بیستم ناوله پتن. نزیکه ی بیست میلون کورد، له باکووری کوردستان دا دژین، له هه موو جزره مافیتی نه تموه یی و مرؤی خویان بیتمشکراون. له لایم ده وله تی تورکیاوه، به خراپترین شتوه ده چه وسیندرنموه، به هیچ شتویه، دان به پورنی نه تموه یی و کتشی رهواکه یاندا نانټن، به هه موو شتویه، هه ولی تواند نه ویهان ده دمن. که چی تازه سهرانی ده وله تیتی کولونیا لیستی وهک تورکیا، نمو تاوانانه دوی کورد ده غمنا شتیتی سهر نییه، گمر داگیر کمرانی کوردستان، ده وله تیتی وهک نیسرایل و زله پزیتی وهک نه میسریکا، هه رچی پروپاگهنده ی ناشیرین و تاوان هه به، دوی سر کرده، رټک خراو و شورش کانی کوردی پخن. چونکه له لایه کموه، نموه په کم جار نییه، نم تاوانانه له ملی روله کانی نه تموه که مانموه ده نالټن. له لایه کی دیکه شتوه، نموه زیاتر ده پتن، چی له ده وله تیتی داگیر کمری گوره ترین بهی کوردستان و دژسته کانی چا وریکه پتن؟

به لام نموه لټر ده جتی داخه، ناکوکی و دویمه کی نیولن رټک خراوه کوردستان نییه گان، به راده په گه پشستوه، تازه هیندئ کوردی ساویلکه، له شیرین خدوی غمغه تدان، تازه هیندئ رټک خراوی کوردستانی، به دم خه ووه ده پز کتن، ناوونا توری ناشیرین و درؤده لمسه کانی تورک، دوی رټک خراوی شورش گتیری وهک P.K.K ده غمن. په هه موو ترانایانه وه، دژی خه باتی راسیاری، بزوتنه ووهی چه کداری، نامانج و ناوانه کانهان



را دوسه ستا! به تهروریست و قاچاقچی نیوزده دپانده کمن! لټردها بزمان هه به،  
 لمو کوردانه بهرسین: کټن نم ناوونان تهرانی به سمر (نوجلهان و P.K.K.) دا  
 دایره؟ ناپا جگه له تورک و هاوسه نگره کانی، هیچ لایه نیکی دیکه  
 هه به، نمو تاوانانهای پال نموان دایره؟

له راستیدا، کټشه و باسی تهروریستی، له جیهانی رامیاریدا، شتیکی  
 نوی نییه. به لککو هه کاتن، داگیرکمران و سستیجیان، که سایه تییه  
 شۆرشگتر و ږټکخراوه کانی گهلانی بندوقی نازاد پخوانی جیهان، سووک و  
 په سوابکمن، نمو چهند تاوانتیکی وهک به کږ ږگیرلو، چلکاوغز، ناپاک و  
 تهروریستیان پتوه لکاندون. شتیکی زور سهیر نییه، گمر سرکرده به کی  
 ټنګوشمیری وهک « یاسر عمرهفات » و ږټکخراوکی شۆرشگتری وهک  
 (ږټکخراوی ږزگار پخوانی فله مستین)، له لایمن دوهولتی داگیرکری  
 نيسرايل و نيمسپریالیزمی نممتریکا، تا دوقتی بو، به تهروریست  
 ناودهیرلن. نمو عمرهفاتمی هاوړتی تهروریستیکی وهک « کارلوس » بو،  
 له کمل دوو ږټکخراوی مافیا و تهروریستی وهک (پدرو ماینهوف و نالای  
 سوور) دا هاوکار بده کرد، که چی نمور، زور ږتی لټه گرن، به شۆرشگتر،  
 ټنګوشمیر، نه شتمانپهروم، ډیمزکراسیخواز و ناشتیهخواز باسیده کمن.  
 تمنانمت خهلانی ناشتیچی وهرگرت! که چی فله مستینه کان، جاران چټن  
 بوون، نه ستاش هه وانا هیچ له کټشه که نه گزواوه، تنهیا نمونده هه به،  
 نمور له دمه به دمی ږزگار بانهرو، له سمر خاکی خټیان تۆزده کمن و نالای  
 فله مستین، به سمر کوشک و تهلاره کانیانموه دمه کټته وه!

با لټردها، نمونه به کی دیکه ی زیندو پټینهرو. دوی نموهی، به عس له  
 سالی (1968) دا، به پهلانی نيمسپریالیزم، کزده تا خویناوییه که بیان  
 جټبه جټکرد، دسیان به سمر دمه لانی رامیاری و دهزگا کانی دوهولته دا  
 گرت، هه موو ږوټی، له دهزگا کانی راگیانندی دوهولته وه، به دپیان تاوانیان  
 پال سمر ږک بارزانی دهغست. تاوټی به چلکاوغز ږی نهران، تاوټی  
 دیکم به به کږ ږگیرلو نيسرايل و نيمتریکا، تاوټیار باندته کرد. تمنانمت  
 هټنډی گوردی هه خه له تاوټی، په پوځا گنده کانی دوزستان و داگیرکراتیان  
 دوو بارده کرده، قسه ی ساردو سوکیان، به سمر ږک بارزانی دهگوت. له

تیلنغیز یزنی کمر کوو کموه. کاریکا تیران له سر بارزانی پیشاندهدا، به  
(مهلا چۆمبی) ناویاندهرد. نهم کاریکا تیره، ماوه به کی زۆر، هه موو رۆژێ  
چهندین جبار پیشاندهدا. کهچی گاتن، له (11/ مارس/ 1970) دا،  
سهرگردا بهتی شۆرش و بهعس پشکها تن، په ککه کوو تناسه کهی نوتانیا  
هلاو کرا بهوه، نهیدی ههر ههمان بارزانی چلکاوخۆر و به کریگهراو بهو، زۆر  
به رۆژوه باسده کرا، سهراتی بهعس سهردانیا نه ده کرد، نهمو کایه تهیهت کردن له  
گۆزیدا، نه کاریکا تیریش پیشاندهدا! نه کورده هه له خه له تاوه نه یاره کانی  
بارزانیش، قسهی ناههتی دهمزگا کانی بهعسی داگیر گریان دوو پاتده کرده وه.  
به لکوو بارزانی، له مهلا چۆمبی، چلکاوخۆر، به کریگهراوی ئیتران،  
ئیسرایل و ئهمهتریکا رزگار بهو، وهک په وێکی تهکتۆشهر، نیشتمان به روهر،  
ناشته خواز، خراناس و سهر کردهی گهلی کورد ناسرا!

نهمه گهر شتی به که به نێ، ته نیا نه وه به، کورد ههر گهز نابێ، به پیتوالبزه و  
قسهی ناشیرنی داگیر که رانی به مێشکدا به چن. گهر دوو تین، ناو و خه هاتی  
سهرۆک بارزانی ههمان، بهو پهرویا که نه دانه له که دارده کرد، نهو رۆ مهسعوود  
بارزانی و جهلال تالمهانی، به به کریگهراوی ئهمهتریکا داده نێن! نایا نهم  
جۆزه پهرویا که نه دانه راستان؟ نه خهتر. بهلام پانهوئ و نهمانهوئ، کورد  
پتووستی به یارمهتیی و پشگهریی، نمو دوه له ته گهرواته هه به. راسته،  
نموان له بهر خهاتری چاوی کالتی کورد، نمو یارمهتیه نادهم و نمو  
پشگهریه ناکهم. به لکوو چۆن کورد پتووستی به یارمهتیی نموان هه به،  
نوتانیش له نتیجه کهدا، بهرژمونهویی تایه تیی خۆیان هه به، پتووستیان به  
کورد هه به، تا نه خشه و پلانه کانهان جیه جیهکا. ههر چه نه ده، هه مێشه ههر  
نموان، گریان بهرژمونه و کورد دۆراندهویتی، ههر نموان سهرکه و توو بهوون و  
کورد رۆژگهرو بهو، ههر نموان ناما له کانی خۆیان به دهیهتتاوه، کورد بهش  
ناما له کانی خۆی نه بهتکاوه. چونکه نموان، به نه خشه و پلان  
کاریا نه کردوه، کورد نه خشه و پلانی نه بهو. نموان له گهلی کورد به توانا تر  
و زاتان، دمه لاتی پتریان هه به، گهلی دۆستی گچکه و گهوره میان، له  
نتیجه که و جیهانیشدا هه به، بهلام کورد وهک سلقی پووت وایه و کهسی  
نیه!

ده دپاره نه ورېوش، کتښه و پاسي تير ژرېستې و تلېکاغړې شته کې (نؤجه لان و P.K.K) ش، هر له همدان قاليېدا چېنگای دېمنته وه، تورکيا، نيسرايل و نمېتریکا، نم جوړه پروپاگنده ژار او پانه بلاوړه کړه، کورده پټېژ و گژنه کانېش، دوو پاره پانده کړه. نه گېنا نهوا ماوړی هفتا و پټنج سال دېمن، ددوله تي نړتې تورکيا دامه زراوه، گهلي باگوروي کوردستان، به همدو شپوه په دېمنوسپننه وه، به همزارن کوردپان تير ژر کوردوه، چه ندېن کؤمه لکؤی وهک شپوي «زيلان» پان به نه لجا مگه پاندووه، به سدان جار، له بهر چاوي باوک، برا و ميړد، به ناشکرا لاقه، دايک، خوشک و ژانپان کوردوه، گمر خه لکي و پټر دنيان هېمن، دېمن، زؤر به راشکاوې، دان به تاوانه کاني تورکدا پټن.

به راستې، تر اڅې دپاېه کې سهر و پر له شمر مزارې و گالنه جاپانه يه، ميژو به خرابترين شپوه غځي دوو بار مده کاته وه. کورد هر گېز فېري تېکوژشاني راست ناپن. که لک له تالېکړنده کاني ميژو وهرناکړي. جېاوازي له نېوان دؤست و دوژمندا ناکا. پې به پيلانه چه پله کاني داگېر کمران ناپا. هيواد لرم، گمر کؤمه لاني خه لکي کورد، گوي له نور سمر و نه شتستان سهر وهراني کورد ناگرن، گوي له ناژاو چيې، گنهر مشون و ناپا که کاني کورد پيش نه گرن نازاتم، بزئو جوړه کوردانه، گوي بز پروپاگنده کاني تورک و داگېر کمراني دېکې کوردستان راددېرن؟ که چي گوي بز دوو ديمؤکراسيخوازي مرؤدؤستي تورکي وهک (سمایل پټشکچي) زاناو نور سمر، «نېکېم پيردال» ي سهرؤکي کؤمېسته ي صافي مرؤف له تورکيادا راناکرن، که هردو وگېان به دوو دؤستي هره نزيک و دلسؤزي نه توه کمان داده نرن؛ ناپا تهنه له بهر نه وه، نهوان پشگري کورد ده کم، گولي گه بختي خويان، ژانپان، سمر و مالپان، له پټتاوي کتښه روهاکه ي کورده پمختکړدوه، پا هر کورد غځي، نه توه په کې پټ هست و هژنه، راست و چه پې غځي نازانن، چاک و خراب ليکجېيانا کاته وه، دؤست دؤمني غځي به پاشي نانا سټ!

بزه دېمن، جاري کې دي له خؤمان پېرسين؛ کن تير ژرېست و قاچاغچي راسته قېنه؟ کن له تورکيادا، صافي کورد و مرؤف پټشکلده؟ ناپا

(ئۆجەلان و P.K.K) تیرۆرستان، یا سەرانی دۆلەتی تورک؟ من پێتواپە،  
گەر بەک تیرۆرستان لە تورکیادا هەین، تەنیا دەسلەتدارانی تورک خۆیان،  
هەر لە ئەتاتۆرکەو تا بە مەسحور بەلماز دەگا! ئایا ئەندامانی P.K.K  
قاچاڭچینی دەکەن و تلیاک دەفرۆشن، یا سەرانی پێتھی تورک، ئەو  
کارەدەکەن؟ ئایا لە پاکستانی کوردستان و تورکیادا، P.K.K خەڵک  
دەکوژن، یا مێتی تورکی و پێکفرۆه شۆڤێستەکانی تورک، خەڵک  
دەکوژن!!! وا بزانم، هەر سۆڤن کەمەن هۆشی هەین، بەکریگەرایی لایەن  
نەین، شتەکان بە لێکدانەو و وێژدان هەلسەنگێتی، لەگەڵ دەروونی کەیلی  
خۆیدا، ئەم شتە بەراوردەکا، بەو ئەلجامە دەگا، هەرچی ئەم بەپێشەلۆزانە  
هەبە، دۆلەتی تورکیای داگیرکەر دەپێژێتەو، کوردە ساویلکە و  
ناپاکەکانیش، زۆر پێکاگە کاوێژێدەکەنەو! مەگەر ئەوانە یاریانداپن،  
تا سەر درۆمێ خۆیان و نەتەو کەپان بن، ئەگینا هیچ باوەر و وێژدانی نەو  
پەسەند ناکا، کورد بەو شێوەیە، دواکەوتووین، لە بێدەستی تورکداپن، بە  
هەموو جۆری بچەوسێندێتەو، کەچی هێندێ کورد هەین، کەغەزی سەپی  
پێشکەوتنخوازی، دێمۆکراسیخوازی و مرۆدوستی بۆ تورک مۆریکەن، بە  
هەموو شێوەیە، پستی داگیرکەری تورک بگرن، هەروەها لە هەمان کاتیشدا،  
تاوانی تیرۆرستانی و تلیکافرۆشی، بە تەوقلی (ئۆجەلان و P.K.K) مەو  
بنن، هەموو خەمسەلتێکی خراپیان، دواپەختا ئەمە وەک « پیرەمێرد » ی  
نەمر دەفرەمۆی: مەگەر هەر مەسەلەی کورد بێ و لە کورد رویداپن، ئەگینا  
وەک دەلێن: لە قوتوی هیچ عەتارێکدا جێی نایەتەو!!!

دووم - روودۆوەکە لە رووی مێژوویی مەو: هەلبەتە، ئەمە بەکەم جار نییە،  
سەرکردەکانی کورد و شۆڤی کوردستان، تووشی هەرمس و کارەساتی  
تێکشکان دەبن. ئۆجەلان، بەکەم سەرکردە پێکفرۆی کوردستانی  
نییە، لاکی بە تەلە داگیرکەراندە دەتەقێتەو، بەو شێوە دەسی بە زاخدا  
دەکێن. واتا ئەم تالیکەردنەو بەی ئۆجەلان، لە مێژووی نەتەو کەساندا،  
شتێکی نوێ نییە، بەلکۆ هەر هەمان رووداوە، بەلام لە سەر دەستی  
دیکە مێژوویدا، بە شێوەیەکی دیکە دووبارە دەپێتەو.

هەموومان دەزانن، هەر کاتێ، دۆلەتە داگیرکەرەکانی کوردستان

و مستبختیان، سدرک تیره و هژزکی کورد، راهبری شورش، رنک خراوکی  
 رامیاری کوردستان، وهک مقاشن به کار بهتتن، هر که نامانجه گانی خویان  
 به دیهتخواره و نیشیان پشیان نماوه، نهیدی زور به ناشکرا، به ته وایی  
 پشتیان تیکردوون، دسبه رداریانبوون، به به کجاری هیز و توانایان لن  
 بهوون، له سمر خوین و فرمتسکی کورد، له گمل دهلته داگیر کرده کی  
 دیکمه دا رنککهوتون. له میژوی نه تهوی کوردها، گملن نمونه و نمزمونی  
 لهو چۆرانه مان هه به، به لام لته ده، تنهیا سن نمونه یان لن باسده کهین :

1. دواي نهوهی جهنگی به گمی جیهان ته وایوو، تورکیا و نیران له سمر  
 هتندی کیشه ناکۆکیوون. له رۆژهه لاتی کوردستان، (سایلاعی سمکۆ)  
 دۆی نیران راهبری. داواي سمر به خۆی ده کرد. بهتوندیی له گمل دهلته  
 تورکیادا به تمبوو. تورکه کان له سمره تادا پارمه تییاندها، تا نامانجه گانی  
 خویان پشکا. کاتی تورکیا و نیرانیش رنککهوتن، نهیدی پشتیان تیکرد.  
 سمکۆش تیکشکا و بهرو باشور ههلات.

2. کاتی جهنگی دوومی جیهان دسبه تیکرد، رووسه کان بهشتکی نیران  
 داگیر کرد. کورد له رۆژهه لاتی کوردستان راهبری. گۆماری کوردستان به  
 پشتیوانی سۆفیت دامه زرا. به لام کاتی ستالین له گمل نیران رنککهوت،  
 لهشکری سوور گهراپهوه. نیران هموو کوردستانی داگیر کردوه. له و ناوه دا  
 کورد به تمنیا مایهوه، هتندی له سمر کرده کان ههلاتن، هتیدیکی دیکمشیان  
 له سیدارهدران. نهیدی هموو شت کوتایه پشکات.

3. له دواي کۆده تا سمر یازیه کهی (14/ یولی/ 1958)، ناکۆکیه له نیران  
 نیران و عیترالقدا دروسوو. بارزانی به هموو شیره به، له شۆرش  
 (11/ سیهته سیهمر/ 1961) دا، پالی به نیرانم وه دابوو، تا به پیلالتیکی  
 نهو دهلتهی پشتیان شکاند. نیران نهوهی وستی، دسبهکوت، نهیدی وازی  
 له بارزانی و شۆرش هتا. چاره نووسی بارزانی و شۆرشه کهش ناشکراپه  
 نمانه، چهند نمونه به کی زیندوو بوون، له میژوی نوئی نه ته وه کهماندا  
 روویاندلوه. به لام نمورۆ دهینن، جاساریکی دیکهش دو یاره دهینوه. نم  
 چاره، ناکۆکیه که له نیران، دوو دهلتهی داگیر کرده دیکه، وهک تورکیا  
 و سوور یادا خۆی دهوتن. نم چاره، بازی کارمسات و لیکه ومانه که، به سمر

نژده لانهوه دهنیشتیموه. با بزاتین، نم پروداهه چیمان بیرده خاتوه؟ نیمه ی کورد ده توانین، چ جۆره پهن دین، له زمربای نم تاقیکردنم وه تفتورتاله ی (نۆجه لان و P.K.K) وه هه لهنجین. گهر کهمن به وردیی، له م پروداهه ی نۆجه لان وردیهیموه، ده توانین، چ جۆره پهن دیکهان لتهو فترهین؟!!

لیردها ههولده دین، باری سهرنجیه کاتمان به چهند خالین دهرهین :

1/ ههرچهنده نۆجه لان، له لایه کهوه، به پهنی له سه رکرده پروناگهیره تیکۆشهره مهنه کانی گهلی باکووری کوردستان داده نرئ. پۆلنکی گهوره ی له بواری سه باتی کلتوریه ی، کۆمه لایه تیه ی، رامساری، سه ربازی و ده پهلۆماسهیدا وان کردوه. نۆجه لان تیکۆشهریکی کورده، خۆی خۆی پنگه پاندوه، له سه رشانی پهنی له پهنه ماله دهره گ، نایینی، نه ره و هۆزه گانی کوردستان به مرز نه بهۆته وه. پارتی کارگه رانی کوردستانی داسه زاندوه. چهن دین سالی ته مهنی ژبانی خۆی، له پهناری کورد و کوردستاندا به مختکردوه. نهمه په کهم جاره، له دوا ی سه رۆک بارزانی، سه رکرده ی ریکخراو یکی کوردستانی پتوانن. بهو شتیه به، له هه موو پارچه کانی کوردستان، جه ماوه له دوری خۆی کۆکاته وه.

به لام له لایه کی دیکه وه، به گوته کانییدا دهره کهوئ، تا پلته ی پیاوێکی که له رهق و تووره به. زۆر شانازی به خۆیه وه ده کا. وهک سه رکرده ی P.K.K، رهنگی رهبازیکی دیکه تۆزانه ی، له نه تر ریکخراو و گهلی باکووری کوردستاندا رشتوه. پته وندی رامساری و نه ته وه ی، له گه ل ریکخراوه کانی به شه کانی دیکه ی کوردستان به گشتیه ی، له گه ل باشووری کوردستان به تایبه تیه ی باش نه به. چونکه دوا ی نه وه ی، جه ماوه ی گه ل له باشوور راهه ی، هه لپه ژاردن کوا، سه ره ی هه ریم داسه زرا، نۆجه لان هه لپه ژاردن خرابی، به راته ره نم تاقیکردنم وه نۆیه ی گه له که مان دهره ی. بۆه شتیه ی سه ره نه به، نه مۆرۆ تورکه کان وهک کوردی راویدنه ی، هه ولی له نه تر بردن دهن، که چی له به شتیه ی نه شتمان که پدا جه نه پته وه، پارته کانی باشوور نهک هه ر ناماده ی، یارمه ته بده ی، به لکۆر هه نلکیهان گه ر به شیان بهوئ، ده سگریده کهن و به پال به سراو ی ره وانه ی تورکه ی ده که نه وه. هه رچهنده نۆجه لان، وهک سه رکرده ی ریکخراو و شۆر شتیه ی

گهروى باگورى كوردستان، له نهو گريلادا نهژاوه. بهلكو همر له سهره تاوه، له لوتان و سووريا بهوه. كهچى له گمل نهوهدا، زور نازادى هاتوچو كردنى نهپوه، به تابهتې له سى سالمى دواييدا، له سووريا ورك دمهسهر واپوه.

2/ P.K.K. (له رووى نايذولوتى راسپارى و شپكرنموى بارى كومه لگى كوردواريپوه، به ريكخراونكى «ماركسى - لېنينى» ناوى رويشتوه. له رووى ستراتيپوه، به ريكخراونكى راسپارى كوردستانى دهناسرى.) «63.6» له رووى مهلبندى كارگوزارپوه، به ريكخراونكى كوردستانى دادهنرى. له رووى ريكخستنوه، پترومى سيستنې ديمزگراسى ناوهندى دهكا. نهندامه گاني (زور كوردانه و كوردستانپانه سپرده كه نموه. گهلى دلسوزى پارت، نيشتمان و نهتموه كى ختبان. ديسپلېنكى بهرز و پتموى پارتاپه تهبان هديه.) «68.6-69» تا بلتي، پارتىكى ريكخريك و توندوتوله. نممه يه كه م جاره، له ميژروى نهتموى كورددا، پارتىكى وا به هتوز و به توانا دادهمه زوي، نمو هممو جهماوره زوره، له دورى نالاگى خوي كرده كاتموه، نمو هممو نهندامه گوتراپه لاته پنده گه بنه، فتهرى ديسپلېنكى توندوتولي پزلايېنان دهكا. ورك پارتىكى چمپ، جلموى تيكوشانى پارتاپه تې، خمتانى راسپارى، بزوتنه وى چه كدارى و سهر كرده تې، له قسولى مشتى چيني دهره بگ - نيمچه دهره بگ و شتخه تاينيه كاني كوردستان دهره پتن. نهندامه كاني خويان، به شمېرى پاكي كورداپه تې راسته قېنه په روره ده كمن، به شنهويه، نو گيانا زيبه لولن، له پتناوى كورد و كوردستاندا ديكمن، هيشتا له ميژروى هيچ ريكخراونكى كوردى و كوردستانپيدا نهپوه و نيه. سهر كرده و ريكخراوه كى خويان زور خوشدوى، گهلى گوتراپه لى فرمانه كاني سهر كرده تې، سهر و مال و گيانان، له ناستى فرمانه كاني سهر ورك و سهر كرده تې P.K.K. دا دهه خشن. ريكخراوى نهندامه كاني خوي، بهو شنهويه په روره دهكا، نسوى نمو پاره يدى دسيانده كوى، بز پارتا كه پاني نهرخانكمن، ين نموى دزى له ريكخراو و گه له كه پان بكمن. ريكخراوى به سدان نهنداميان، له گرتو خانه كاني دهوله تى داگير كرى

تورکبادا، مان له خواردن بگړن، بهر مېره کانیسېه کی پالموانانې پښمی  
 تورکبا بکمن، بهر مې لېندان و نازاری جهنډمه کانی تورک بگړن، پېشېرکېن  
 له گېل مېرگدا بکمن، پېن نووې پهک توژ له وره پان کم پېشتهوه، پېن نووې  
 ناپاکسې له پېکخراو و گېله کسې خړیان بکمن. پېکخراوې به ده پان  
 هېالېان، له گټره پانه کانی وولا تانی نمور وېادا، نارې زایسې خړیان بهر انېمېر  
 تورک دېرېرېن و خړیان پېسووتېن، نه مه مه گور هر له قوتاپخانه کسې  
 P.K.K. دا هېن، نه گېنا نهک هر تمنېا، له ننور پېکخراوه کانی دیکې  
 کور دستاندا، به لکېو له نېسو هه مسو پېکخراوه کانی رېژ هه لانی  
 نېوه پاستېشدا، زور به ده گمېن نمونې وهک P.K.K. دېنېن، بېوه دېن،  
 لېکژلېنوهې تایه تېی، پېلاپه نانه و زانستانه، له سېر پاوه، پېکخسټ،  
 هه لوتېست و بېژونه کانیان بکېن.

له گېل نم هه مسو خه سله ته پاشانې هه شېانه، گه وره ترېن که مسو کورېی نم  
 پېکخراوه نموېه، له سه داسه د به هه مسو بېراره کانی سه رېژ که وه  
 پېسراونه تموه، وهک پت نوجه لان ده پېرسټ. به هېچ شېوه په دېمژ کراسې له  
 ننور پېزه کانی P.K.K. نېه. تا نېستا نه داسانی سېر کړدایه تېهان  
 ديارنېن. سېر تېرې گسټې، جېگري نېه. نمانېش هه مسو واپان لېدهکا،  
 له رېژکې ناوادا، که نوجه لان لېی ده لوه وېن، سېر کړدایه تې نو پېکخراوه  
 نه ترانې، به تمواوېې بېراره کې کسژنکېت پدن، چې بکمن؟ چ جېزه  
 ههنگارې بېاوتېژن؟ به لکېو تا نمورېش، له قوتېنې گرتووخانه که پېوه، به  
 هژې ده زگاکانی راگه پانده وه، هر خړې بېراره ده! پا گه نوجه لان سېر د،  
 دواې نموه چاره نووېی نمور پېکخراوه چې لېن به سېر دې؟ کېن جېتی  
 ده گرتېموه؟ تېرېلېی، وهک کور دهلېن: گه مانگا مرد، دېرېن!

هه روه ها نه داسانی P.K.K. (پېن له سېر خېباتېکې وشکې ناپدژلوتېی  
 دلاوه گړن، که سېر ده مه کسې به تمولوی کزولا وان بوه. 67،6۸ هه رجهنده  
 نموان و خړیان پېشانده دېن، هه مسو داگېر کمرانې کور دستان، به پهک چاو  
 تمماشاده گمېن، پاوه پان بهو سېوره دسکړدانه نېه، به لام له راستېدا و  
 نېه، چونکه کړدار و رېلټاره کانیان، پېتچموانې نووې سېلمانده وه. نموان  
 تورک به گه وره ترېن دوژنی داگېر کمرې کور دستان داده تېن، له بهر نموه، دوی



دەولەتی تورکیا خەباتی چەكداریی دەكەن. لە هەمان کاتێشدا، پێشوندییەکی باشیان، لە گەڵ هەر سێ دەولەتە داگیرکەرە کەمێ دیکە ئێران، عێراق و سووریا دا هەیە. ئەو پێشوندییە بە شێوەیە بۆوە، هێندێ جار لە سەر حەسبێ خەباتی کوردی، ئەو پەشمانە کوردستان تەواو بۆوە. بۆیە گەلێ هەنگاوی هەڵەیان ناوە، تاوانیان بەرانبەر کورد کردووە. ئەوە جگە لەوەی، هەر لە زوومە گوتوومانە: (پێشوندییەکی ناڕەوانەر و نااسایی، لە ئێوان P.K.K و دەولەتی داگیرکەری سووریا دا هەیە. ئەو پێشوندییە بە شێوەیە کە، ئە داها تۆ دا مە ترسێیەکی گەورە لێ چاوم و ئاواندە کەری. «67،6» گەر ئەرۆش، ئەو بەزەمە رویداوە، ئەوا شتیکی سەر نییە و چاوم و ئاواندە کەری. 3/ هیچ کوردێکی دڵسۆز، هیچ رێکخراویکی نیشتمانپەرور نابێ، باوم بە داگیرکەراتی کوردستان بکا. چونکە داگیرکەر هەر داگیرکەرە، هیچ جۆرە جیاوازییەکیان، لە داگیرکردنی کوردستان و دیارکردنی نەتەوێ کورد دا نییە. گەر تەنیا جیاوازییەکیان هەبێ، ئەوا لە شتوازی چەوساندنەوە کە دا خۆی دەنوێت! لەوانە، ئەو داگیرکەر بەهێزتر، بە توانا تر و دەولەتدەتر، ئەو دیکەیان بەهێزتر، بێ توانا و هەزارێ. ئەمیان نەرمونیا تر، ئەو دیکەیان توندوتیژترین. ئەمیان کەمێ باوم، بە سێستێکی دیارکردنی هەبێ، ئەو دیکەیان پێشوی، سێستێکی دیارکردنی بکا.

لە هەر تێشکی ئەو راستیەکاندا، ئەوەمان بۆ دەردەگەوێ، چەندین سالە، سەرکردەییەکی وەک ئۆجەلان خەبات دەکا، لە هەمان کاتێشدا، پارمەتییەکی گەورە پێشوی داگیرکەری سووریای داوە، ئەوانیش وەک کارتیکی راسپاری و سەربازی، دژی تورکیا بە کاریانەتێناوە. هەمیشە سەری ئۆجەلان، لای سووریەکان، لە گەڵ ئاوی فورات دا بە کسان بۆوە. کەچی سەرمەرای ئەو ئۆجەلان، بە کامی دلی خۆی، بە (سەرکردەیی مێژوویی شۆڕشگێڕی سووریا حافز ئەسەد) دا هەڵدەدا. «153،15» لە ناسکترین کاتدا، چۆکیان بۆ هەرشەکانی تورکیا دا، ئەو سووریا پێشکەوتنەخوازی، ئەو هەر ئۆجەلان، بە شان و بازویدا هەڵدەدا، بەلکۆ هەموو سەرکردەیی رێکخراوەکانی دیکە کوردستانی مەزنیش، دەهۆلێان بۆ دەکوتا، ئەو سووریا بەی ماوەی پازە ساتی دەبێ، نەگۆلی لەو دەکا، ئۆجەلان لە سووریا

بڼ، باره‌گاکانی P.K.K. کړابنده، کهچی له چاوتروگانديکدا، دانی به  
 همرو شتيکدا نا! نهک هر توجهلانی به ناسانترین شتوه دهرکرد، نهک هر  
 باره‌گاکانی P.K.K.ی داخست، نهک هر په‌پانی به توره‌کان دا، جاريکی  
 دپکه رپکه‌پان نمد، به سووریا دا هاتوجن‌کمن، به‌لکرو به هر دپه‌نچه،  
 بزی مسزکردن، توجهلان تهرورسته و P.K.K. کمش رپکخراونکی  
 تهرورسته. نموه له کاتیکدا، نموهی توجهلان بزی سووریا به تایه‌تی، بزی  
 فله‌ستین و لوپان به گشتی کردی، هیندهی خوتنی پوله‌گانی کوردی بزی  
 عه‌روپ رشت، کم عه‌روپ هه‌په، بزی کردین! له کاتیکدا توجهلان، له بهر  
 خاتری چاوی کالی، سمرانی دولته‌ی داگیرکمری سووریا، پازده هزار  
 کیلومتره‌ی چوارگوشه‌ی، له خاکی خوراوی کوردستان داېری، (نکولی له  
 بونی کوردستان له سووریا دا دکرد) 167.15، کهچی چونکه سووریا،  
 هر له په‌کم رزومه، وهک دولته‌تیکي داگیرکمر، هه‌لسرکه‌وتی له‌کمل  
 (توجهلان و P.K.K.) به تایه‌تی و همرو نه‌توهی کورد به گشتی  
 کردوه، همرو نمو نموک و رلوه‌کرده‌ی توجهلان، پایي نمونده نمبو، له  
 ژمزه‌سینکی سووریا دا بیشارنده‌ی نممه پندیکه، پتو‌سته، همرو  
 سمرکرده‌ی رپکخراوه‌گانی کوردستان که‌لکی لټوم‌گرن.

هه‌رچنده، هر توجهلان خوی بو، کاتې هر دوو شالپاری دهره‌وی تورکیا  
 و سووریا (خاروق نه‌لشموع و سماپل جهنم) له مانگی ماسدا، پتکوه له  
 شاری د دوحه «کټ‌پونه‌وه، هه‌ولی نریکپونه‌وه‌پان ددا، هینده باوهری به  
 دولته‌ی داگیرکمری سووریا هه‌بو، لمو باره‌پوه هینده کور‌تسپسو،  
 ده‌پگوت: (پتسکه‌وتی پتو‌ندیه‌گانی نټوان هر دوولا، به هیچ جزیی  
 ناسان‌ترسین، به‌لکرو به تمواوی به پتچه‌واته‌په.) 18.17، هه‌روه‌ها  
 له‌پرنموی، دلی هر سن دولته‌ی داگیرکمره‌کی نټران، عتراق و سووریا  
 رله‌گری، دزی همرو دسکه‌وته‌گانی که‌لی باشور دجولا‌په‌وه! نمو  
 دسکه‌وتانه‌ی به دوايه‌تیکردنی خوی دل‌هنا. پتی واپو، گمر دولته‌تیکي  
 کوردی داجمزی، وهک خه‌نجه‌ری له پستی ده‌چقن، بزی به نمکی  
 سمرشانی خوی ده‌زانی، به همرو شتویه‌په، بهر به داسه‌زاندنی بگری!  
 نموه‌تا زور به راشکاوپی دلی: (هر له‌پرنه‌وشسپسو، له باشور، به

شیوه‌ی کی زور توندوتیژ و چروپر، هه‌مو قوتای بی‌گره‌کردن هه‌نگاماننا. گهر بهاتایه، نمو قهواره‌یه دایه‌زایه، هه‌مه‌یه‌کی راسته‌وخ‌ی له باکووری جیهانی عه‌ره‌ب، غه‌زاوای نهران و هه‌مو گه‌لانی نه‌تیه‌که ده‌کرد، به‌لام توانیمان، نمو مه‌ترسییه بوسته‌تین. 19.17، که‌چی سه‌یر نه‌ویه، چ عه‌راق و چ سووریا، کاتن تۆجه‌لان لیه‌قه‌وما، نه‌یه‌ان لیه‌ نه‌هات، به‌ هیچ شیوه‌یه، پاداشتی نمو قسانه‌یان نه‌دایه‌وه. به‌لکو به‌ یه‌که هه‌ره‌شی تورک، وازیانه‌تینا، نه‌ویه پاداشتی داگیرکهران! کو‌رد چاکی هه‌رموه: (هه‌زار سال به‌کی به‌نگانه‌په‌رستی، ناخ‌ری هه‌ر ده‌هینی نووشستی)!

ته‌نانه‌ت سه‌رانی ده‌وله‌تی نهران، هه‌ر زوو جه‌رت‌فره‌یان ده‌سه‌نگرد، زور به‌ کو‌ل‌ده‌وه هه‌وله‌انده‌ا، له‌ نه‌ران تورکیا و سووریا‌دا، ناوهره‌یکه‌ن. کاتن هه‌ر دوولاش، له‌ سه‌ر خه‌ستی تۆجه‌لان ره‌که‌کو‌تن، نه‌یرانییه‌کان گوتیان: سووریا ره‌کایه‌کی نه‌یرانی هه‌له‌بارد. به‌ مه‌رجی تۆجه‌لان، تا نه‌ستا له‌ کو‌ل کالتری، به‌ ده‌وله‌تی داگیرکهری نهران نه‌گوتوه! ته‌نانه‌ت هه‌مو‌ی به‌ش چه‌ند مانگه‌ی بو، گه‌ه‌لاکاتی P.K.K، تو‌کو‌ردی شو‌ش‌گه‌تری ره‌زه‌له‌اتیان کو‌شت، ته‌مه‌کانیان به‌ دیاری به‌ش‌که‌ش به‌ نه‌ران کو‌ده‌وه، نه‌یرانی نه‌وه هه‌له‌تیه‌تیانه‌و! جگه‌ له‌مانه‌ش، نه‌وه‌تا نه‌ران دوا له‌ سه‌رانی تورکیا و سووریا ده‌کا، کو‌نه‌ونه‌وه سیه‌تۆله‌یه‌کانی جارانیان زینه‌وه‌یکه‌نه‌وه، تا به‌ر به‌و تاقه‌کردنه‌وه‌یه‌ی باشووری کو‌رده‌ستان به‌گه‌رن، په‌رۆسه‌ی ناشتی ته‌که‌شه‌کتین، هه‌ر ترو‌سکایی یه‌که، له‌ هه‌ر پارچه‌یه‌کی کو‌رده‌ستان‌دا به‌گه‌رت، هه‌ر زوو به‌ هه‌ر سیه‌لایان به‌کو‌رتنه‌وه.

4/ نه‌مه تا نه‌ستا، چه‌ندین جار، نه‌وه‌مان دوا‌ت‌کرده‌وه : یه‌که‌م - هه‌له‌کو‌تی باری جیه‌نی‌تیه‌کی کو‌رده‌ستان، له‌ په‌ناوی مافی (ئۆتۆمسی - فه‌درالی)‌دا، خه‌باتی چه‌کداری هه‌له‌نگه‌رت. نمو خه‌باته، په‌تر له‌ گه‌ل سه‌ره‌خ‌یی و داه‌ه‌زانده‌ی ده‌وله‌تی ناسۆن‌ال‌دا ده‌گه‌رت.

دووم - مۆدیلی خه‌باتی چه‌کداری، له‌ مه‌تره‌ به‌سه‌رچووه. له‌ هه‌ر پارچه‌یه‌کی کو‌رده‌ستان‌دا، هه‌رجی نه‌گه‌یه‌تی، ماله‌وانی و به‌لا هه‌یه، هه‌ر له‌ کو‌نه‌وه یه‌خه‌ی کو‌ردی گرتوه، هه‌مو‌ی له‌ نه‌جایی نمو شیوه‌ خه‌باته سه‌خته‌دایه‌وه. گهر خه‌باتی چه‌کداری نه‌بوایه، چه‌ن هه‌ر چوار ده‌وله‌ته‌ داگیرکهره‌که

دهياتوانی، چ به نهٽی و چ به ناشکرا، دمس له کاروباری نښوځی، پارچه جهاجهاکانی کوردستان ووردن؟ چ به کڅمهکی مریزی و چ به کڅمهکی سربازی، سرکردی رڼکخراوه کان رستگن؟ له پښاوی بهر ژوندیهه تایه تیهه کانی غوځاندا، هلهانسورپښا! گمر خهباتی چه کداری نه پروایه، بڅی هر جاره ی به نوره، رڼکخراوه کان له شکری دولته داکیر کمره کانی (تورکیا، تتران و عتراق) پان، بڅ سمر په کندی دهه پښا؟ بڅی به دمس غوځان، له ژور دروښی ناچاریدا، ناپاکیهه کی گوردی میژوی پان، بڅ غوځان و رڼکخراوه کانیان تومارده کرد؟

لنره دا سیر نمویه، همسو رڼکخراوه رامیاری په کانی کوردستانی مهن، داوای (نوتونومی - فیدرالسی) ده کمن، کهچی ده پانه وی، نو ماله سمره کییه دپتوکرسیانه، به شترشی چه کداری به دیپښا! له کاتیکدا، تاقیکردنه وی که لاتی نازادپخوازی جیهان، نه وی سملاندوه، خهباتی چه کداری و (نوتونومی - فیدرالسی)، وهک خوشتر و قاپاق وان، به هیچ شتویه رڼک ناکه ون. چونکه جولانموی چه کداری ده پښ، تمنیا له پښاوی نازادی، سمره مخوی و دامه زانندی دولته تکی ناسیونالی تایه تیدا بگریځا

به لڼ گمر رڼکخراوه کان، په ندیان له وانه کانی میژو ودر گرتایه، هله به ته، له دوی شترشه کانی (شیخ سعهیدی پیران، ژنه رال نیحسان پاشا و سید پرمزا) له باکوور، له دوی شترشه کانی (سمکو و کڅماری مهاباد) له رڼه هلات، له دوی زلمیره شترشه کانی (شیخ مسمود و سمرک بارزانی) له باشوری کوردستان، هرگز پیران له شترشی چه کداری نده کرموه. چونکه هیچ نه نمویه، به قدمه نه نموی کورد، له خهباتی چه کدارییدا، زبانی لن نه کموتوه. له پرنموه، سن شت هیه، ده پښ، به پاشی پیران :

په کم - خهباتی چه کداری، گمر بڅ سمره دمسکی دیار پکراویش گونجاو پروین، نموا نموی سمره ده کی به سرچو.

دووم - کورد نه نمویه کی بن پشت و پنايه، دوستی ستراتیژی نییه، بڅیه تمنیا به خهباتی چه کداری ناتوانن، نامانجه نه نمویه په کانی مخی

به دمسبتن. هیچ گهلنکی نم جیهانمش، به تنها به هتزی بازوی خوی،  
خوی رزگار نه کردوه، به لکوه هتندئ له دوه ته کانی جیهان، پارمه تیه کی  
زوریان داوه، تا سمره خوی چنگ که وتوه.

سپیم - خه باتی چه کداری، گمر له ماوه به کی گورتدا، نامانجه کانی خوی  
نه پیکا، نهوا جگه لهوی شورشگتیه کان ماندوودهن، له ههمان کاتیشدا،  
ناکۆکی و دوریه که به کی گموره، له نیوان ریزه کانی گهلدا دروسده کا،  
پاشان جهنگی نیوخوی لنده که وتوه، هتندئ جاریش به ناپاکسی  
کۆتاییدی.

به به گمر ریک خراوه کان، له ههمو پارچه کانی کوردستاندا، نم شورشه  
چه کداری به پان بهرمانه کراپه، هه به ته، په کتکی وهک سمرک بارزانی،  
ئاواری نه میتریکا نه دهو، به دهره دهری سمری نه ده تاپوه. یا په کتکی  
وهک نوجه لان، بهیستی بهو نه ده کرد، به دوه ته کانی جیهاندا به خولتهوه،  
هیچ دوه ته تیکش له ترسی تورک و ناتۆ، له بهر بهر مهو ندی تابه تهی  
خویان، جتگی نه که نهوه، تمنانت وهک پنا بهر تیکش وهینه کرن. به لکوه  
نه میتریکای ناغاشیان دهیوی، نوجه لان له هیچ شوتنکی نم جیهاندا  
دالده نه درئ، وهک ته رزیستی رهوانی تورکیا به کرتوه. یا ده بانهوی،  
وهک تا وانباری جهنگ، دادگایی به کرئ! نهوه له کاتیکدا دهو رایه، ده بانی  
وهک (سه ددام حوسن) ای خوتن ته دادگایی به کرایه، که به رانبهر به خونی  
چه ندین مملوئن مرۆف بهر به سهاره، به لام چونکه نهو دوه ته تابه تهی خوی  
هه به، دوه ته کان تاوانن، به پاریکی لهو به به ته بهن!!!

به سوا به، کاتی نهو ههمان هاتوه، سمر کرده و نه داسانی سمر کرده تهی  
ریک خراوه کان، زۆر به کولود، بهر لهم کتسه گرنگه به که نهوه. به ههر شویه  
بن، زمانیکی هاریمش، له گهل دوه ته داگیر که ره کانی کوردستاندا  
به دۆز نهوه، له ههر پارچه به کی کوردستاندا، به شویه به کی ناشیهانه،  
چاره سمریکی نیوه ناچلی دیموکراسیهانه، به کتشی گورد به دۆز نهوه، تا  
گۆرانکاری به کی دیکه گموره، له جیهاندا رووددا، تا هه لنکی دیکه  
میرووی به کورد هه لده که وی، به شویه به کی به بهری، چارمه ری کتسه که ی  
ده کرئ و دوه ته یه که گرتوی ناسیونالی خوی داده نه زیتن. یا لهم بهواردا،

چاو له تاقیکردنهموی فلهستینییهکان بکهین. نهمون زور نازایانه، له سالی (1988) امرو، وازیان له خیماتی چهگداری هیتاوه. نهموتا نهمور دهمین، کهلکیان له گنرانکاریهکانی جیهان وهرگرتوه، خاوهنی دهملاتی نوتوتومی خنایان، رزیمرویش، پرزسهکیان بهرو پتشموه دهمرو، له نایندهیکی نزیکیشدا، دولتهی ناسیونالی خنایان دایمهزرقن. بهلام گمر همو له سمر خیماتی چهگداری بهردوامیروناوه، لهگهل نهمرایلدا تا سمر بیانکتیلاوه، باومرناکم، جگه له تهمروست، به شهمویهکی دیکه ناویان بهاتایه و به هیچ نامانجیککی خنایان نهدهگهپشقا

5/ نهم تاقیکردنهمویهی نرحهلان، دیسانهموه نهمهمان فتردهکا، ریکخراوهکانی کوردستان. چمند به دهملاتین، چمند به توانین، چمند پارهمولیان زورین، چمند خاوهنی دهزگایهکی نامووی پته و سمرهخون، چمندین هزار نهمدایان، له بهزی پارتهکهپاندا ریکخهستین، خاوهنی سوبایهکی مهشقهپنکراوی گوترایهال و زوریش بن، همو کاتن سمرکردهی ریکخراوهکه به تاییهتی، یا جولانهمو رامیاری و چهگداریهکه به گشتی، توشی گرهفتیکی گموره بهون، لیمان قوموا، له تتهو چوارچتموی چوار دولتهکه و له سنووی دولتهکانی نهمیرهکهدا، تهنانت له گنرهپانه نهمونهتهوی بهکهشدا، به پلهی بهکم، بهرزههندی نهمو دولتهتان، رزلی سمرهکیی دهمین. نهگهنا له میژووی کورددا، به دهیان جار، کارهسانی گموره و دلتهزین، به سمر نهتهویهکی مهزنی وهک کورد هاتوه، کهس گونی خنای بز له خوم نهداوه! کتشی کورد و شقرشه رهواکانی له نهمیرهکهدا، تمنیا وهک جولانهمو بهکی نازلوهچی، گنهمشترین، باخیمبر، تهمکمر، تهمروست و جیپاوانخراز تماشاکراون، هیچ جوزه لیکدانهمویهکی دیکهپان بز نهکراوه، تا سمریش، هیچ جوزه پشتمنایهکی نهمروه. کهچی دولتهتکی پهچکولانهی وهک (کویت)، دهماری دانهمشتوونی دوو میلین نهمین، کاتن عیتراق پهلاماریدا، به سی دولته پهلاماریان دایمروه و له کویتیان دهمهراند.

6/ هممرو داگیرکمرانی کوردستان، به پدک چاو له سمرکرده و ریکخراوه رامیاریهکانی کوردستان دهموانن. پدک حسیپان بز نهتهوی کورد کردوه.

همموریان له یهک نامالچی سهره کېدا په کده گرنه وه، نه ویش نه وه یه، هرگیز کورد به هیچ نه بڼ، به شه کوردستانه که ی بندمسیان له کیسنه چن، تا ده توانن، به گژ په کدپاندا بکمن، ناساپیش و تاراسی له کوردستاندا نه بڼ، بز نه و ی به ناسانترین شه وه کورد بتوتنه وه. لای نموان کوردی هیچ پارچه یه، له گه ل کوردی پارچه که ی دیکه دا جیواواری نیسه. چونکه پتیا نوا یه، کورد له هر پارچه په کدا، فشمافتنکی دسکه وئ، له دواړوژتکی نزدیک یا دووردا بڼ، کار له هست و هوشی، کوردی هموړو پارچه کانی دیکه ده کا، نموانیش وهک شاره زه رده واله، لشیان دوروز بڼ، داوای مانه رها کانی خویان ده کمن، وهک نیتا به ناشکرا، له هموړو پارچه کانی کوردستاندا ده پینن.

7/ هرچه نده ددوله ته داگیرکه ره کانی کوردستان، له نیتو خویاندا زور ناکو کیشن، چند سال جهنگی خوتاری، له نیتو انباندا پویدا، به لام همیشه همموریان، له چارم مرکړنی کتشی کوردا، پهک هاری سهرجیان هده. همموریان په کده گرن، هیز و توانیان په کده غمن، ددوله ته کانیان له مه ترسی جولا نه و ی کورد و پارچه پارچه کړن پژگاره کمن. چونکه به هیچ شه رده، هیچ ددوله تنکی داگیرکه مری کوردستان، باوړ به هیچ رتک خولویکی راسیاری کوردستان ناکا. وانا نموان، بز له نیتو بړنی کورد، همیشه په کده گرنه وه. که چی به پنجه وانه وه، هرگیز کورد، بز سهره خوی و بهر هرچدانموی داگیرکه ران په کنا گرتسه وه. تمنیا له پهک شتدا په کده گرنه وه، نه ویش ناکو کیشی و دوو بهر که یه. هیچ لایه دان به لاکه دیکه و هیچ سمرکرده په دان به سمرکرده که ی دیکه دا نانن. بز به همیشه، په کتن له رتک خراوه کان، وهک بهرخی نتر، خویان به قوریانی نه غشه و پیلانه کانی، په کتن له ددوله ته داگیرکه ره کان کردوړه، دژی هاوړسان و هاوړشتمان کانی خویان راوستاون، داگیرکه ره کیش بز خوی حه واده ته وه. کورد له نیتو خوتا په گرتو نیسه. ته نانت ددوله ته داگیرکه ره کان، چند له نیتو خوتیاندا ناکو کین، کورد که لک لهو ناکو کیشانمش وهرنا گرت.

8/ نم پرو واده ی نوجه لان، شتنکی دیکه میان بز دسه لیتنن، نه ویش نه وه، کورد تمنیا له پژانی تنگانه و لشفه وماندا، بهر له په کتشی،

تهایی، برای تیی و لاوازی خوی دهکاتهوه. گهلن جار، ته نیا کارساتیکی گهوری نه نه وهیی جولاندووه تیی، وهک له سیداردانی سرکرده په کی کورد، همرس، کچیهاراتی کوردستان و نه نفاله کان، هممو لاهکی کۆکرده توه، هست و هۆشی هممو رۆله کانی نه توه کمی، له ناخوه ههژاندووه. هممو لاکان بیران له بیکه سیی، بیکه سه لاتی، لاوازی، بیتوانایی و لیکه و ماری کورد کورد توه. نه ورۆش ده بینن، زۆری زۆری کورد، دۆی داواکاریه نارواکانی تورک و ئه مئیریکا راده وستن، داوای نازادی و سه لرازی بۆ ئۆجه لان ده کمن. هه رچه نده ئه ممش خوی له خقیدا، هه ر ده رگه ته په کی باشه، جارگی دیکه، په کیتی پیزه کانی کورد به هه ژده کاتهوه، هه ژگی مری گهوری کوردی، پشانی دۆست و دۆشمنانی نه توه کمان دها. به لام به یا هه میشه کورد، له تپوخوا کۆک و ته بابوایه، له رۆانی خه بات و ناشتیدا، په کگرتو به وایه، ئه نجا ده مانینی، چۆن سه رده کمت! ئه نجا ده مانزانی، چۆن دۆشمنان دۆشاده مان، به هه یج شتویه نه په یانده توانن، پستی کورد له زوی بدن و زه فیری پیه رن!

9/ به راستی، بۆ نه توه په کی چل میلیونی وهک کورد، بۆ خاکی گهوره و پانه به رسی پهنجه سه ده هزار کیلۆمه تری چوارگۆشهی وهک کوردستان، مایه ی شرمه زاریه، گهر نه توانن، له گۆشه په کی نه شتمان به مانه ده، په کهنکی وهک ئۆجه لان داله به درن. له کاتیکدا، به سه دلان ئۆپۆزیسیونی عه ره ب، فارس و تورک، له دس رۆحه کانی خۆیان هه له ساتوون، له کوردستانی بنده سی خۆیاندا جهنگایان بۆ توه، رۆیان لێ ده گیرن، که چی سرکرده په کی تیکۆشمی وهک ئۆجه لان، به هه یج شتویه ناویرن، دوه له به ستیکی نه شتمان به کی خوی پکا! له وانه به، ئه ممش بۆ دوه هۆ به گهر بۆ توه : په کم - سه رانی ریکه فراوه کان ناویرن، له ترسی تورک داله ی بدن. دووم - پشه وندی ئۆجه لان، له گهل سرکرده ی ریکه فراوه کانی دیکه ی پارچه کانی کوردستاندا هاش نه به.

10/ ئه مه له باشووری کوردستاندا ده بینن، ماوه ی سه هه دوت سال ده ی، خه باتی چه کداری ده گرن، بێ نه وه ی تا ئه ستا هه چمان ده سکوتین. دوه سرکرده ی وهک (پارزانی و تاله بانن) اش، به خۆیان و پارته کانیانه وه، به



شیتوه به کی بهردموام کارده کمن و تا ئه ورژ ماونه تموه. به ناشکرا ده توانن، کاریکمن، بهن و بهجن. وا دیاره، له لایه کموه ئه مان به قهدهر ئۆجه لان، هم مه ترسیان بۆ سر داگیرکمرانی کوردستان نییه. هم دژی بهرژموندیه کانی ئیسرایل و ئه مئیریکا نین. چونکه ئه مان ژۆری کات، ژۆر به ناسانی و به ناشکرا، به ناسانی ئه و چوار دهوله ته داگیرکرانه دا، وهک کۆتری ناشتی، له شهقی پالده دهن و دهفرن، به ئه وهی کمن رێگه یان لێ بهرێ یا ههولی له ئه وهر دنیان هه دا دیاره، گهر ئۆجه لانهش له هاگوری کوردستان به وابه، له سر په تی ناگۆجه به کانی، ئه و دهوله ته داگیرکرانه یار به کردایه، هه له به ته ئه ویش وهک ئه مان ده ما به وه.

له لایه کی ده که شه وه، گهر ئۆجه لان نهخشه و پلانه کانی، دهوله ته داگیرکره کانی کوردستانی، به ته وایی جهته جهته کردایه، هه ر ژۆری لهشکری دهوله ته کی داگیرکهری، بۆ سر لایهن له لایه نه کان کێشه کردایه، هه له به ته ژۆر به ناسانی ده یوانی، له په کن له و دهوله ته داگیرکرانه ی وهک ئێران و عێراقدا، جهگه ی خزی به کاته وه، وهک پشله ی حموت گیانی لێن، به هه یج داگیرکهرکی کوردستان نه کۆژی!

11/ ئه م رووداوه، دۆست و دوژمنی نه خو و ده ره وهی، بۆ نه ته وه که مان به گه شتی و P.K.K به تایه ته یی ناشکر اکرده. له لایه که وه، هه مه رو ئه و که سه یه ته یی، رێکه خرا و دهوله تانه ی، له گه ل ئه و ده وایه ی، په نا بهری رامیار به ئۆجه لان به رێ، وهک دۆسته کی نه ته وه که مان ناسران. له لایه کی ده که شه وه، ئه مان ی دژی ئۆجه لان به و، به ته رۆر به ت تا واته یان ده کرد، دا وایان له ئه تالیا ده کرد، ره وانه ی تورکیا به رێته وه، وهک دوژمنی ده سه گانیان که و ته رو.

12/ سه رکرده یه P.K.K، له پش هه ره وشیان وه ئۆجه لان، به رسته، به نه خشی ستراته یی، رامیار به، سه ر یازی، به رونه ی خزان و به له کانی ده که ی به رونه وهی که سه رده یه ته دا به چنه وه. چاوی به به رنامه ی که سار و به رونه یه گانیان له گه ل داگیرکرانه دا به خشیته وه. به ته به یی به رونه یه نه سونه ته وه یی به نه که، هه نگا و به تن. رێز له رسته و ئاره زو، دێد و به چرونه کانی، جه ما وه ی نه ته وه که مان به رن، به ناغه ی به رونه یه کی نه ی

تونلوتزل، له گهل جه ماومردا داپرتن. واز له له غوځايييون، كه لاهه دقسي، تونلوتيزي، پمركسري، تولسه نندوه و پاوه خوازني بهيتن. له نيو ريك خراوه كې غوځياند، پرستسيكي ديمزكراسپانه پيادمكمن. دلن به هله كاني غوځاندا بښن، كه لك لدم نمزموونه گموره په وهرگرن، تا جاريكي دپكه، تووشی ترلايداي لمو چمشنه نښتوه. نه گينا گمر هر له سمر، رتوشونه كونه كې خويان بزڼ، پاومرناكم، سمد سالي دپكش بښن، تهپكوشن، هيچ به هيچ پكمن!

13 / پا به ناسپاي، شتن به گولي زوله كورده كاندا پچر بښن، پا توركاي نه تا توركيش باش بزڼن، نه وته ي توركه كان شمهراتوري اي عوسمانيان له توركاي نه ورژدا دامه زړاندوه، هوولي تواندنه وي كورد ددښ، به لام تا نمورژ نه پانتوانوه، نامالجه گلاوه كانيان به دييښن.

كاتن سالي (1923)، كوماري توركيا دامه زړا، ژماره ي دانښتواني كورد، له باكووري كوردستاندا، نزيكې دوو ميليتون دمو، كه چي له گهل نو هممو چموساندنوه، ژيتوساييد، راگواسق و تواندنه وهدا، نمورژ دواي حملتار پنج سال، نهك هر كورد نه تواوه توره، بهلكور ژماره ي كورد ده هتدي دپكه زياد پكردوه. لمهرنمونه، باشتروايه، سمراني تورك، هوشن به بهر غوځاندا بښتوه، كيشه ي كورد به شتويه كي ناشتبخوازانه و ديمزكراسپانه چارمه ريكمن، نهك هر وهك له كوزمونه، قهوانه سوراوه كه پان لښه ددنه و ده لښن: (له هر كسوي غه لجهري تورك له كتلانه كې هله كتشرا، گپروگرفتي كورد لمو جڼپه تمواوده ي). «202،4» يا ده لښن: (نموي لم وولاته دا له ره گمزي پاكي تورك نه ي، نه نسا پك مافي ده گوي، مافي خزمه تكاري و كوله يي). «202-201،4».

14 / هرچه نده توركه كان، لمو رځموره كوردستانيان داگپركردوه، هوولي تواندنه وي كوردپان داوه، به لام تا نمورژ نه پانتوانوه، گهلي باكووري كوردستان له نښميرن. هرچه نده توركه كان توانيوانه، پك له دواي پك، هممو شقرشه كاني كورد، زړ بښمزه يي يانه پكوتښتوه، به لام تا نمورژ نه پانتوانوه، گپ و كله ي ناگري شقرشه كاني دپكې كورد داگر كښتوه. هرچه نده توركه كان توانيوانه، چندين سمر كرده ي قاره ماني وهك

(میر به درخان، یزدانشهر، شیخ عبداللای نه‌ری، شیخ سه‌لیم، شیخ سه‌عیدی پیران، دوکتور لولاد، شیخ عبدالقادر و سه‌مید ره‌زا ... نادایان دهر به‌در کرد و له‌نه‌ویرد، به‌لام تا نه‌ویر نه‌پاتسوانیه، وزه له نه‌تموه‌که‌مان به‌رن، ریکه له پتکه‌پاندنی سه‌رکرده‌ی نوی بگرن.

هه‌مورمان ده‌زانین، شوقی دهرسیم، له سالی 1937دا، زور به شتوبه‌کی درنده‌ته سه‌رکوتکرا، سه‌رکرده‌ی شوقسه‌که‌شیان، له تممینی حه‌فتا و پینج سالی‌دا له سنده‌ره‌دا. لته‌ره‌دا به پتویستی ده‌زانم، سه‌رنجی خو‌نه‌ران، بۆ دوا گوته‌کانی، شه‌مید و سه‌مید ره‌زا و راه‌کشم، تا بزانی، چی گوتوه. به‌لن، شمشویه‌ک سال له‌ممویر، شه‌مید فهرمویه‌تی: (هه‌ر وه‌ک ناگانان لته‌یه، بزوتنه‌وه‌کی دهرسیم شکا، به‌لام کورد و کوردستان هه‌روا له سه‌ر پنی خۆی راوستاره، ژبانی خۆی راوه‌بوو، هه‌ر گه‌ز او هه‌ر گه‌ز ناسر، گه‌نجه‌کان به هیچ چمشتی نایه‌لن، نه‌و بزوتنه‌وه‌یه به‌کوتنه‌وه. نه‌وان تۆله‌ی من ده‌ستینه‌وه، بزی کورد و کوردستان، به‌روغن ده‌زگای زالمان، سه‌مکاران و نه‌فرین لیبوان) 212,9 ده‌پاره سه‌رکرده‌ی شه‌مید راستی فهرمویه، کورد نه‌تواوه و کوردستانش به‌زنه‌بوو، گوانوی بزوتنه‌وه شوقش گه‌یه‌که‌شی، به‌ پرتسه‌یه‌ک له دوایه‌که‌کانی تورک نه‌کوتایه‌وه. به زیاده‌شوه تۆله‌ی سه‌مید ره‌زا و شه‌میده‌کانی ده‌که‌پان، له سه‌وای تورک سه‌نده‌وه. گه‌ر شوقی دهرسیم تیکشکا، که‌چی دوا‌ی نه‌یکه‌ی په‌لجا سال، جازیکی ده‌که شوقی P.K.K. به‌ره‌پاتوه. گه‌ر سه‌مید ره‌زا نه‌ما، که‌چی دوا‌ی نه‌ویش، چمندن خو‌نچه‌گولی سه‌رکرده‌ی ده‌که، له پاخه‌ گموره‌ گه‌شه‌که‌ی نه‌ته‌وه‌ی کورده‌دا پشکوت. به‌یه گه‌ر نه‌ویرش تورکه‌کان، تۆجه‌لان له‌نه‌ویرن، سه‌به‌پن به‌ ده‌پان تۆجه‌لاتی ده‌که له‌دایکده‌یت و پته‌ده‌گا، گه‌ر تورکه‌کان هه‌ر له سه‌ر وستی خۆیان به‌ره‌وامین، به‌انه‌و، گه‌لی باکووری کوردستان تۆره‌په‌کمن، وه‌ک نه‌وه وایه، نه‌و به‌ ده‌سلاتی شه‌ر اتۆریای عوسمانیه‌وه به‌په‌نا نه‌گه‌نا گه‌ر کسوتی به‌ن، نه‌و جۆره و پتانه‌ ناگمن، تورک خه‌پالی خاوه، هه‌ر گه‌ز او هه‌ر گه‌ز، کورد ناسر، ده‌پن، تا ماون، هه‌ر به‌ر داخوره سه‌رنه‌ته‌وه. به‌لام سه‌رشوقی، ره‌ووشی و سه‌ردن، ته‌نیا ته‌نیا بۆ خۆشروشان و داگه‌ره‌رانی کوردستانه، لا به‌ره‌کانی مه‌ژوش، گواهی سه‌کاغان ده‌دین!

بۆیە هیچ کوردی نای، لەوە زیاتر بنیشتەتالی ژێر دانی داگیرکەران  
 بچوێتەو. کورد نەتمووەکی نازا و قارەمانە، ژمارەی دانێشتوونی چل  
 میلیۆن دەین، کەچی تا ئێستا، لە هەموو مافێکی نەتوویی و مرۆیی  
 بێبەشکراوە. لە نێشتانەکەی خۆیدا، بە خراپترین شێوە دەچوو سێندریتەو.  
 کورد دوا نەتمووی ئەم جیهانە، بە پێتوای ژبان، نازادیی، سەرەخوویی و  
 سەلماندنی بوونی خۆیدا، لەمباتی چەگداری دەکا. ئیدی با هەموو ئەو کوردە  
 بێ هۆش و گۆشە، باش بزانن، کورد نە دەتوانن، شۆرفێتی بێ، نە  
 هەرگیزاوەرگێزێش تیرۆرێست بڕو. گەر بەک تیرۆرێست ئەم جیهانەدا  
 هەین، تەنیاوتەنیا، سمرانی هەر چوار دۆلەتە داگیرکەرەکی کوردستان.  
 نایا ئەوانی، چوار هەزار گوندی کوردستان سوتاند و روخاند، بە هەزاران  
 خەلکی بە پرومەتی کوردیان، لە قوڵنی زیندانەکانی تورکیادا توندکردووە،  
 بە سەدان کورد لە سەر جادەکانی تورکیا دەکوژن، تیرۆرێستی یا کورد؟! نایا  
 ئەوانی، (قاسملۆ و شەرەفکەندی)یان لە ئەوروپا تیرۆرکرد، تیرۆرێستی یا  
 کورد؟! نایا ئەوانی، بە هەزاران کۆری کوردیان، لە گرتووخانەکانی  
 عێراقدا لە داردا، زۆری زۆری گوند و شارۆچکەکانی کوردستانیان  
 وێرانکرد، هەلبەجە و نێوچەکانی دیکەی کوردستانیان کێشیا بارانکرد،  
 هەشت ئەنفالی گچیک و گەورەیان کرد، هەشت هەزار بارزانێان کوشت،  
 سەدو هەشتاو دوو هەزار کوردی بێچارەیان گوللەبارانکرد، تیرۆرێستی یا  
 کورد؟! نایا ئەوانی، لە سەرەتای سەلەکانی شەستەو، هەموو خۆڕوای  
 کوردستانیان بە عەرمبکرد، ئەوانی نۆزەیان لە مرۆفی کورد بێرە، ئەوانی  
 تا ئەوێش پەگەزنامەی سووریا، بە کورد نادەن، تیرۆرێستی یا کورد!!  
 کارساتێکی نەتموویی زۆر گەورە، تالەبانی و بارزان، دەم لە نێو دەم  
 بۆگەنەکی، سەددامێکی دیکتاتۆری تیرۆرێستی شەلاتی پیاو کوژ دەیتن،  
 زۆر بە گەرمیی دەسی مەسموود پەلسازێکی سەرسەری و تلیگفرۆش  
 دەگوشن، کێنۆش بۆ مەلا دواکەوتووەکانی ئێران دەبن. کەچی ناتوانن،  
 لە گەڵ برا کوردە هاوخوا و هاو زمانەکانی خۆیاندا رێککەون، بەکدی لە  
 ئامتی بگرن، دەسی بەکدی بگوشن، بڕایەتی و پەگەتی نەتوویی سازکەن!  
 لە بری ئەو بڕایەتی و پەگەتی نەتموویی، زۆر بە ئاسانی یاروش بۆ

سمرانی تورک ده که نموه، په مانیان بۆ نوډه که نموه، تا پارتیزگاری  
سنوره کانی تورکیایان بۆ بکمن، P.K.K. په تیرورست داده تین و چمند  
جاری، له ریکه کوتنا که ی نوان پارتی و په کشتی له واشتون، نموه  
تومار ده که 16، 2-3، وک تورکیا غزی دمس و قاچی شکایت، نستی  
ورده بوین! دیاره، سرکردی نم ریکه خراوانه، تامه زوی نمون، همیشه  
نازناوی پاسوانی سنوره کانیان پتبه خشن!  
راستیان لمرسوه، کورد له نغو خژدا، نه توه به کی ناکوک و ناتمبایه.  
نه توه به کی زیندو کوژی مردو په رسته. با نوجه لان بکوژی، جا دینین،  
نه وانه ی نمور دزی ددوتن، له نۆکمری تورک زیاتر چیدیکه پان  
دسده که وئ! با بزاتین، دوا کی کوچی نوجه لان، نه و جوره کورده، چ جوره  
پروها که ندیمه کی دیکه ژاراوی دوزمان و داگیرکمرانی کوردستان  
پلا رده که نموه!

نه و کورده بین هستانه، بهر ی نموه ناکه نموه، پاکوری کوردستان، گورترین  
بشی نشتانه که مان پتکه هشتن. نزیکی دوو له سمر سنی همبو کورد،  
لمو دین، چندی شوقی خوتناویان بهر پاکردوه، هر همبو  
شوقه کانش، له لایمن تورکه که نموه، به ناگر و تاسن کویتندراونه توه. له  
دوا کی شوقی دمرسیموه، نمه په کم چاره، په هزی شوقی P.K.K. نموه،  
گه لی کورد هوشکی به بهردا پتسموه، بهو شوقه به هستی نه توه یی  
دهو پتسموه، که شده کا، دزی داگیرکمری ولاته که ی راده پرتی، داوی  
نازلدی و سمر به غزی دهکا، له وانه به، گمر پتسمه ی نم شوقه نه توه یی  
به ی نم جاروش بکویتندرتسموه، کورد به په لجا سالی دیکش، جارتکی  
دیکه نه توانی، له شوقی غزی بهو لئی! له وانه به، گمر نم چاره کورد، له  
سمر خاکی نشتانه که ی غزی هلکمن، وک ناردی نپو درک پلاوه  
پتیکمن، هلی مئرووی وای بۆ هلنه که مئسموه. چونکه ناین، نوممان له  
بیر چن، هلی مئرووی، بۆ نمو گه لایمی پشت نشتورنن و دوستی  
ستراتیژیان نیبه، هروا به خورایی و زووزو هه لاکموی. (هر هلنکی  
مئرووی بۆ نه توه ی کورد پتده کموی، گمر له کات و شوقی پتو سستی  
خویدا، هملی بۆ ندری و نغو زرتسموه، بۆ نه توه به کی به چارهی وک

نەتەوهی کورد، دوورنەییە، ئەو هەڵە مێترووسییە، دواى چەند سالەتەکی دوورودرێژی دیکەى چاوەڕوانیى لە قایەسان بەتەوه. بۆ ئەرۆنه: بەدرخان بەگى بۆتان، لە «1846» دا، مەڕنەشەنەگەى لە کوردستانی بەندەسى عوسمانیدا، لە باکووری کوردستان دامەزرا، تۆرگەکان مەڕنەشەنەگەیان لەنێو، پاش سەد سالی غەشت، قازی شەهید و هاوڵەکانی، لە «1946» دا توانیان، گەلک لە هەلی جەنگی دوومی جیهانی وەرگیر و کۆماری ئۆتۆمسی، لە بەشتەکی رۆژەلاتی کوردستاندا دامەزرا. کە کۆمارەگەش روخا، پاش «46» سال، گەلی کورد لە باشووری کوردستاندا، بە سوودوەرگرتن لە بارودۆخی نێچەگە و جەنگی دوومی کەنداو، دواى ئەو هەموو جەنگی قەلاچۆکردن، بەکارهێنای چەکی کەمپاری، ئەنقەلەکان و لەدەستانی باشووری کوردستان توانیان، داگیرکەر لە کوردستان بەدەرئین و لە «1992/05/19» دا، هەڵبژاردنی بەکەم ئەلجەمەعی نەشتەمانی کوردستان بە ئەلجەمەگەپەن و لە «10/04» ی هەمان سالیدا، قەدرالیزم بۆ باشووری کوردستان رابەگەپەن. «187.4».

لە کۆتاییدا دەتێم: نەشتەمانەروەری خاوەن پاوەر، کوردەپەروەری دڵسۆز، ناسەوزنالیستی راستەقینە ئەو کەسانەن، هەمیشە لە پەردە گەلدا، خۆیان دەپەننەوه. لە پێناوی ئامانجە رەواکانی گەلدا دەکۆشن. دژی نەغشە و پیلانە گلاوەکانی، دوژمنان و داگیرکەراتی کوردستان رادەوستن. لە رۆژی تەنگانە و لێقەومانی نەتەوهگەپاندا، هەرچەپەکیان پێهێکری، درێخی ناگەن. بە ناسانی دۆست و دوژمن لە پەگدی جیا دەکەنەوه.

هەموو سەرکردەى پێکخراوەکان، هەموو پێکخراوە رامباریەکانی کوردستان، هەلە، تاوان و ناهاکیان هەبوو و هەبە. دەین، هەر کێشە بە جیا، حەستییى خۆی بۆ پکری. نابێ، هەموو کارتەکان پێکەوه تێکەڵوێکری. پێوستە دوو شت لە پەگدی جیا پکری، رەوکی، کێشەى تاکەگەسی، پاوەرخوانی پارتایەتی و گەشتی رەهەری، لە گەل کێشەى نەتەوهیدا تێکەڵ نەکەین. پێوستە هەموو ناکۆکی، دوو پەردەکی و کێشە لاوەکیەکان، بە تەواوی پشگۆتەخەرتن، تەنیا باوەخ بە کێشە سەرەکیە نەتەوهی پەگەى کورد پکری. بۆ، هەرچەندە ئۆجەلان هەلی

زۆری، تاوانی پەرانیسەر نه ته وه که ی خۆی کردین، نه پۆ وه ک سهر کردی  
 ریک خراوتکی مه زن و شۆرشگهتر، ژیا نی له مه ترسی دایه، له سه ره موو  
 کوردیکی نه شتمانیه روهر پتوسته، پشگه یی ئۆجه لان بکا، وه ک کوردیکی  
 نه شتمانیه روهر و شۆرشگهتر به ناستین. دژی داواکارییه کانی تورک  
 راوستن، پر و پاگه منده کانی دورمان و داگیرکهرانی کوردستان پوچکاته وه.  
 ههرچی شتی پتوسته، بۆ نه وه ی ژیا نی نمو کورده خه باتگهتره، له مردن  
 رزگار بکری، پتوسته بێ یه ک و دوو به زووی بکری.

ستۆکهۆلم  
 1998/11/15

بهنی :

ههتدئ لهم بۆجوانه، له رادیۆی کوردی شاری ستۆکهۆلم، له بهرنامه کانی « ههنگاو »  
 بۆ (1998/11/15) و « دهنگی گهلی کوردستان » بۆ (1998/11/20)، له  
 وتۆتیکی تێلێفۆندا باسکراوه.

## با جاري پهلۀ نه کهين هيشتا زووه فتواي وا بدهين!

له کزفاري «رهنگين» ي ژماره «103» ي سالي «1997» دا، ماموستاي ميټروونووسمان دوکتوز کهمال مهزهر، کوتارتکي کورتی له ژور ناوېشاني «ويژدان و ميټرو...» يان دادگمي موشيري حممې سلټمان «دا نروسووه. مانگنامه ي «په پام» يش له لاندن، دوو پاره پلاويکردووه. کمر «په پام» نهو کوتارمي پلاونه کرداپه ته وه، له واته يه، زور درونگتر پانديا په، چونکه هدمو پلاوکر اووه کورديه کاني کوردستان و عتراق، هروا به ناساني له هيندران، دس هدمو کس ناکه ون. له پهرته وه، نم دمه ته قتيه لسه نهو پاه ته که من دواکه وت.

نوه تمي دوو کوتمان لي رواوه، نوه تمي راست و چه يي خومان ده ناسين، نوه تمي راهرين و شورش کاني کورد، يهک له دواي يهک پلاوه پانېتکراوه، باوو پير و ميټروونووسمان، دمه بدم و پشته پشته بزمان ده گيرنموه، که (نيلرسي بدليسي، مه لای خه تن و موشيري حممې سلټمان) و کت و کتي دپکه، ناپاکيېان له کورد کردووه. به لوم نموه تا نمور، دوکتوز کهمال راسانده چله کتن و ده پوي، بزمان ساغکاته وه، گواپه نمو پساوانه ناپاک نمبون و غمدر پانېتکراوه، بزيه سهره تاي نروسينه که ي بدم شته و ده پرازنت شوه و ده لن: (په داغموه جاري وا هه يه درويه کي هلبه ستراوي لسته بازکي ناهه ز به زوري زورداره کي ده کرتته راستيه کي ميټرووي،



همموران له ئاسمانموه دهيقزتموه. هي واپان ههيه مشتكيشي دهخه نه سمر و هك شاير هه دهيلتين و دهيلتموه، نان و پيازي پتوه دهخزن. نيمه بين بهيركردنموي قبول، به درزيابي دهان سال تاواني نيشتمانفروشيان داوته پال زانا پهكي دوريني وهك مهولانا نهيرسي بدليسي، يان مهلاي خهتن و كهساني تر.

موشيري همهدي سلتماني ههموهنديش، يهكتيكه لهوانهي ميژورونوسي كورد لهخوزا، به تومهتكي ههلبستراو ناوي زياندوه. (5, 10)، دپاره ههه يهكن لهو پياوانهي دوكتوز ناويهتوان، چيرك و بهسهرهاتي تايبهتيي خويان ههيه. بهلام با جاري، واز له ههه دور زاناي به ناويانكي مرسولمان، (بدليسي و خهتن) بهيتين، تا له دهرفهتكي ديكهدا، هلمان بز دهرهخسن و بهسهرياندهكهينهوه. هيتندي پابهتهكي دوكتوز، سهرنجيراكتيشه و نهوه دههتين، خزماني پتوه ماندووكهين، سهرهتا سهردانتيكي نهرشيني ميژور دهكهين، تا بزاني موشير ناغاي ههموهند، چوز كوردئي بهوه، وا دوكتوز داکړکي لي دهکا ۱۱

پتسهكي دهموي، بهلتم: وا بزاني، ههموو كوردكي نيشتمانپهروم و دلسوز، له كانگاي دلوه حمزدهكرد، له سمرانسمري ميژروي نهتهواپهتساندا، له نهو پزهكاني كوردا، يهك تاكه كوردي خوزوش و نيشتمانفروشي تپدانههواپه. بهلام كه باخه پانهمرينه رازاوه ميژروي يهكي كورد، وهك باخي زوري نهتموهكاني ديكه، بين درك ناين، نهوهيان له دمهلاتي نيمدا نيهه. وا دپاره هه حوكمي لهمدرواي كردوه ! e، دهين، چهمي ميژروي كوردش، بهري چهقلتي تپداني! كهواتا گهر له ميژروي نهتموهكهماندا، چهند ناهاكتيمان تپدانهلهكوتين، دهين ناويانبهيتين، له خراپهكاري، خوزوشي و ناهاكيدا، به نمونه بيانهتپينهوه، بهلام پتويست ناكا، به خوزايي لمدرو له كهس بهكين، ميژروي نهتموهكهمان بشيتوتين، بهلكوو دهين، نهو ميژروه، لسمر بنچينهپهكي زانستانه شيبهكهينهوه، به بهلگي راستهقيني ميژروي بهسهلتين، له كهفوكولي دهرورن، ههست و سوزي نهتموهي دوركهينهوه، ميژروهكهمان به باشي شين و كهوكهين و ليكولهنموي له سمر بهكين.

دېاره، میژوونوږسه کانی نمو سردهمانه، هر له خورا شه قوهر، تاریکه شموی کومه لگهی کوردواریان، پهر ته قهی تفهنگ نمداوه. چمند جاری جمنگ، له نیوان سویای ټینگلیز و شورشگپترانی کورددا قومواوه، نهوانپش چاکي چالاکیان به لاداکردووه و بهسمرهاته کانیان به تومارکردوین. پروداوه کانی نمو جهنگانه پان چوڼ دیوه، به تاییه ټپي جهنگی دهره بندی بازیان، هر بهو شیره پش نوو سیویا نه. بویه نه ورژ، لمر سمرچاوانه زیاتر، هپچی دیکه مان له هر دسدانییه. جا له راستیدا، سمره نای پروداوه که و کژگردنه وهی هنزه کان، چوڼ بووه و چوڼ نه بووه، ټنجه نیستا هپچی لټنازانین، بدلکوو هر هتندهی لټندزاتین، که میژوونوږسه کانیان پومان دهگترنموه. وهک دوکتور کمالیش، له میژوونوږسه کانی نمو سردهمهی کورد و له دهگترهمنته کانی نهرشیفی بریتانیای وهرگرتووه، ده لټن: (رژوی حمله دی حوزه براتی سالی 1919) هنزه کهی جهنرال فریزر له کمرکووکه موه کموته ری و لای نیواری گه پشته نزیک دهره بندی بازیان. دولی نموهی تاریکایی داهات، به پتی نمغشه و پلاتنکی سمریازی ورد پشټکی زوری نمو هنزه، پتی نموهی نمو دیو هسټ بم دیو پکات، به شاخ و گرد و ته پوتکه کانداهلنگمران. تویه دورهاویره کانیان سمنگه ری له بازیان لټدا. بهرهمه پانی رژوی دلهاتو نمو هنزه گه وره به له ناکاودا کموته هیرش و له ماوهی چمند دهلیقه به کذا همورو شت برابره. 5، 10، به لام لټردا، مشتمره کهی ټنجه لهسمر نهوه نییه، جهنگه که چوڼ رویداوه، بدلکوو لهسمر نمویه، نایا نمو هنزه گموره به، تنها به شارمزیی خویان، به هر دووهری ریزه چیاکانی دهره بندی بازیاندا هلنگمران، یا پتیشه کی نمغشه و پلاتیان به داترابوو، چاوساغټکی وهک موشیر ناغایان له گه لټدا بووه، تا رټکایان پشاندا؟

پش نموهی، پهل به ټټو قوولایی نمو باسه بکرتین، دهموئ چمند شټټکی بدلگه نمو یست باسبکه م. هنزه کهی ټینگلیز موشیر ناغا یا هر خورلوشټکی دیکه پان له گمل بوویه، یا کمسیان له گمل نه بوویه و هر خوشیان به تنها بوونایه، گومانم لوه نییه، هنزی شورشگپتره کانیان ټیکدمشکان. چونکه نمز پتیموانییه، هنزه که پان تنها له بهر نهوه شکاوه، موشیر ناغایان له گمل بووه، رټکای پشانداون و ناپاکسی له کورد کردووه، وهک هتندی له

میثرونوسان هاسیده گمن، دوکتوریش به تهرسموه تاماژهی بۆ دهکا و دهلت: (دوای نمو تیکشکانه گموره به بندوباری نموه بلاقوره گسویه موشیری همهی سلیمان، که په کتیک بۆ له ناسراوانی هممهوهند، له پشتهوه پنگه نیشانی نینگلیز داوه بۆه هیزه کهی جفرال فریزر توانیویه زهفر به کورد بهرئ. نموانه پتیهان وابه کورد هه رگیز ناشکئ، تایهت لایه نگرانی شیخ مه محمود، نم به بندوبارهیان له ناسانهوه قۆستوه، چونکه بهسانویه کی باش بۆ بۆ لیکدانوهی تیکشکاندن کورد. دوایی میثرونوسانی کوردیش سووک و نامان کردپانه راستیه کی نه له قاو له ناو تواماری میثرونوسی کوردیدا (5, 10, 15, دوکتور بۆ نهووی دبد و بۆچونه نوپکانی خوجان بۆ به ملتئ، سن خالی سهره کی پش چاوخستوین، نههمش کهمن دواتر، به پتی توانا هولددهین، به کورتی لپیان بدوین. هه رجهنده له هیندی کاتدا، ناپاکی و تیکشکان، پتهوهندیه کی ترندوتولیان له نتوانادا هیه. گهر کهسن، کۆمهلت، خلتی یا پیکخان یکی رامهاری، ناپاکی له گه له کهی خوی نهکا، هیزی دۆژمن بۆ سهر سمنگری شۆرشگهران بانگنهکا، پش سوهای داگیرگر نه کهوئ، دورنیه، سهر نهجیامی جهنگه که به شپوه په کی دیکه پشکتهوه. بهلام ناپاکیه کهی موشیر ناغا، هه سوو شتی نیه، هیزه کهی شیخ تنیا له بهرنمه نهکاوه، چونکه موشیر ناغا پش سوهای نینگلیز کهوتوه، بهلکرو نموه تنیا، به په کتی له هۆکانی نمو گهمارزدان، په لامارزدان، شیری دهمهوه خه و تیکشکانه دادهنئ، نه گپنا گهر و اشتهوایه، نموان ههر دشکان. بهلام تیکشکانی هیزه که، نه تنیا بۆ ناپاکیه کهی موشیر ناغا ده که رپتهوه، نه دهشتوانن، پاساوی ناپاکیه کهی نموشی پتهوین. چونکه ههر دوو پرونده که، ناپاکی و تیکشکان، شانمیشانی په کدی رۆشترون و له یک کاتدا پرویانداده. واتا هیزه کهی کورد شکاوه و موشیر ناغاش ناپاکی خوی کردوه. بهلام ناپاکیه کهی نمو، تنیا هۆی نمو تیکشکانه گموره به نه بووه، بهلکرو کۆمهلت هۆی دیکه هه بون، هه سوو پشکوه بهیاری نمو تیکشکانه پان دلوه. نممه راستیه کی بن چهندوچوونه و دهمه تهلن هه لئاگرئ. بۆه نمز پتهوایه، گهر موشیریش له کمل هیزه کهی شیخ بهوایه،

لهو جەنگەدا هەر تێکەدمشکان، بەلام ئەوەی گومانی تێدانیشە، ئەوەیە، ئەنجامی پێکدادانەگە بەو شتووە ترلیدییه نەدمشکایەوه، شۆرشگێڕەکان تووشی شەری دەسەویخە نەدەبرون، ئەو هەموو خەلکە پێندارنەدەبرون، ئەو هەموو شەهیدەیان نەدەدا. لەوانەیە، گەر بیانزانایە، بەرگەناگرن، هەر زوو پاشەکشەیان بکەدایە، یا شتێخ مەحمود بە پێنداری نەگیرایە. هەلبەتە وەک دوکتۆریش باسیدەکا، ئەو لێکدانمەوی دەلتی: (گەر خیانەتی مرشیری حەمەدی سەلتەمان نەبوایە هەرگیزاوەرگیز نینگێز نەیدەتوانی بەسەر کورددا زال ببێ. 10، 5، زۆر ساکسارە، زیاتر لەو دەچن، لە کەفوکۆلێکی هەلجەووی هەست و سۆزی نەتەمەیی پەوه هەلقولایی. گواپە کورد هێندە نازایە، نابێ، لە هیچ سەردەمێکدا، لە هیچ جەنگێکدا، بە هیچ جۆری تێکشکێن.

گەر پرووناپەر و میژوونوسەکاغان، بەو شتووەی لە کوردیان پوانیین، گەر پرووداوەکانیان بەو شتووەی شیکردبێتەوه، گەر ئەنجامی تێکشکاندنەکانیان بەو جۆرە لێکدانبێتەوه، ئەوە ئەنیا نیشانی ئەوەیە، ئەوان لە باروێخی قۆناغە جیاوازهکانی میژوو تێتەگەپشتوون، هەلومەرجی نێوخۆیی و دەرەکی کوردستانیان پەچاونەکردووه، بەلکۆو هەموو توتی ناسا، بۆچوونی نووسەرەکانی پێش خەیان دووبارەکردۆتەوه. ئەگینا یا کورد، بە نەتەمەییکی نازا ناویدەرکردبێت، یا بە دەیان لەشکری وەک پۆتانیشەکانیشی پوانیین، بەلام مەرج نییە، لە هەموو پەلاماردان و پێکدادانەکانیدا، تاهەتا بە هەر سەرکەوتووبووبێت، یا کاتی لە جەنگێکی دیار بکراودا شکستدرابێت، هۆکە ی بۆ چەند خەڵاتیکی لاواز بگێڕبێتەوه. بەلکۆو کوردپەش، وەک هەموو نەتەوهەکانی دیکە سەر پروی ئەم زەوییە، چەندپیش نازیین، لە سەرئاسەری میژووی خۆیدا، لە جەنگەکانیدا درمی دوژمنان و داگیرکەران، بە شتووەکی زۆر خراپ شکستراوه. بە پێچەوانەشەوه، هێندێ جارپیش، گەلێ سەرگەوتنی مەزنی بەدەسپێتاوه. بۆ نمونە:

هێزەکانی پێشمەرگە ی کوردستان، لە شۆرش (1961/09/11) دا، لە گەلێ لهو نەبەردانە، درمی سەرپای داگیرکەری عێراق بە ئەنجامیانەگەپاند، سەرگەوتنی زۆر قارەمانانەیان بەدیدههێنا، وەک لە جەنگە بە ناوبانگەکی

و هندی (12/05/1966) دا رویدا، کسه نمونه جمنگی پارتیزانی، له مخور دوی، نازای و دلسوزی پشمه رگه کانی نو سرده مه یو. کهچی هر نو پشمه رگانه ی همان شورش یون، له به هاری (1974) دا، له زوری ناوچه کانی کوردستان تیکشکان، هه سوو (دشتی هولیر، شارچکه ی راته، پشدر، رواندز، نیوچه ی بادینان، قهر داغ و ناوچه ی شارمزوری ایمان، یز دوزمن چولکرد و بهرگریان پینه کرا. دیاره، نوو به کاریکی سروشتی جهنگ له قهله مده دین، چونکه پنه ندیبه کی توندی به بارو دخی سرده مه که، ترازوی هتزه کان، ژماردی جهنگاو و رانی هه دوو لا، هتزه و توانای جهنگاو و ره کان، کهرسه ی جهنگی مژدین، جزوی چهک، بهرزه و مندی هتزه کانی نهوچه که و دور و بهر مه ده یه. هه روه ها نای، هاری جوگرالها، شتیوی توژگرالهای زوی و هه لکه و نی گتیه پانی جهنگه که مان له بهر چی، چونکه جوگرالها و توژگرالهای ناوچه که، وهک فاکتوریکي گرنک، کاریگری تی تاییه تی حقان هه یه. هتندی جار چارنووسی جهنگه که دیاریده که من. نوو جهگ لهوه ی، خواردن و ناویش، کاریکی به کجار گرنک له مانهوه، خوارگرتن، بهر دوامیرون و پله ی بهرنگار یون نوو جهنگاو و ره کان دهکا، وهک ناپلینویش دهلی: (لشکر له سر گه دی دپروا).

جا با نیستا پتکه وه، پازنی بهر نم باسانده ا بده ی، سهری به لای بهلکه کانی دوکتور که مالدا شویکه پنه وه، تا بزنین، چون بزمان دهملین، مینرو و نووسان غه دریان له موشر ناغا کردوه و به نیشنمان فروش ناویانز اندروه، دوکتوریش له بهر چی، داوی لپور دن له گیانی پاکسی دهکا و به نیشنمان بهرور ناویدها!

ناشکرا به، لهو روزه لهشکره کی شتخ مه محمود، له گیل سوی نیگلین، له نینو دیروازه که ی دهمندی پازیان، دهمو یه خه تیکشکان، له نه نجامدا هتزی کورد تیکشکا و سوی نیگلین سهرکه و ت، پرونا کبیر، نووسر و رامیاره کانی کورد، له ناخافتن و نووسینه کانی خزاندا، (موشر ناغا ی حمه ی سلثماني هه مه وندا)، به نا پاک له قهله مده دین. نم تاوانهار کردنیش هه روا به خورایی نه ماتوه، بهلکو له نه نجامی کرده و کانیدا یوه.

تاوانه کەش خۆی لێوەدا دەبین، ئەو پیاو، سەوای داگیرکەری  
نیمڕیالیزمی بریتانیای، لە پشتمو و بە قاچاغە پێدا، بۆ سەر لە شکرەکی  
شیخ هێناو.

بە پیتی لاپەرەکانی « چیم دی »، جەنگە کە لە (22/ یونی/ 1919) دا  
پوویداو. کەچی دواى ئەوێ نزیکى هەشتا سال، بە سەر ئەو پووداوەدا  
تێپەردەین، نێستاش دەسی ناپاکیی بۆ ئەو پیاوێ راده کێشێ.

بەلام ئەو ئەوێ، بەنگەم کەس و بەنگەم پووناگیرى کورد « دوکتۆر کەمال  
مەزھەر »، پێ بە جەهرگی خۆیدا دەن، دەپەوێ، پلەوپایەى  
نێشتمانپەرورەى و کۆمەڵایەتیی، بۆ موشیر ناغا بگێتێتمو، دواى ئەوێ  
ئەو پیاوێ لە مێژووی کورددا، چەند جارێ وەک ناپاکێ ناساندووە و  
دەلێ: (من بۆ خۆم سێ جارێ لە نووسینی بلاوکرەوێ خۆمدا ئەو کەسێ لێکە  
هەلبەستراوەم تۆمارکردووە، داخە کەم هەر سێ جارە کەش بە زمانى رووسى  
پوون) « 5، 10 » نێستاش دەپەوێ، ئەو غەدرەى لە گیانی ناغای هەمەوێند  
کرەو، بە زیادووە تۆلێ بۆ بکاتمو. بۆیە لە کوتایى گوتارە کەیدا، داواى  
لێبووردن لە گیانی پاکى دەکا، پروانامەى پاکیی و نێشتمانپەرورەى بۆ  
مژدەکا و دەلێ: (من بەش بە حالى خۆم، زۆر بە گەرمی، داواى لێبووردن  
لە مرشیرى حەمەى سەلتیمان و هۆزى سەرمەزى هەمەوێند و شۆرمسوارانى  
دەکەم.) « 5، 10 »

نەم دید و بۆچوونە نوێیەى دوکتۆر کەمال، ئەوێمان بێر دەخاتمو، کە مێژوو  
لە گەلێ شۆتێ نەم جیهانە و لە هێندێ بواردا، چەندین جار خۆی دووبارە  
و چەند بارە دەکاتمو. ئەوێتا، دواى پتر لە هەشتا سالی رەهق، نێسکەکانی  
بەنەمالەى پۆمانتۆف دوا تزاری رووسیا، لە گۆڕ دەردەهێتێ و زۆر بە پێژووە،  
لە تەنێشت باووباپیرانى خۆیانمو دەیاننێژێ. هەروەها لە سەردەمى  
خۆڕۆشیدا، لە یەکیێ سۆفیت، پەیکەرەکەى ستالینیان لایرد و مافی  
ئەندامێتیشیان لێ سەندمو، کەچی پاشان لە سەردەمى بۆژنیدا، پلەوپایە  
و پێزى تاپەتیی خۆیان بۆ گێرایمو. لە عێراقیشدا، هەمووی چەند سالتی  
لەمەوێر بوو، زۆر بە چاکە باسى پۆلی بەنەمالەى شا لە پەسلێان دەکرد و  
هەزراگانیان بۆ هەلبەستێمو. گەر ئەوێ لێ کوردستانی بەندەسى نێهەشدا،

شتن لهو پرو دواړه میټرووی پانه نقیذاته وه، شتیکی سیر نییه!  
 بهلام با جارتی، لټوردا هلوټسته په بکهین، په له نه کهین، به خورایی سمری  
 قابلیون بز دوکتور نه له قنټنن. هر لمبه رنډوی، میټروونو سټکی شارهزا، به  
 توانا و ناسراوی وهک دوکتور، سمره داوی گریکوړه ی کلاهی گرفتگی  
 میټرووی، لهو چدشوی بز کردونه توه، نیدی هر له خومانوه و بین  
 به لگه، له پستی ملی بز بدهین و پشگری بیکهین.

هرچه نده، بهم هواله نویی دوکتور، هیندی له پروناکبیر و نووسران،  
 تووشی دله راوکه، درونگیی و رارایی دهن، به چاوی گومانوه له میټرووی  
 نه توه کهمان دمروانن، وایانلټنن، بیریکه نه وه، پتر به دواي راستیه کاندا  
 بگمړن. له گمډ نموه شدا، دوکتور هو لید او، تاله سووی باریکی ملی غوی،  
 له دس چه غوی تیری میټرووی تاواتباری رزگار کا. بهلام هشتا زړوه و  
 زړی ماره، نو راستیه ی دوکتور دپه وی، پرومان پته پتنن، به ته وایی  
 له نټو بیر و هوشی خولندوار و نووسران به تاییه تیی و کومه لاتی خه لک  
 به گشتی، جنگی بکاته وه و وهک راستیه کی بین چندو چرون  
 بیچمه پتنن. چونکه :

1. تا نستا، همرو سدرچاوه میټرووی پدکانی وهک (پاداشته کانی ره فیک  
 حیللی، چیم دی نه حمود خواجه ... تاد)، که نووسره کانیان لهو  
 رزگارانه دا، له نټو جمرگی کارماته کاندا ژباون، نوو ناپاکیه ی موشیر  
 ناغایان له نووسینه کانی غویاندا تومار کردوه، تا دواړه کانی ژباویشیان،  
 لټی پشیمان نمبرونه توه و هیچ کسټیکشیان پاگانه یان بز نه کردوه. با  
 بزاتین، نوو دوو نووسره، لهو باره پوه چیمان بز ددگترنوه؟

ساموستا ره فیک حیللی، له پاداشته کاندا دلتی: (الم دهر بندوه که به  
 لمشکری شتخ معحمود ته نراپوه و گسراپوه، تپه پرن بز لمشکره کی  
 ننگلنز شتیکی ناسان نهپوه. « شتخ معحمود » یش توهی به بیرا  
 نه نه هات، که له لایه کی تره و پشوانن، له دهر بندوه تپه پرن و هلمه تیان  
 بهرنسمر. چونکه له زمانی ناسوریه کانه وه تا نوو رزوه، هر لمشکریکی  
 دوژمن پروی کرد پته نم وولاته، تا له شری نم دهر بند سمرنه که وتین،  
 نه پتوانیره بین پته نهو دیری شاخه کموده. بهلام به « راپهر » ی « موشیری

حمه‌ی سلیمان ، به کتیک له ره‌نمسه به‌گزاره‌گانی « همه‌موند ، که ساردی و ناگوکی له‌گئل « شیخ محمود « هه‌بو ، به‌شیک له له‌شکره‌کی نهن‌گل‌یز ، به‌پانییه‌ک پیش هه‌تاوکه‌وتن و له رتکه‌یه‌که‌وه به بهیری که‌سا نه‌هاتن ، له لای راستی دهره‌نده‌وه به شاخه‌گانا سه‌رکه‌وت. له سفیده‌ی به‌پانا و له کاتیکا که شیخ مه‌حمود له به‌رده‌می دهره‌نده‌وه به تمه‌بو ، هه‌لمه‌ت به‌رنه‌میری ، له پشته‌وه ده‌وره‌یان دا. 124، 7-125 ».

له‌ره‌دا ماموستا حیل‌ی ، نه‌نیا باسی ناپاکییه‌کی موشیرناغا و دهره‌ندی بازیان ده‌کا. هه‌روه‌ها دوکتوریش هه‌ر باسی نو رووداو و شوقه‌ ده‌کا. به‌لام « نه‌حمه‌د خواجه « ، جگه له جه‌نگه‌که‌ی دهره‌ندی بازیان ، له چه‌ند جته‌گایه‌کی دیکه‌ی به‌یره‌یه‌گانه‌دا ، ناوی موشیری همه‌موند ده‌هه‌تن ، باسی په‌لاماردان و هه‌ترشه‌کی « تاسلوجه « ش ده‌کا ، به چ شته‌ویه ، رۆلی ناپاگانه‌ی خۆی تندا به‌نیه‌وه.

دوای نه‌وه‌ی ، نه‌حمه‌د خواجه ، تاهله‌یه‌کی ره‌نگاوه‌رنگی ، چۆنتی شه‌ره‌که و نازایه‌تی به‌چوه‌و شه‌راتی کوردمان بۆ ده‌کشتن ، پاشان باسی موشیر ناغا ده‌کا و ده‌لن: (تا پاش تیره‌رۆ ، تاسلوجه بو به گۆرستانی نو سه‌ویه و گیاندار له دوژمن برا. وا نه‌زانم ، زه‌بتیک له‌گئل مشیری حمه‌ی سلیمانی هه‌ممه‌ندا رزگاری بو. 41، 1 » نه‌مه نه‌وه‌مان بۆ ده‌سه‌لمه‌تن ، موشیر ناغا له مشیری تاسلوجه‌دا به‌شداری کردین ، که چه‌ند رۆژێ پیش مشیری دهره‌ندی بازیان روویدابوو. پاشان له جته‌گایه‌کی دیکه‌دا ده‌لن: (له و کاتدا ، که له لای حاجی سه‌هید عومەر بووم ، پیاوکی شال سه‌وز به‌سه‌ریان هه‌تا. له ناو په‌لاره‌کانیا نامه‌یه‌ک دۆزابه‌وه ، دا به ده‌ستم ، له‌رمسوی چی نووسراوه ؟ نه‌مه بوو: له ع. بۆ م. نه‌وه‌ن خ ناچه‌ت. پشی وت: نه‌ره مرای له وشکی مه‌له نه‌که‌یت ، نه‌مه چیه ؟ وتی سێ زه‌بت دایانم ، که به‌بهم بۆ مشیر ناغا. وتیان به‌لن خواردن ناچه‌ت. 45، 1 » نه‌مه‌ش نه‌وه‌مان بۆ ده‌وه‌دا ، موشیر ناغا نه‌ک هه‌ر له شه‌ره‌گانه‌دا به‌شداری کردوه ، به‌لکوو تووی سیخویشی رتکه‌خستوه.

ده‌ره‌ی جه‌نگه‌که‌ی دهره‌ندی بازیانیش ده‌لن: (له ژهر جله‌وکتشی مشیر ناغای هه‌ممه‌ندا ، که به فرمانی هوکمداری کوردستان کره‌بو به سه‌رۆکی



هتیزی چه مسجه مال، له لاری چیای دمریه ندوه، له چهپ و راست و پروو پروو، به هتیزیکی سواروی گیان به لاشی هندیپهوه، به سنی لیشاوی به دیپه خستی و خوتنسر، له ناکاو و سپیده ی عاسماندا هتیشیان هینا. (47، 48-49) پاشان دهلن: (له سمر پیشاندان و په یامی مشیر ناغا، به برینداری شتیخ مه محمود له گمل شتیخ همه غریب به یخسیر گیران و بران بز به غداد و دواپی جهنگیش هات. (48، 49)

هه لپه ته شتیخ مه محمود خوی، لهو کاتدا موشیر ناغای دیوه، بزیه نم قسه به پاسده کړی، نه گینا چوژن موشیر، شتیخی پیشانی نینگلیزه کان داوه؟! وا بز انم، نم چند کزله یی لهو دوو سرچاوه یوه ورماسنگرت، گمواهی نهوه ددمن، موشیر ناغا لهو سردمه دا، پتو بندیی به نینگلیزه کانهوه هه پروه و دزی لمشره کدی شتیخ مه محمود له کاردابروه. نمو دوو پیسروش، خوتندوار و پروونا کبیری سردمی خویان پروو، لهو باور داتیم، شتیکی تایپه تیشیان له گمل موشیر ناغادا هه پرووین، تا نمو بوختانانای بز هه لپه سترا

2. راسته وهک دماوم دهگتر نهوه و دهلن: موشیر ناغا له پتندا، له گمل شتو شکره کان پروه، پاشان له گمل شتیخ مه محمودا تیکچپوه، بزیه پمنای بز بهر نینگلیزه کان پردوه. به لام جگه لهو ی، هیچ شتی پاساوی ناپاکی نادا، تا نیتستاش، چ به دمی و چ به نووسین، له مشیروی کورددا نه پسراره، دواپی نمو پرووداوه، کس به نیشتمان پروه پاسیکردین.

3. هتیشتا خوتندوار و نووسه راغان، به تمواپی همورو کونوقوینی نووسراوه کانی مشیرویان نه پشکپوه، همورو بدلگه نامه کانی نمرشیفی بریتانیا، به دواپی نمو پرووداوه دهگمراون. تمنانت دوکتور خوشی، زور لهو کاره دلنیا نییه، بزیه داوا له پروونا کبیر و نووسه ران دهکا، بز دلنیا یی تمماشای بدلگه نامه کانی نمرشیفی بریتانیا پکمن و دهلن: (نم پاسه ی موشیری حمده ی سلیمان پتوینی به پتدا چو نهوه به کی قووله. (5، 10، 11) هه پروه ها دهلن: (خسوزگه نمو کوردانای له هه ندران، به وردی له ناو فایله کانی ومزاره تی مسته عمرات و فروکموانی بریتانیا دا به دوی نم پاسه دهگمراون، چونکه من همورو انم له بهر دستدا نییه. (5، 10، 11)

که واته پتویسته بزائین، نو ندرشیفه دوله مهندهی بریتانیا، چی دیکه‌ی  
 لسمر نو روودلوه به تایه‌تیی و لسمر کتشی‌ی گورد به گشتیی، له نئو  
 هه‌ناوی ختیدا حشارداوه، تا نو کاته به به‌لگه و لیکۆلینهوه، له هه‌موو  
 باری سرنجه‌کان بدوین، ئینجا پتویسته بریار بده‌ین!

4. پاشان دوکتۆر لسمر باسه‌کی ده‌روا و ده‌لن: (له‌و سەدان به‌لگه‌نامه‌یه‌ی  
 نوو رۆژگاره، که من دیومن ناوی موشیری حممه‌ی سلیمان به‌ خراپی  
 نه‌هاتوه. به‌ پتچموانموه، لم چه‌ندانده‌ا له به‌لگه‌نامه‌یه‌که‌دا، وه‌ک  
 کورد په‌روهرێک ناوی هاتوه. یه‌کێکه‌ له‌وانه‌ی سهره‌تای سیمه‌کان داوای  
 مانه‌ ره‌واکانی کوردی کردوه. 5, 10.

دیه‌ن، لهرده‌ا نوو به‌لنن: مەرج نییه، کاتێ دوژمنان و داگیرکەران  
 کوردستان، به‌ چاکه‌ پاسی کوردیکیان کرد، به‌ نیشتمانپه‌روهر له  
 قه‌له‌مه‌اندا، نه‌دی نه‌وان راست بکه‌ن و نه‌مه‌ش باوهریان پتچکه‌ین. چونکه  
 پتویسته، بزائین، بزچی په‌و شتوه‌یه، به‌ شانوبازویدا هه‌لده‌دن و به  
 نیشتمانپه‌روهری دادنه‌ن؟ ئایا نوو سهرده‌مه‌ی غوارووی کوردستان، له  
 لایمن نیمه‌ریاله‌زمی بریتانیاوه داگیرکراوه، خه‌سه‌تی نیشتمانپه‌روهری،  
 به‌ چ سەنگ و تەرازوێه‌ک ده‌کته‌را؟ نیشتمانپه‌روهری لای ئینگلیزه‌کان  
 چی ده‌که‌یان؟ ره‌نگووی چۆن بوو؟ کتێ نوو ماسه‌ی هه‌بوو، نوو ناسنامه  
 گرنگه‌ به‌ خه‌لکی به‌خشن؟ ئینگلیزه‌کان یا نووسهر و شۆرشگێزه‌کانی کورد  
 بزبان هه‌بوو، بریار بدن، نیشتمانفرۆش له‌ نیشتمانپه‌روهر، ناپاک له‌ پاک،  
 ره‌ش له‌ سه‌ی جیابه‌که‌ نه‌وه؟ جگه‌ له‌وانه‌ش، گهر موشیر، به‌ راستیی پیاوی  
 ئینگلیز بووین و ناپاکیی له‌ شۆرشه‌که‌ی شتخ مەحمود کردین، مەرج نییه،  
 هه‌موو کاتێ، داگیرکەر فایلی ناپاکیی پیاوه‌کانی خۆی، بز خه‌لکی  
 ناشکرلکا و په‌رده‌یان له‌ روو هه‌لمه‌لن، تا ناوی نه‌وچه‌واتیان نه‌تکن و  
 خه‌لکی دیکه‌ی پێ به‌ چه‌ترسێن نه‌ین.

هه‌روه‌ها، له‌ مێژووی کۆن و نوێی کورددا، چه‌ندین نمونه‌ی ناکۆکی و  
 ناپاکیی، له‌و به‌هه‌می موشیر ناخامان هه‌یه. هه‌ندێ کەس له‌ سهره‌تا‌دا،  
 نیشتمانپه‌روهر و شۆرشگێز بوون، پاشان ناپاکیان له‌ خاک و نه‌تموه‌که‌ی  
 خۆیان کردوه. هه‌ندێکی دیکه‌ش، هه‌ر له‌ به‌مه‌رده‌ا خۆفرۆشیبوون، به‌لام

پاشان هۆشيان به بهر خۆياندا هاتۆتەوه، وازيان له ڕيگاي ناپاكسي و دوژمنايهتي نهتەوه كهيان هيتاوه، بهرانههر به داگيركەري بهانيي راوهستان و راهەرپرون. تەنانەت هيتەكيشيان لهو ڕهيدا، گياني پاكيان به داپكي نيشتمان بهخشيوه و له ستداره دراوين، به خۆتي گمش و ئاليان، پهله چلكنه كاني ناپاكسي ژياني خۆيان شتۆتەوه، بهو شتبهيه باجي ناپاكسي خۆيان داوه. بۆ نمونه « پەزدانشير » ناپاكسي له شۆرشه كەي « مير به درخان به گي بۆتان » كرد، له گەل سوباي توركدا، پهلاماري شۆرشگيره كانپان دا و ناگري شۆرشه كهپان كوژاندەوه. كەچي هەر هەمان « پەزدانشير » ي ناپاك بوو، داوي ماوهيه، گهواره ترين شۆرشي دژي توركه عوسمانيه كان بهرپاگرد. به پيشي بۆچووني، هيتەك له نووسەر و ميژوونوسان، پلۆسمي شۆرشه كەي « پەزدانشير »، لهوي « مير به درخان »، گەلتي به تهنتر و گەشه دارترهوه، له زۆر رووهوه، ڕهكۆيتكتر، بههيزتر و پيشكەوتوتر بووه.

ئەوه جگه لهوي دهتوانين، لهو بارهيهوه، چەندين نمووني زينتوي ديكه ي نوئي، له ههموو بهشه كاني كوردستاندا، لاسر سهراتي نهوڕۆي كورد بههتتهنەوه. ئەمه گەر شتى بهگه يەنن، تەنيا ئەوهيه، سەرف له ههموو قوتانغه كاني ژياني خۆيدا لتهدهوشتەوه، قاچي بهرو لتهواري چالي رەشي ناپاكسي هەلخۆي و ناپاكسي له خۆي، ڕهكخراوه كەي و نيشتمانە كەي پەكا. له هەمان كاتيشدا بۆي هەيه، له قوتانغتكي ديكه ي ژيانيدا، بهري له خراپه كاري و ناپاكسيه كاني خۆي پەكاتهوه، وهك نيشتمانپهروهر ي سەرله نوئي تتهه لهجتهتەوه، له پيتاوي نازاوي، سەرهخۆي و سەرفرازي گەل و نيشتمانە كەيدا تتهكۆش و قورپانيهيدا. جا موشير ئاغاش لەم ياسايه، بهدەرنه بووه و بهدەرنهيه. گەر له سەردەمي شتخ مەحموددا، دەسي له گەل ئینگليزه كاندا تتهك لاوكردين، تەنيا بۆ ئەوي پشتي شتخ له زوي بدا، دوورنهي، له سهيه كاندا پشيمانپهوتەوه، وهك دوكتۆرش دهلن: داوي صافه رهواكاني كورد ي كردهن بهلام جاري ئەر گرمانه، له لاپه ره كاني ميژووي نەم هشتا سالي داوي كورددا، هيج لهو راستيه ناگزين، تا ئەو رووداوه به ئەواوي روونتهتەوه، تا بهلگي نيشتمانپهروهر ي ئاغامان دەسنه كوي، هەر وهك ههموو ناپاكيتكي ديكه ي نهتەوه كهمان تەماشاده كرين.

باشان دوکتور به لگه به کی دیکه ده هینتیه وه و ده لئ: (جه نرال فریزور پتورستی نه به موشیری همه می سلیمان، نه به هیچ کوردیک بوو تا به سمر هیزه که می شتیخ مه حصودا سمر بکه وی، هیزه که می نوو بریتی بوو له دوو لهوای پیاده و سواری سیخ و گورگی شمرگمری شاخوایی مه شقیه تراوی پر له چک و تفاق نوو و ژماره به کی زار له زرتیش و تزی همه چه شته، که هاتپورنه جمنگی هیزه کی بچووی بیه مشقی کم چک و تفاق کون، که تنیا باره پان به که رامات و ته لیس می گولله به نده که می شتیخ مه حصود به رادی یه کم و کوردایه تی به رادی چوارم له سمنگمری شمره فدا کوی کرده پورنه وه. 5.10)

تاقیکردنه وه می مژووی راهمین و شورشه کانی کورد، نه وه مان بۆ دهرده خا، نم به لگه به بن بنچه نه وه له راستیه وه دووره. چونکه داگیرکمرانی کوردستان، گمر لهوش به هیزه تر بوین، گمر سوپا کانیان لهوش گموره تر بوین، گمر سمر بازه کانیان لهوش زیاتر مه شقیان پتکران، گمر لهوش زیاتر چه کی جوزه جیزی مؤدیران هه بوین، وه ک دوکتور باسیده کا، نهوا هشتا همر پتورستان به یارمه تی و چاوسا غی خوروشانی نهوخ هه بووه. بۆ نمونه: سوپای داگیرکمری ده ولته عتراق، که وه ک نینگلیزه کان سمرایه کی نامۆ و بیانی نیسه، زلای زلای سمر بازه کانی، له رۆله ره شور و نه کانی که لانی عتراق پتکه اتوه. ده ولته عتراق، باشوری کوردستان به به شتن له خاکی خوی و نه شتمانی عه ره ب ده زاتی، واتا شاره زایه کی باشی له کوردستاندا هه به. که چی له گم نه وشدا، لهو رۆز به نو ده ولته عه ره به سه دامه زلوه، همر گاتی راهمین و شورشه کی چه کداری، له باشوری کوردستاندا بهر یه بوین، سمرانی نوو ده ولته داگیرکمره، همیشه په نایان بۆ بهر پوازی کوردی و خوروشانی نهوخ بر دوه، تا هتیش بۆ سمر بنگه و سه نگمره کانی پتشمه رگی کورد بهرن. چونکه همیشه له هیزی پتشمه رگه ترساون، وسته و یانه، به که مترین زیان، شورشه که جوانه ممرگ بکمن. له بهر نه وه، همیشه پتورستان به جاشه کورد هه بووه، تا وه ک چاوسا غی پتشیانکمون، پتگیان پشانندن، له گم نه وشدا، سمرده مه کمش که لئ گزروه، چه کی باشتر و فره که می



هزار ناری عهلی و نه مسمر و نه مسمر نموجا توانه سووی سن مسد  
 چه کداریک کنیکاته وه. 10. 10. دیاره، گمر نم ژماره یه دوکتور  
 باسیده کا، له بهر رۆشایی نمو زانیاریسانی له سهرچاره کانداهن،  
 بهر اوریدیانه کهن، نمو بۆمان دهرده گموی، راست نیسه. چونکه وهک  
 سهرچاره کان بۆمان ده گمونهوه، هیزه که گهلی لهو زیاتر بهوه. شیخ مه محمود  
 هیزه که ی غزی به سهر سن دهمتهدا دلهشکردوه. دهمته یه کهم له گمل  
 شیخ قادری برای له نزدیک چه چه مال، دهمته یه دووم له گمل مه محمود  
 خانی دزلی له نزدیک گهره هنجیر و دهمته یه سیمه میس له گمل غزیدا له  
 دهره ندی بازیان بهون. ههر به تنهیا نمو هیزه شیخ قادر سهره رشتی  
 کردوه، لهو ژماره یه پتر بهوه. لهو باره یهوه، ماموستا حلیس دهلی: «شیخ  
 مه محمود» له زمانی دا به «شیخ قادری» برای که دهمته یه به غزی و  
 «500» سواری کوردوه به چیمته «پنه» که نه که و پته «4» میل نمو لای  
 باکووری چه چه مال. 121. 7.

بزه تا نمو رۆژی، ههمو راسته کانه بۆ چه ماوهری گمل، به تهوایی  
 رووند بهنوه، بهلکه مئژووی په کان ده یسه لهن، نمو دید و بۆچووانه ی  
 دوکتور کمال، ههروا له خانیه گوماندا دهمتهنوه. له بهر نموه، با زۆر زور  
 بهرانه دهن، په له نه که یه، چونکه گمر په له له تاوانبارکردنی موشریدا کرهین،  
 نمو پتروستناکا، په له له سهره موی نمو تاواندها به کری، تا جارتکی  
 دیکه به هه له دا نه چیمتهوه، سهر له نوێ تاوانباری به که بهنوه و دیسانه وه له  
 بۆچوونه کاغان پشیمان بهنوه. به لام له گمل ههمو نه مانه شدا، دوکتور کمال  
 کارتکی گهلی چاکی کردوه، چونکه له دهرگای باسکی مئژووی و  
 گرنگی داوه، نمو دهرگاهیش له بهر ده می رووناگیر و نهو سهرانی کورددا، له  
 سهر گازی پشت به ناواله یی به چیمته شتوه.

هه له به ته کارتکی زۆر پتروست و رهوایه، گمر ههمو کاتن، به چاوی  
 گومانه وه له ههمو شتی بهروان، به دوا ی راستیدا به گمونه، هه له به یه،  
 هه له کاغان راسکه بهنوه، په له ی تاوانه رمش و چلکه مئژووی په کان، به  
 بهلکه ی نه کا دیه یه بهنوه، ده سی ناهاکه کانی مئژو، بۆ ژوله کانی  
 گمل ناشکراکه یه، ناویان به یه یه و له قاویان به یه، له ههمان کاتیدا، نمو

کوردانه‌ی به خورایی، سوکا به تیمان پتکراوه، تاوانی ناپاکیمان وه پالخراره و  
 ناویان له که دار کړلوه، زور به دلپاکیی و له حق پور دنموه، داوای لیبور دن له  
 گیانی پاکي خویان و نموه کانیان پکین و به چاوی رتیره ته ماشا پانیکین،  
 وهک دلبتن، میثروو له قوناعه جیاوازه کانی کومه لگه‌ی مرزافه تیدا، هر  
 خامن دهسه لاته به میتر و تواناکان نووسیویانه نموه و دهشپنوسنموه. به لام  
 مهرجنیه، نمو میثرووه میثرویه کی راسته دروست بین، ناوینه په کی پنگهرد و  
 بالاغای پرووداوه کانی، سردهمه جیاوازه کانی نمو کومه لگه‌یه بین، بویه ده بین،  
 پرووناکهر و نووسه رانی کوردیش، پندنی لهم پرووداوانه‌ی سردهم و درپگرن،  
 به چاوی ویزدان و راسته‌یه له میثروو پروان، به شپه په کی نه کادیپپانه،  
 لاپره کانی میثرووی کورد پرازتنموه، پنا بۆ ئه رشیف و به لگه نامه کانی  
 کورد و بیانیی پرن، به دهسپاکیموه بیانگرتنموه و به کار پانیه بین، دور  
 له گرتوگرتی سایکولوژی، هر ژوه نندی تاییه تی تاکه سسی، بنه ماله‌یی و  
 پتکخراره‌یی، میثرووی نولی کورد، بۆ نموه کانی داهاتومان، وهک چن  
 هده، هر پمو شپه‌یهش تومار پکرتن، نه گنا میثرویه کی زولهک و پر له  
 در دهله‌سه‌ی لی دهرده بین. گهر نه ویش پرووناکهر، نووسر و  
 میثروونوسان، له بهر هر هقه بین، چاو له راسته‌یه کان پتوگین، نمو زور  
 دلپام، له پاشه‌پازدا، زوله شاره‌زا و به نمه که کانی کورد، همسو هله  
 میثرووی یه کان راسته که نموه، میثرویه کی راسته قینه و گمشاوی کوردمان  
 بۆ تومار ده کمن.

1998/08/08

ته‌بینی :

ده‌لی نمو کتلا نه‌ی له (پاهشت و چیم دی) پوه و درگراوون، دسکاری پتوسه‌گیم  
 کردوه، بهر شپه‌یه‌ی له گیل پتوسه‌ی نمو زادا پگرتین.

# قهرز کۆن دهیی، بهلام نافهوتی!

بکۆن دهیی، بهلام

دوای نهوهی بهلشه فیکه کانی رووس، به سههر کردابه تی لێن،  
(17/ نهکتقهری/ 1917) دا، کۆدهتا خولتاویه که پان به سههر کهوتووهی  
نهجیامگه یاند، دوا تزاری نیمه راتیروای رووسیا (نیکۆلای نهلیکسانده رده  
رمانۆف، 1894-1917) پان ناچار کرد، واز له دسهلات و له رمانۆف  
بهیتن. بهلام لێن به ووش وازی لێ نههتا، بهلکوو ههموویان گرتن، پاش  
به شتو بهکی نارموا، خۆی، هاوسهر کهی، منداله کانی، پزیشکی تایبه ته  
خهزانه کهی و چهند دهموینه و مندیکهان گولله بهار انکردن. دوای نهو  
لاشه کانی به تهراب سوتاندن، ههر به کۆمهله له گۆرته کدا شاردیان نهوه  
نیمه لهردا، له ههژکاره سههره کهیه کانی، ئهم کردموه خراپهی کۆمهله نهسته  
ناکۆله نهوه، چونکه نهوه کاری نیمه نهیه و دادگای مێژوومان به لێن  
هاوهریکانی دانه ناوه. بهلام نهوهی تا نهسته، له دوو توبی پهتو که کاکا  
نوسراون، له سههر زارلن و له نیتو کۆمهلهاتی ههله کیدا بهلاوه، ئهم  
کۆمهله نهسته کان ده پان نهسته، به یه که جاره کی کۆتایی به دسهلاتی به نه مال  
رمانۆف بهیتن، لاپه ره به کی نوێ، له مێژووی نه تهوهی رووسدا ههله نهوه

بکۆن دهیی، بهلام



دسه‌لات له دمس کڅولاک، ټوړڅوا و سه‌رمایه‌داره‌کانی ږووس پستښ،  
 دموالته‌کی کرځکار و جوتیار دامه‌زښتښ، ژورخانی نابوری و کڅمه‌لایه‌تبی  
 کڅمه‌لگه‌ی ږووس پکڅون، سیمه‌تځکی نوتی نابوری، له گشت ږووسیا و  
 وولاته‌کانی بندسیدا پچمه‌پښتښ.

هرچنده وا باوړو، لټښ لهو باوړه‌دایو، تا په‌کڅی له بنمه‌لای ږومانوږ  
 له ژباندای پښتښ، مه‌ترسیده‌کی گموره، ټو سر پاشم‌ږوکی شوږشه  
 ږولیتاریاکه‌یان په‌یداده‌کا. دوورنیه، نو بنمه‌لایه‌ دسه‌لات په‌یداکه‌نموه  
 و توله‌ی غویان پسم‌نموه، دواتریش ه‌موو نه‌خشه و پلانه‌کانی لټښ و  
 هارږی په‌لشه‌لکه‌کانی پوچکه‌نموه. له‌م‌رنموه، لټښ پریاریدوه، په  
 په‌کجاری و ټو تاهه‌تایه، پاکتاریانکا. په‌لام ټو لهو باوړه‌دایم، که‌ر نو  
 ټوږوونش راستښ، نو پاشتیکی ژوری ه‌وی نو کڅو‌کڅو‌یه، ټو  
 ټولمه‌ندنه‌وه ده‌گه‌رتموه. چونکه‌(پرا گموره‌کی لټښ، نه‌لکسانده‌ری نیلچ  
 ټولیتانوږ، له ږک‌خواروکی پچی تروونستی وک تروونده‌ری کولیدای -  
 ویستی گه‌ل - کاری ده‌کرد. له 1/مارتس 1887ز، پکڅی ټو، له‌واته‌ی  
 پشدازی له ه‌موتی گوشتی نه‌لکسانده‌ری سیمه‌ی تزاری ږووسیدای کرد.  
 ه‌ولای شم‌ری نه‌لکسانده‌ری ټولیتانوږ گمرا، له 8/مات 1887ز، له  
 سیداره‌یاندا.) 18، 34-35، دپاره، نو ږوودوه له ژبانی لټښ و  
 بنمه‌لکه‌پدا، ه‌مروا ږووداوکی کم پایه‌خ نه‌بووه، په‌لکرو په‌ پنجه‌وانه‌وه،  
 تا راده‌په‌کی ژور، کسارکی تمولوی له ه‌مست و ه‌وشی لټښ کسردوه،  
 پتوهندیه‌کی توندي، په‌ پاری دموونیه‌ی خودی لټښ خنموه ه‌مبووه، له دل  
 و دموونی لټښدا، گرتیه‌کی سایکولژی گموره‌ی، به‌رانبر بنمه‌لای  
 ږومانوږ دیوسک‌دووه، ټو له ژور پمردی له‌نږېرنی دسه‌لاتی بنمه‌لای  
 ږومانوږ و پاراستی شوږشه‌که‌پدا، به‌و شتوره‌ ترلښدی و دږنده‌په،  
 دره‌ختی نو بنمه‌لایه‌ی له ره‌گورشم‌وه ه‌لک‌تښاوه.

نم کاره، له سمره‌می خوی و تا دواړو‌څه‌کانی دسه‌لاتی کڅوونسته‌کان له  
 په‌کڅتی سولیمت، په‌ کاریکی باش و شوږشگرتانه له قه‌لم‌مددرا، په  
 شتو‌په‌ کسښ نه‌بوو، ده‌نگ به‌رکاتموه و بتوانی، بلن: نم ټولمه‌ندنه‌وه‌په  
 له‌گه‌ل باوړی ناسمانی و زمیندا ناگوچن، له‌گه‌ل ره‌وشتی کڅمه‌لگه‌ی

مروا به تېدا ناکوکه! چونکه کاتن، په کتن غوږی به دهسه ودهدا و واز له دهسه لات دههتن، نېدی نابن، بهو شتویه سزای غوږی، منډال، دهسوتومنده کانی بدری و گولله بارانکرتن. پاشان به مردویش وازیان لې نههتنی، لاشه کانیان به که رمدی کیمیاوی بشپړتندری. — ۶۳.۳ —  
 هرچه نده، ماوه په کی زور به سر نهم کارماته دا تپه پوهو، بن نموی کمن له راستیی نمو روډلوه ناگادارن، تا له سالی (۱۹۹۰) دا، کوماره په کگرتووه کانی په کتنی سؤلیت هله لومانهوه، پارتی کومونست له دهسه لات کومت، نېدی کوملانی خه لک، وهک شاره زمرده واته وروژن، لموه زیاتر نه پانتواتی، له ناستی کارماته کاند اېندنکېن. ژورنالېست و شارمزیانی مېژوو، به سرانسه دی دوه لته سؤلیتدا پلاویمونهوه، لاپه روی کون و نوی مېژووی نیسپراتقویای سؤلیت تپان هله دایده، زور به کولودلوه، به دوی هه واته کاند ده گران، کونوقومنی نمرشیتلی دمزگا جزیره جزوه کانی دوه لته تپان دهشکنی و وهک مریشک چینه یان تپدا ده کرد. پاشان پمردیهان لمسر، هموو هله وپه له و تاوانه کانی کومونسته کان لادا، چمنین ده کومیتتی گرنکیان دوزیمهوه، رځپه رځیش له پمروه پلاویانده کردهوه و کومیتاریان له سر دمنوسی.

لمو سرده مانده، هر زوو تاوانه کانی کومونسته کان، پراتیهر رځله کانی که لانی سؤلیت له قاورا. به تایه تپی دمنگویاسی « تیروری سور »، که له سرده می لېنېندا دهسپتکرد و له سرده می ستالینشدا، له چله پوه یان تپه پواند، به تمواوی گشت وولاته کانی سؤلیت و سهرایای جیهانی تنیه وه. جگه لموه به میلیزان خه لکی بېچاره یان، له که مینه نه توه می و که لاتی جیاجیای نېو سنووی چوارچتوهی نیسپراتقویای سؤلیت، دهر پمدر و پهر شوپلاو کردهوه، له زندی غویان هله لیکنندن و راپانگوتزان، گرتووخانه و زیندانه کانی سپیریایان، له خه لکی بېدردنه تان پر کرد، چمنین میلیژن که سی پېشوانیان گولله بارانکرد. به پتی هموو نمو لېکولینه وانه ی، مېژوونوسان، زانیانی کومه لناسی، پولیتیککاران و نووسه رانی په کتنی سؤلیت هله و شاره، پېشانیهان داوه، (له سرده می ستالیندا، نریکه ی ۴۰ میلیژن کمن له ناویراوه. ۶۳.۳).

په کڼ لمو لاسپله کښانه، دواى تم رووداونه سمرله نوږ هه لدرایموه، کارمساتی لمنځپردنی بنه مالې رومانوټ هو. هر زو دهنګو پاسه که له رڼو نامه کاندې پلاوګرایموه، وهک ده کرممتن له تېنځیزوندا پېشاندرې. دواى نهموې گزړه که پان دوزرایموه، لمو رڼووه تا نمورې، زانایانی رووس و بېانی، له سوراغی ساغکرده وې پاشماوه ټسکه کانپان دان، بڼ نهموې بېسه لمنځ، ناپا نو چند پارچه ټسکه دوزراونه تموه، پتوهندی به بنه مالې رومانوټوه هه؟

هر له سالی (1992) شموه، دسه ته قېبه کی زور توند، له لایه کهوه له نېوان پیاوه کانی که نېسه، کښونېسته کان و کارمدمسانی دولت، له لایه کی دیکه شموه، له نېوان کښه لاتی خلکدا دروسو. پرساری له گزړېدا هو، نهموې نهوه هو، ناپا تهره کانپان بڼ گزړستانې تایبه تېی تزاره کان بگوزرېنموه؟ ناپا شایانی نهمو، له تهنیشت گزړې باوریا پسران و کسوکاریانموه، به رڼووه بنځرتن؟ نهوه هو، دواى نهموې، به هڅی هتندې له زاناکانی جېناتموه سملېندرا، له (90%) نو ټسکه کنه دوزراونه، بڼ بنه مالې رومانوټ ده گزړنموه، نېدی پهریاندا، زور به رڼووه بگوزرېنموه و له شاری «پتسرېسبورگ» له که نېسه «پتسرېالټوټسکه پا» دا بنځرتن.

هرچنده کښونېسته کان لمو سمردهمه دا، به کردموه کښاپان به دسه لاتی بنه مالې رومانوټ هتتا، له بنوږنخموه دسه لاتی رامیاری، سمریازی و نابورپان هملکتشان. په لام وا دپاره، پسران لموه نه کردېڼوه، رڼوکی له رڼوټن ناترېن، تر سمر راستې له جهماورې گمل پشارنموه، چونکه له رووی مفرانګی و وېژدانموه، تاوانتکی گموره میژووی پان، بهرانېر نو بنه مالېه کرد. همرده ها تا نمورېش نمانتوانېوه، ناو و ناویانګی نو بنه مالېه، له پسر و هڅی نه تموه رووسدا پشه کتسکه. بڼه دواى نهموې نمورې، زیاد له هشتا سالی رهېق، به سمر نو کارمساته خوښاوبېدا تېهرېدېن، جګه له کښونېسته کان، که تا ټسکه له سمر پندوباوی خځپان ماون، جارتکی دیکه هتندې له پیاوانی ناپېن و که نېسه، کارمدمسانی دولته تی رووسمای فیدرال و زوړه ی رڼه کانی نه تموه

رووس، دانیان همو تاواندها نا، داوای لتهووردنیان له گیانی قوربانیه کانی  
 بنهمالهی رومانوژ کرد، پلمو پامی کۆمه لایه تی و رامیاریان بۆ گهیراتهوه،  
 زۆر به رهنهوه، نیتسکه کانیان کۆکردنهوه، سه ره له نوێ به پتی دلهو نمرستی  
 نایینی خۆیان، له (17/07/1998) دا، بۆ که نه سه پان گواستنهوه و له  
 تمنیشت هاو پامیانی خۆیانوه ناشتایان. ته نامت په کتکی وهک « پاریس  
 نه کۆلایه لیج په لسن « ی سه رۆک کۆماری رووسیای فیدرال و هتند له  
 کاره دهسانی دهو له ت، به شتیه په کی ره ممی، لهو رهنه سه مه دا  
 به شداریان کرد. هه ره لهو کاته دا، « په لسن « داوای له رۆله کانی نه تموه ی  
 رووس کرد، لهو خه بهاته خۆتیاو پامی، نه یکه ی په ک سه ده له رووسیادا  
 به رده و ام سه وه، له بهر خۆیانی به رنه وه، تا په کتیی، به ریه تی و  
 خۆشه ریستی، جه گای به گرتنه وه.

همو شتیه ده بین، له لایه که وه، دادگای متهو و سزای تاوانباران ده دا. له  
 لایه کی ده که شه وه، بۆمان رووند به تته وه، لهو مافه ی به نارموا به تته له ده کری،  
 درهنگ به ی زوو، به خاوه نه کانیان ده گه رته وه. کوو د راستی له مرصوه :  
 که ره ز کۆن ده بین، به لام تافه موتن. به وه لهو ماله ره وایه ی، به تر له هه شتا  
 سالتی ده بین، وهک ماره له گه ردنی نه تموه ی رووسمه نا لاهو، به  
 خاوه نه کانیان گه رانه وه. لهو که ره زه کۆنه ی لای کاره ده سانی دهو له تی  
 رووسیا بهو، هه ره منده کۆنیش بهو، به لام هه ره نه فو تا و دوا به ره ی متهو ی  
 تاوانه کانیان هه له ده وه .

له روانگی نه م رووداوه گرنگه متهو یی په وه ده توانین، سنج وانه ی گه لی  
 به م خدار هه له نه بین :

1. متهو ی روودار و کاره ساته مه للیه کانی هه موه ره که خراوی، گه لی،  
 نه ته وه و کۆمه لکه په کی دیار به کراو، هه روا به ساخته تۆمارنا کری. گه ره  
 سه ره ده سکی دیار به کراو شه دا، تا که ده کتا قو ی یا ره که خراوی کی ره فستار  
 فاشی، به نارمه زوی دلی خۆی و به پتی به ره موه مندی به تایه تیه کانی خۆی،  
 چه نه نو سه ره کی په ک ره گه روا، چه نه به تیهو سکی خۆشه رۆش را گه ر، وهک  
 ده پانه مۆ، لاهه ره کانی متهو یان به ره شه که نه وه، به به تیه ده له دان و  
 ستا به شکردن، متهو ی خۆیان، به نه ماله و ره که خراوه کانیان به به راز نه نه وه، به

شته به کی نار هوا، درو به نه یاره گانیان هه له به ستن، راستیه میژووی  
 به گانیان به به شتوین، ناوهر وکی بهرتوکه قه به تنگه نه مستوره گانیان، دوی  
 درو من و نه یاره گانی حقیان به به شاختن، میژووی تیکوژشان، رابردوی  
 که شتی و رابهره گانی نه تمه که یان به له که دارگن، نموا جازکی دیکمش،  
 نم نه زمونه نوی می رووسای فیدرال، نموی به سه لاندینهوه، لاپه ره گانی  
 میژوو، به نارو زوی چمند کس و ریک خراوی ناوهر سرتنهوه، شتواندن  
 میژوو بهو شته به، تلهه تایه سموناگیر، پیتی درو گوته و راستیه به  
 جه مساویری گنل هر دهره که موی، میژووش بهو شته بهی هه به و هک گنل  
 ده موی، خوی دهه پتن و دهو سرتنهوه، نه گینا میژوو به کی ساخته و  
 بهتفر دهره چن و به پیتی زانستی خوی له ده سدها.

به به هر گیز ریک خراو و پارتیه رامیار به کلان ناتوانن، به شته به کی  
 نه که دهی، رووداره گانی میژوو تو مارگن، ناتوانن تاهه تایه میژووی  
 کار مهاته گانی، قوژله جیا جیا گانی نه تمه که به شتوین، چونکه چاوی میژوو  
 له ناستی هله، تاوان و ناها که به کا نده تیره، رۆله رووناگیر و شار مزاکانی  
 نه تمه، زیت و وریان و نهو ستن، هچیان لن تیکناچن، هچیان به  
 سردا ته پرنای، کنشیش له دهی زهری کوته کی گورچکی راستیه نه  
 میژوو، دهر یازتابن، له مونهوه، رۆل هر دق، همسو راستیه کان به  
 رۆله گانی گنل دهر کون، همسو درو دهه سه کان ناشکران، میژووی  
 راستیه نهی رابهر، که مه له، ریک خراو، پارتیه رامیاری و سه رجمی  
 نه تمه که، به شته به کی نه که دهیانه، داوهره مرانه، پر له راستیه مرستی،  
 بن درو دهه سه و بوختان، بن که مگر کول و هله چرونی دهر و، دور له  
 بهر مونه نهی تا که که مسی، بنمهاله و ریک خراو گانیانهوه، بن نموی هست  
 و سۆزی نه تمه بهی کار ته تیکا، نمو میژوو پر له سهو دهیه، به همسو  
 هله مونه که نه بهوه، به همسو نوچدان و سهو مونه که نه بهوه، به همسو  
 لاپه ره رش و گه شه گانی بهوه، وهک خوی چو نه هه به، هر ناواش بهو شته به  
 تو مارگیر.

2. ههروه ها نمو رووداره، وانه به کی دیکمان بهر دههاتهوه، نهویش نهو به،  
 بهری توندوتیژی، توندو بهی، بهر گیری، کوشتوپرن و دهکتا تو دق کوته

و هر کوتایبی دئ. هیچ گرفتاری به جهنگی نپوځو و په کدی سپړنه و چارمه رناکړئ، گمر به ماوه په کی کسوت یا درویش، دهر گای نه و تنگ و چه له نه تمه و بی، رامیاری، نابوری و کومه لایه تمپانه خه مېش بکړئ، نه و تا سمر ناتوانی، دهنکی جه ماوه ری گمل کپکړئ. بویه پتوښته، همو و گرفته کان به شپوه په کی دپوځو کراسی، له پښکی دیالوگی رامیاری و دانوستانه و چارمه ریکړئ، هر گیز او هر گیز، په نا بهر به کاره پتانی چهک، په کدی له نپوځو، کزکوی و کوه تایی سهریازی خوتناری نه بړئ.

3. له لایه کی دیکه شوه، نم تالیکردنه و میژووی په گرنگه، جارتکی دپکه نه و هان فخره کا، وښت و نارووی جه ماوه ری گمل، له سمر و همو و شپو کوه په، هیچ کاتن هیچ دیکتاتوځی ناتوانی، هر به کاروانی به و پوځو و چه وری گمل بکړئ، هر کاتن روځه کانی گمل بیانوی، په ی به راستیه کان بهرن، به هر شپوه به ی، دمیانی پتیه کا، به کومه لانی خه لکی روونده کهنه و، دسی چه پل و خوتناری تاوانارانش ناشکراده کمن و به سزای میژووی خوتان ده گیه نن. ته نانت دواي مردن پسیان، هر کسه نامدی کرداری خوی به ده خوتن د قتمه و، وک چمند جاری له میژووی په کیتی سوله ته تدا رویداره.

لترده ا پرسپاری سمر د ده پتن، نمویش نه و په، نم رووداره میژووی په نوبی روسیا، چیمان بیرده خاتمه و؟! له ولامدا ده پتن: له کاتیکدا، له پښکای ده زکای هزکاتی راگه یان دنی تیر دوه تانه و، گوتان لم هواله دمن، تالیکردنه و په کی نریک لمو باه ته مان بیرده و کوه تته و. دواي نه و دی کوه تا سهریازی په کی (14/پولی/1958) له عتراق رویدا، هتندئ له دانیشتووانی شاری په غدا و چمند پارتیکی رامیاری عتراق، په لاماری کوشکی پاشایه تسیان دا، همو و نه وانه دمیگپریانکردن، دسودس له نپوځو بډرن، شو کاته کومه لانی خه لک وایانده زانی، به له نپوځو و پنه ماله و شا له پسل و دسویز و نه و کانی، همو و شتن کوتاپیدئ، به هشتی بهرن له عتراقدا داده وری، گورک و سمر پیکه و ناو ده خوتنه و!

بهلام دولی مساوه په، هر نو جسم او مړه پټی روونېزوه، نوهی چا ورو اتیانده کړد، وا دمرنه چور، بهلکوو جگه لهوهی غمدن ټکی زوریان، لهو بنه ماله په کړد، پټه پټیښ، بارودلخی عتراق بهرو خرابتر پټی. پټی زوری زوری نو خه لکه، پشمېمانېو نوه و سرده می کټنېان به ناوات ادمخواست. ته نانت سمرانی دولته تی عتراق و پارتی به عس، دانیان به و هله یما نا، سرله نوی به پټووه کټوړه گانېان پټ هله پستنه وه. سیر نه وه، خو پټی ټکی سادیومی وهک سمدام خوستن، خټی به پټی خټی سمردانی مزارگه گانیا کړد.

کاتن نم گوتاره بهم پټه پټووه دهنو سټی، مېهستان نوه نیه، دا کټکی له دمه لاتی بنه ماله ی تزاره کان بکه ی، بهلکوو مېهستان نوه په، هموو گټرانکار په له سیستیمی راسیاری، نا پوری و کټوړه لایه تی هر وولاتیکدا، ده توانی، پټی خټی شق و به کاره تنانی زهروزه نگ جټه جټیکړی. هموو نامانجه گانی گمل ده کړی، به شټو په کی دیمو کراسی به دیه پټی. بهلشه فیکه کانېش، وهک دمیان به سر دمه لاتدا گرت، ده پانتوانی، نو بنه ماله په بهو شټو په پاکتاونه کمن. بهلکوو له پرنهوهی، هر زوو خټیان به دمه ودها و وازیان له دمه لات هټا، تنیا بهوه لټیانېکه رانا په، پټ وولاتیکي دیکه یان دوورېخستنا په توه، وهک چټن دمه لاتداری نوی، له میسر « شا فاروق »، له عتراق « عه پدولر حمان عارف » و له زایری کټن « مټوټو سټیسیکو » پان نه کوشت، بهلکوو پوانه ی وولاتیکي دیکه یان کړد، چونکه هټی نو پاکتاو کړدنه هر چیه پټ، کوشتو پټن و کټوړه لکوځی، به پټی هموو باور و یا سا په کی نټو دوله تانېش پټ، به تاوانتیکي گوره دادمړی.

1998/07/18

# بۆره نه بئى، بازه بئى، كلك به ئه ندازه بئى!

رۆژى (1997/10/25)، سەرۆكى INC - كۆنگرەى نىشتمانى عىراق، دوكتور ئەحمەد چەلبى، لە شارى ستۆكھۆلم، سىمىنارىكى دەرياهى مېترووى دامەزراندن، چالاكى، رهوشى INC و عىراق گرت. هەرچەندە دەبرايە، سىمىناره كه كاتتري به كى پاش نىهرۆ دەسپېتىكردايه، به لام لەبەرئەوى خەلكىكى زۆر كەم هاتبون، لە كاتتري سېدا دەسپېتىكردا دوكتور به ناو، خۆى به سەرۆكى هێزه كانى ئۆيۆسىتون و سەرۆك كۆمارى پاشمۆزى عىراق دەزانن، كه چى له وئ، مەگەر چەند عەرەبىكى برادەرى خۆى نامادەبوون، ئەگىنا له (99%)ى به شدارائى كۆره كه كوردبوون. دوكتور زياتر له وه دهچو، سەرۆكى هێزه كانى ئۆيۆسىتونى كوردستان بئ، وهك له وهى رۆبهرى ئۆيۆسىتونى عىراق بئ!

ئەز وهك كوردئى، به هېچ شتووه نه ميتوانى، له ناستى هەموو نمو شتانهى، پێواندى به پاشمۆز و كيشه ستراتېژىه كانى نه ته وه كه مەوه هەبو، له





دوکتۆز هەر له سهره تاوه، به گهرو گهرفه کانی گهلی عهراق و باکووری عهراق دسهپهنگرد. کهم جار زمانی ته ته لهی ده کرد و ناوی کوردستانی عهراقی، له دم دهم ده چوو. مه گهر له بهر دلی هرا کورده کهی ته نهشتی، دوکتۆز « له تیف رشید »، نه دلامی سه مرگه دایه تی په کیتی نه شتمانیهی کوردستان و جیهگری سه رۆکی INC، چهند جارێ ووشه ی کوردستان به دهمیدا هاتین، نه گهینا زۆری جار، ههر باکووری عهراقی به گارد دههتتا. به کورتیهی ده توانین، دهد و به چوونه کانی دوکتۆز، له چهند رسته په کدا چه په که به نه وه.

ئه وهی لای نه و گرنگه بو، به رۆه و مندیهی خۆی، INC و گهلی عهراق بوو، نه ویش خۆی له پروخاندنی رژیم و دامه زواندنی دهوله تتیکی ده مۆکراسیدا ده و نواند. له هاسی مافه کانی گهلی کوردا، هاسی مافی چاره نووسی کرد، به مهربن نه و مافه، له چوارچه یه ی سنووری عهراق دهر نه چن، ریز له په کیتی خاکه که ی به گیرێ و پارێزگاری په کیتی خاکه ی عهراق به کری. به ته وایی تهنه که یشتین، نه و فیدرا لیه ی به گهلی باشووری کوردستانی رمواده یینی، رینگ و پروی چۆنه! له وهلامی چهند پرسیا ریکدا، دهر بهاری نه رچه کانی که رکووک، خانه قهین و ژنگار ... تاد، زۆر به راشکاوی گوتی : ههر چهنده زۆری دانیشتووانی نه و نه وچانه، له کورد په ککها توون، به لام من ناتوانم، به لیم : نه و نه وچانه به شتی له کوردستان په ککها تین، به لکوو به شتیکن له عهراق. به لگهشی نه و به بو، گوایه له و نه وچانه دا ههر کوردی ته دا نازی، به لکوو عمره ب، تورکمان و ناسوونشی ته دا ده وێ. ههر وه ها ده یگوت : له به غداش نه یکه ی په ک میلیۆن کورد هه په، له بهر نه و نه و ناتوانین، شاری به غداش به شاریکی عمره یینی داهننن، به لکوو شاریکی عهراقه. هاشان چهند نمونه په کی له سه ر رووسا و نه مهربکا هه نا په وه، که له راستیدا، لری به سه ر هاسه که وه نه بوو، به لکوو زیاتر به خۆ قوتار کرد نه بوو. دوکتۆز به هیچ شه و به، جیا وازی له نه وان گه لانی عهراق دا نه ده کرد. له بهری نه و ی زارا و ی گه لانی عهراق به کار به ننن، ته نها زارا و ی گه لی عهراقی به کار ده هتتا.

به یه ی زانستی جوگرافیه یی راسیا یی، فاکته ره کانی هیزی ده ولت و به نه ما سه ره که یه کانی جیۆ پۆلیتیک، به کار هه تانی زارا و ی گه لی عهراق، له جتی خۆ نه دانییه. چونکه عهراق ده وله تتیکی ناسیۆنال نییه. و اتا عهراق له په ک

گهلی هاودنگ و هاوردنگ پتکته ها تووه. به لکرو دوله تیکی تیریتزیاله،  
 واتا له چمند کهمینیه نه تموهی، گهل و نیشتمانیکی جیاواز پتکها تووه.  
 تنانته و عهدولکمریم قاسم «یش، له رۆژی (27/ یولی/ 1958) دا، واتا  
 تنیا سیازده رۆژ به سهر گۆده تا که پدا تپهر پووو، تم راستیهی را که پاند  
 و له دهستوری نوو کاتهی عێراقدا تروسی: (عێراق نیشتمانی هاووشی  
 عمره ب و گۆرده) 17، 2، 1.

ناشکرایه، ئینگلیزهکان له سالی (1923) دا، دولهتی عێراقیان دروسکرد.  
 به زۆر خوارووی کوردستانیان به عێراقی عهرهبیهوه لکانده، که تا نوو رۆش  
 نوو پتکه وه لکاندنه ههر بهردوامه، جگه لهوش، ناگۆکی و پشتیوی له  
 نیتوان گهلانی عێراقدا له نارادایه. تنانته شا فهیسهل پتر له شمس سال  
 له مموهر، له یاداشته نهتیهیهکانی خۆیدا تۆماریکردوه و دهلی: (ههتا  
 نیشتا شتی نهیه، ناوی گهلی عێراق بێ، که نعه دهلیم، پهزاره دلم  
 دهجنی. نهروی ههیه، جهماومرێکی زۆری خه لکانتکه، سرۆش ناتوانی،  
 وههر زهینی خۆی پدا. دلپان له ههستی نیشتمانی خالیه، بهلام سنگیان  
 پر له نهستی نایمی، خورافات و هیچ پتوهندیهک پتکهانهوه گرتندا.  
 کوپراهلی لایهنی شمرن، بهرو نازاوه ملههتین و له ههموو سیریهک ههر  
 چۆنتین، وهرسن. تپه گهرهکمانه لهم جهماومه، « گهل «تک پتکههتین،  
 رایهتین، فتریکهین و خاوتنیهکه پنهوه، کار واپروا، نوو ههولێ که دهین،  
 بز به دههتانی نوو تامانجه وه گهر پخری، ناشن، به خه یالدا بێ،» 12، 252.

له بهرنهوه، له رووی زانست و لۆژیکهوه، عێراق دوله تیکی فره نه تموه و  
 نیشتمانه، له دوو گهلی سه رهکی عمره ب و کورد، چمند کهمینیه نه تموهی  
 یهکی وهک تورکمان، ناسووری و نهمه نسی پتکهها تووه. له رووی  
 جوگرافیاوه، له دوو نیشتمانی جیاوازی وهک عێراقی عهرهبی و باشووری  
 کوردستان دروسهوه. له دواي جهنگی یه کهمی جیهان، ئه مه ریا لیزم ئهم دوو  
 گهل و دوو نیشتمانه جیاوازی، له نه ته وه و نیشتمانه گهوره ره سه نه که ی  
 خۆیان دلپێ. بزیه، ههر وه کوو چۆن، گهلی عمره ب له عێراقدا، به بهش له  
 نه تموهی عمره ب و عێراقی عهرهبیش به پارچه یه له نیشتمانه پانویزه که ی  
 عمره ب له قه لمده درێ، به هه مان شتووش، گهلی کورد له عێراقدا، به

بهشت له نه توهی کورد و باشوری کوردستانیش، به پارچه به له کوردستانی  
 نیشتمانی کورد داده نئێ. نهمه وهک راستیه کی مێژوویی و جوگرافیی،  
 هیچ جزوه دهمه ته قن و گۆرانکاریهک هه لئاگرئ، مه گهر چهند شۆڤتیه کی  
 عمرهیی وهک ناغای چه له یی و سه ددام حوسن، بهو راستیی و لۆژیکه  
 له لاسن و ره تیه که نه وه، عیراق وهک دوه له تن، به عمره ب و کورد و هممه  
 که مینه نه توهی په کانه یوه، به بهشت له نیشتمانی عمره ب دابننن! بۆیه  
 ههر گیز شتن نییه، ناوی گهلی عیراق یێ، له بهر نه وه دهن، له خۆمانه وه  
 دمه پیه که یێ و زاراوه ی گه لانی عیراق به کار به نین.

زاراوه ی گهلی عیراق، نهران، تورکیا، یۆگۆسلاویا و سۆڤیه ت ... تاد له  
 بهر ته تدا، دورا یه یێ دژ به یه کی، وهک ئیسپهریالیزمی ئینگلیزی و  
 کۆمۆنیسته گان، له پێناوی بهر وه موندیه تابه تیه گانی خۆیاندا  
 دایان شتوه. تا نهو گه لانه ی له بنده ستاندا ن، له چوارچه یوه ی دوه له تیه کی  
 فره نه توه و نیشتماندا کۆیانیه که نه وه. بۆ نهوته: په کۆتیی سۆڤیه تی  
 هه له وشاوه، زیاد له سه د نه توه، گه ل و که مینه ی نه توه یی ئێشدا دژیا،  
 که چی ههر ده یانگوت: گه لی سۆڤیه ت و به گه لانی سۆڤیه ت نارینه مهربدن.  
 ههر له سه ره تای دامه زانندی دوه له تی عیراقیه شه وه، ئینگلیزه گان نه م  
 زاراوه یه یان داناوه و تا نه ورۆ ههر به هه له به کار ده یترئ. ئیستا کانی نه و  
 هاتوه، نهو هه له یه راستگری ته وه. چونکه گهر ههر که سن، بهو به وه نه کا،  
 عیراق له چهند گه ل و که مینه یه کی نه توه یی جیاوازی پێکهاتوه، واتای  
 نه وه یه، دن به مافه نه توه یی په کانی گه ل و که مینه کاندانن و هممه و یان  
 ته نیا به عمره ب داده ن. که چی دوکته و، له بهر نه وه ی تا ئیستا، که سن نه م  
 راستیه نه ی به گرتنه اندوه، ده یگوت: نه م قسانه هی نه توه یی په گانه،  
 گه لی عیراق ههر یه ک گه له و جیاوازی له ئهوانیاندا نییه. جگه له وه ی به  
 ئاشکرا خۆی هه له به خه تاند و نه یه زانی، بهر یاهوره شۆڤتیه گانی خۆی  
 چۆن لێفه پۆشکا، له هه مان کاتیشدا ده یوست، به زانیاریه ناراسته گانی،  
 گوتی به شدارانن کۆره که پشاخن و باوه یان یێ به نین. ته نانه ت چهند  
 نه و نه یه کی له سه ر گه لی روس و نه مته ریکا هتیا به وه، به هیچ جزو ی، له گه ل  
 وه لانی پرسپاره گان و مه به ته سه ره کیه که ی خۆشیدا نه ده گوتیا!

به لام به داخلهوه. له کساتیکدا ناغای چله یی نم دور و گموهرانه ی هلدهرشت. میکرؤ فؤنه که به دمس غویه وه بوو. به نارنژوی دلی خوی زانیاری ناراستی پلاوده کردوه. لهوه زیاتر پگاپانته ددا. وهلامی پدیرتیه و راستیه کان بژ نموش و به شدارتی کۆره که پرونبکرتموه. نه گینا نو کسه ی کممن شاره زایی له کتشی نه تموه یی و پتکهای دیوله تهکانی جیهاندا ههین. به ئاسانی ده زاتن. رووسیای فیدرالی نمویژ. دیوله تیکی ناسیونال نییه. به لکوی له چند گیل و که مینه به کی نه تموه یی پتکهایتوه. هیندیکیان فیدرالییان ههیه و هیندیکی دیکمشیان ئۆتۆنۆمبیان ههیه. که دشگوتری گهلی روس. تنیا مههست له گهلی روس غویه تی. نهک ههسو نو گهلانه ی له چوارچهروی دیوله تی رووسیای فیدرالدا دژین. چونکه کس نالن گهلی روسیا. پلکوی ده لپن. گهلی روس. له بهرنه روی روسیا ناری خاک و دیوله ته که به و روسیس ناوی نه تموه که به.

گهلی نممیریکا. هه کسه ی دهریاری دژینه وه و ناوه داتکردنوی کیشوری نممیریکا. کممن زانیاری ههین. هه رگیز نو و پتاتنگا. چونکه نه میریکا. جگه لهوه له سهرده مکی کۆتوه. لهشتیمانی هه نییه سووره کان بوو. له لاین چمندی گهلی نهوویایی. ئانتانی و تقریقاییه ناوه داتکردنوه. وانا وولانی پهناهرانی گهلانی جیهانی جیاوازه و هه به که یان له سهرده مکی مئزویی دیارکراوه. کۆچیان کردوه و لهوی نهشته جهیون. هه رگه له ی زمانی تاییه تی خوی هه بوو و تا ته و رۆش. هیندیکیان هه پاراستویانه. به لام له نهجای پتکوه (پانی هاو به شی پتر له دو سه ده. پتداو یستیه کانی ژان و نو سیستیه دیمۆکراسیه ی هه له گۆنمه. له نممیریکا پتیه و کراوه. هه ر له سهره نای رۆژگانی داگیرکردنی نممیریکا. له لاین بریانه ی کوره وه. زمانی ئینگلیزی وه ک زمانی دیوله ت و زمانی هاو به شی. به سهر نو گه له کۆچکردوانه دا خوی سه پاندوه. بقیه گهلی نممیریکا. بارودوخکی تاییه تی ههیه و گهلنکی هاونا ههنگ نییه. لهو باره وه « ساته نه له سه ری » ده لپن: (دیوله ته نممیریکا یه کان. له بارودوخکی جوگرافی. مئزویی و کۆمه لا به تی تاییه تی و به ده گه نی وادا دروسبون ... زۆری زۆری دانه شتوانی له

کز چمران پیکهاتون. له ولاته جياوازه کاني جيهانموره چورنه ته نموي و له گمل خوياندا، زمان، دابونمريت و خمسله ته نه تمويهی په کاني خويان گواستوتموه. له بمرنموره ولاته کاني نمميرکا، وهک پوته يکي لپهااتوه، گله جياوازه کان به پژه و چوتنتي جياواز، تیکملا و ناوتتهی په گندي برون و تواونه تموه. (66، 14، جا و دپاره، ناغاي چلمی ددیموي، گلی کورد و کمينه نه تمويهی په کاني دپکي باشوري کوردستانیش، له ژر ناوی گلی عشراق و له پوتهی گلی عمرهدا پتوتنتمونه. لهوه دچن، جياوازی له نتوان گله کزچکردوه کاني نمميرکا و گلی کورددا نکا، که نمو گه لانهی نمميرکا خاکي خويان نمبوه و کزچکردو برون، بهلام نمودهی نه تمويهی کورد هده، له کوردستانه کهي خويدا دوی ۱۱۱ یا و دپاره، نمیش وهک به عسيه عهفله قيه شولپتیه کان، کورد به کمه نه تمويهی و مپولن، خاکي کوردستانیش به پارچه په له نيشتمانی عمرهب دوزانن، بزه پتوسسته له پوتهی نه تمويهی عمرهدا پتوتنمونه. به عسيه عهفله قيه کان له خالی (۱۱) ی دستوروی پارت که پاندا، ددرهاری کمينه نه تمويهی په کان و گلی کورد دلتن: (نموي باسی کومه له ره گزیکي دپکي جياواز پکا، یا دزی عمرهب کاری تندا پکا، یا پز مه پستیکي داگیر کرانه هاتپتته نيشتمانی عمرهب، له ولاتی عمرهب به مردمزی). ۸، ۱۳

ددرهاری کتشی کمرکوک و نتوجه کاني دپکي باشوري کوردستانیش، نه گمر نموي پياړیکي وهک «نه محمد چلمی»، بهر همور پتدسه لاتیهی خويمه، کمرکوک په کوردستان نوزانن، نا یا له پاشمرژدا ده توانن، په شتوپه کی ناشتيانه و دیمو کراسپانه، نمو کتسه گوره به چارصمرکا؟ راسته تا کورد له چوارچتوي کوماری عشراقدا پری، کمرکوک هر به شاریکی عشراق داده نری، بهلام پتوسسته، سنوره جوگرافیی و سیمها نه تمويهی په کهی، هر له نیشتمانه دپار پکری، چونکه په کن له پرنسپه کانی، سیمتیمی (نوتونزیمی - فیدرالهی) نمویه، دین، جوگرافهای هریمه جياوازه کان و سنوري رامباری، هر نتوجه په کی نوتونزیمی یا هریمتکی فیدرالهی دمنیشانبکری. راسته له پاریزکای کمرکوکدا، جگه له کورد، هندی کمینه نه تمويهی وهک عمرهب،

تورکمان، ناسوری و نمره‌نهی لڼ دژین، بهلام نهمه نموه ناگه‌به‌نږ، نیدی ناسنامه‌ی نه‌تو‌ه‌یی پارزگای کمرکووک، هښته تالوز و قورسښ، به هیچ شتوره به دیارینه‌کړئ.

کمرکووک وهک هم‌موو شاریکی دپکه‌ی نهم جیهانه، چمند کم‌مینه‌په‌کی نه‌تو‌ه‌یی تڼدا دژئ. بهلام هر وهک چژن (مه‌ککه و مه‌دینه)، به دوو شاری عمره‌بستانی مسوودیه داده‌نږن، هم‌موو به‌لگه و راستسپه منژووی و جوگرافیه‌کانښ، نموه دمه‌لښ، که کمرکووک شاریکی کوردستانه.

ه‌روه‌ها جگه لهو عمره‌بانه‌ی له دواي چدنکی په‌کمی جیهان، له سنووری پارزگای کمرکووکدا نښته‌جټکراون، کوردستان به نښتسانی، هم‌موو نمو که‌مینه نه‌تو‌ه‌یی پانه‌ش له قه‌له‌مده‌ږئ، که له منژوویه‌کی کزنه‌وه تڼیدا دژین. کمواتا وهک چژن گه‌لی کورد له باشووردا، به بدش له گه‌لی عتراق داتانږئ، ه‌روه‌ها نه‌وانښ به‌ش له گه‌لی عتراق پټکناهیښ، وهک ناغای چه‌لمی دده‌وئ، راستسپه‌کان چه‌واشه‌بکا!

دوکتور له‌هرنه‌و‌ی، دان به کوردستان‌نښتی شاری کمرکووک و نښچه‌کانی دپکه‌ی باشووردا نښ، خږی ده‌خه‌له‌تښ، خمریکه چارمنووسی شاریکی وهک به‌غلداش، که پښته‌ختی عتراقه، ده‌طاته مه‌ترسپه‌مویه. گهر بهو شتوره به چارمنووی گرفته‌کانی گه‌لانی عتراق و ده‌ولتی پاشه‌روزی عتراق بکا، دیاره سدرک و سمرکرده‌په‌کی زور دلسوز، کارامه و بهرچاو پروونه و مانگه شعوش سر له نښواره دیاره!

به لای منموه، دژمنی ناشکرا، گهلن له دژمنی شاراوو هاشتیره و مه‌ترسپي کم‌متره. چونکه دژمن به ناوی دژستاپه‌تښی گه‌لی کوردموه، له ریزه‌کانی گهلدا خږی هم‌شاریدا، مه‌ترسپي له دژمننکی ناشکرا گهلن زیاتره. سه‌ددام به ناشکرا دژایه‌تسپانده‌کا، ده‌سانکوږئ، راسانده‌گوږئ، نمنفالمانده‌کا، کهمپا‌پاران و ژارپارانده‌کا، کمرکووک و هم‌موو نښچه‌کانی دپکه‌ی باشووری کوردستان، به خاکی عمره‌ب داده‌نږ. بهلام وهک ده‌لښ؛ ناغای چه‌لمی گورگه و له پښتی مریدا خږی هم‌شارداوه! جا نموه نه‌وړ، تمنیا له سمر پاره‌وو‌لی نم‌متریکا و بریتانیای ناغای ده‌له‌وه‌ږئ، نه له عتراق و نه له کوردستان، خاومنی هیچ جوړه دمه‌لاته‌کی رامیاری،

سمریازی و نابوری نییه، قسه‌ی تا بهر لووتی خۆی زیاتر پرتاگا، که چی  
 خاوه‌نی نمو بیره پوچ و دیده گهنده‌لانه، بهو شتویه ده‌دوی و ده‌یه‌وی، به  
 فشمافی هه‌لماخه‌له‌تته‌ن. نه‌دی خوانه‌خواسته، نه‌گهر سه‌یه‌نی ده‌سه‌لات  
 په‌پدا‌بکا و ته‌نیا خۆی بکۆ و به‌یه‌ن، ده‌یه‌ن له ژور چارشویه دیمۆگراسی و  
 ده‌وله‌تی لیبرالدا، چی به سمر گه‌لی باشووری کوردستان به‌یه‌نی؟ تو بلتی  
 نهم جارشیان، سهر رحمت بۆ کفندی پتشیو به‌یه‌ن؟

من وه‌ک کوردی، به لامه‌وه گرنگ نییه، کن له به‌غدا فهرمانه‌روایی ده‌کا،  
 به‌لام نه‌وه‌ی به لای منه‌وه گرنگه، پتشیسته نه‌و کهسه، دان به هه‌موو مافه  
 نه‌تبه‌یه‌ی په ره‌واکانی، گه‌لی باشووری کوردستاندا به‌نی، وه‌ک ده‌لته‌ن، به  
 بۆه نه‌یه‌ن، باز به‌یه‌ن، به‌لام کلکی به نه‌ندازه‌یه‌ن

نهم گه‌لی له دوکتۆر ناگهم، به‌لام ره‌خته‌یه‌کی گه‌وره ناراسته‌ی سمرانی کورد  
 ده‌کم. چونکه پتشی نه‌وه‌ی، له سمر مافه ستراتیژییه‌کانی گه‌لی باشووری  
 کوردستان، له گه‌ل نمو په‌پاوه‌دا رتکه‌کمون، ده‌په‌ویه هه‌موو نمو لایه‌نانه‌ی  
 به‌شداریان، له (INC) دا کردوه، ههر له سه‌ره‌تاوه، هه‌موو شتیه‌کیان  
 له گه‌لدا په‌کلایه‌بکریه‌تبه‌وه، نه‌ک هه‌موو گتیه گرنگ و ستراتیژییه‌کان، بۆ  
 پاشه‌روژتکی نادیار هه‌لگرن. وا دیاره نه‌و کۆر و کۆمه‌له رامیاریه‌بانه،  
 په‌ندیان له رتکه‌که‌وتنه‌ماه‌که‌ی (11/مارس/1970) وهرنه‌گرتوه و  
 ههرگیزاوه‌رگیزیش که‌لک له مێژوو وهرناگرنا له‌وه ده‌چن، کاغه‌زی سه‌ییان  
 بۆ په‌نجبه‌مۆر کردیه‌ن، به سه‌روکی خۆیان و هه‌موو گه‌لاتی عێراقیه‌شیان  
 دانا‌یه‌ن، بۆیه نه‌ویش وا به‌ناشکرا، نمو هه‌موو په‌په‌رواره‌ شۆلتیه‌نیانی به  
 سمر دانیه‌شترواندا هه‌لده‌رشت، په‌کن له نوچه‌ره‌کانی (ی.ن.ک.) و  
 (پ.د.ک.)، ولامه‌یکه‌یان نه‌ده‌داهوه. ته‌نانه‌ت دوکتۆر و له‌تیف ره‌شه‌ه،  
 له ته‌نیه‌شتیه‌وه دانیه‌شتبوو، له‌و به‌ره‌به‌وه ده‌نگ له به‌رده‌وه هاته‌ن، ده‌نگ  
 له‌و په‌پاوه‌ نه‌هاته‌وه به داخه‌وه، نوچه‌ره‌انی هه‌ردوو زله‌تیه‌ کوردستان  
 وهرناکه‌ره‌که، له تاو په‌کدی سه‌ینه‌وه، به‌ره و ده‌سه‌لات، گتیه ستراتیژی و  
 مافه‌کانی گه‌لی باشووری کوردستانیه‌یان له به‌ر کردوه. له به‌ری نه‌وه‌ی  
 داگوکی له مافه‌کانی گه‌لی کورد بکمن، جله کۆنه چله‌که‌کانی خۆیان، به  
 ته‌نافی ناغای چه‌له‌به‌دا هه‌لده‌واسی و ته‌نیا له‌و به‌ره‌انه‌دا قسه‌پانده‌کرد، که



پتوهندیی به ریکخراوه‌گانی خوتانموه همبوو، وهک نمودی کیتشی کورد، تنیا له ریکخراوه‌کهی خوتاندا بییخن، شتی نه‌بن، ناوی گه‌لی کورد بین، به‌لکورو له باشووردا، دوو گه‌لی جهاوازی پارتی و یه‌کیتی هم‌بن! پتویسته سهرانی پارتیی و یه‌کیتی به تاییه‌تیی، گه‌لی عهره‌یی عتراق و گشت گه‌لانی دیکه‌ی جیهان به گشتیی، نمو راستییه باش پزائن، کیتشی کورد، هه‌روا کیتشه‌یه‌کی لاوه‌که‌یی و زاده‌ی به‌ری چهند سرکرده و چهند ریکخراوێکی رامیاریی کوردستان و عتراق نیسه، یا به ناره‌زووی چهند که‌سن دروسبووین، به‌لکورو کیتشی نه‌تموه‌یه‌کی زیاد له سی ملیۆن مرۆفه، کیتشی نه‌تموه‌یه‌کی داگیرکراو و داهمشکراوه، که له هه‌موو جوړه مافیکی نه‌تموه‌یی و دیمۆکراسیی بی‌هشکراوه، کیتشه‌یه‌کی نه‌تموه‌یی و رامیاریه، پتویستی به چاره‌سهرێکی به‌ره‌تیی ناشتیانه و دیمۆکراسیانه هه‌یه، تنیا خۆشی له‌مو‌دا ده‌بین، هه‌موو لاگان بین جهاوازی، دان به مافی چاره‌نووسی نه‌تموه‌ی کورد، سه‌ره‌خۆیی رامیاریی و نابوو‌یی ته‌وا‌یی کوردستان و دامه‌زراندنی دمو‌له‌تییکی یه‌ک‌گرتووی کوردستاندا بنه‌ن. هه‌موو مرۆفێکی به‌ری‌ژدان، پتیشکه‌توخواز و دلسۆز، بۆ نه‌تموه و نیشتمان‌که‌ی خۆی، پتویسته، دان به‌و مافه سه‌ره‌که‌یانه‌ی نه‌تموه‌ی کورددا بنه‌ن.

نعمه وهک پرینسیپێکی سه‌رکه‌یی و تیۆزی، له پروی مافی چاره‌نووسی نه‌تموه‌که‌انه‌وه، هیچ جوړه چهندو‌چوونێ هه‌لنا‌گرێ. به‌لام گهر ته‌ماشایه‌کی بارو‌د‌خ‌ی نه‌و‌ر‌ۆ‌ی کوردستان و ره‌وشی رامیاریی، نابوو‌یی، کۆمه‌لا‌یه‌تیی ریکخراوه‌گان و نه‌تموه‌ی کورد به‌که‌مین، نمو پۆمان ده‌رده‌که‌وێ، له پروی پراکتیک، توانا و دمه‌سه‌لاه‌وه، نه‌و‌ر‌ۆ نمو توانا گه‌وره‌یه‌مان نیسه، تا له قونا‌غه‌دا نمو ناما‌نج‌ه نه‌تموه‌یی یانه به‌ده‌سه‌به‌نن. بۆیه پتویسته، له هه‌موو پارچه‌گانی کوردستاندا، له مافی لیدرایی که‌متر دا‌وانه‌ک‌رێ، له‌گه‌ڵ هه‌ژ به‌ر‌چارو‌ونه‌گانی ئۆپۆزیسیۆنی، گه‌لانی سه‌رده‌سته‌ی نمو دمو‌له‌تانه‌دا هه‌ول‌ده‌رێ، دمو‌له‌تییکی دیمۆکراسیی لیدرایی دا‌به‌زه‌رت‌ده‌رێ، به‌مه‌رجن دان به هه‌موو مافه نه‌تموه‌یی یه‌گانی، گه‌لی باشووری کوردستاندا بنه‌ن، که له قونا‌غه‌دا خۆی له لیدراله‌دا ده‌نوێن. به تاییه‌تیی له باشووری کوردستان، له (1992/5/19) دا، په‌رله‌مانی‌کی شه‌رعیی له لایهن گه‌له‌وه هه‌لب‌ه‌ر‌ده‌راوه،

له 4/ نه کتوهري/ 1992 شدا، نه غجور مهنی نيشتمانی کوردستان، بهراري لسمر سيمستمي فیدرالي بز گهلي باشووری کوردستان داوه. 63.5م بقیه هر کس و هر لایه نیکي رامیاری کوردستان، لهو بهراره لایدا و لای پشیمانیتنمه، به تنهیا له گمډ دولتي داگیرکمری عیراډا، گفتوگو و داتروستان لسمر مافه کانی گمډ بکا، نهوا تاوان و ناپاکیه کی گموره، بهرانبهر نه تموهی کورد دهکا.

له کۆتاییدا ده لثم: گمر نمورژ سهرانی ریکخواوه کوردستانیه کان، له ناستی « نحمده چهل می » و هتزه پندمه لاته کانی نۆنزیسیونی عیراډا نمورژن، باسی مافه رهاکانی گهلي باشووری کوردستان بکمن، نهو لیدرالیهی حقیان و پهرلمعانی کوردستان، بهراریان له سر داوه، پشیمانیتن، نمدی دهن، له ناستی درندهیه کی وهک « عملی کیمیاوی » و پیاو کورنکی وهک « سمدام حوسین » دا، چی بلقن و داوای چیهان لن بکمن؟! چۆنچونی گفتوگوتیان له گه لدا ده کمن؟! به چ شتویه ناوی کمرکووک، خانه لاین و نپوچه کانی دیکه کی کوردستان دهن؟! وا بزتم، گمر نمو پیاوانه، بهو شتویه په رفته تار بکمن، کورد پتویستی بهو سرکرده، پروناکبهر و نور سهرانه نییه، که له ناستی داگیرکمراندا پندمگدهن و ماتومه لول رادومستن، ناتوانن، زار هه لهنتموه و داوای مافه رهاکانی گمډ بکمن. که چی له کۆنونهوه جهماره ری په گاندا، کانتی مزاد له سر کتشی کمرکووک گمر دهن، بز نموهی کۆمعلانی خه لک له خشته بهرن، جهماره به لای حقیاندا راکتشن، « مسعود بارزانی » کمرکووک به « دل » ی کوردستان داوه و « جهلال تالمبانی » ش به « قوس » ی کوردستانی له له لمددها! دپاره نهو جوړه کسمانه، بز په گدی کوشن، تالانکردن، ناوهرکردن و کاولکردنی کوردستان، له ظاهر به چوونر، له پلنگ به هه لهن هله یقوی یوزانشرن، به لام له ناستی دوژمنه سره کسبه کانی نه تموهی کوردیشدا، زار له دهمیاندا نییه!

نمورژ کانی نموه هاتوه، له راستیودوستی و رهاوی کتسه گمان، گه لانی دراوسن و جیهان ته بگه یمنین، به راشکاوی هموو داخوازیه کانی نه تموهی کوردیان بز باسبکهن، تا وردمورده، گوتیان بهو داخوازیه به رهاپانهی

نەتەرەى كورد رابەيتىن. لە ھەمان گاتىشدا، كاتى ئەو ھاتوو، گەلانى دروستشمان، چاوتى بە باور، نەخشە و پلانەكانى خۆياندا بېخشىنمەو، خۆيان لە ھەموو ديدلەكى شۆڤەتپەيانەى نەتەرەى بالا دەست رزگار بىكن، تا ھەموو پتەكمەو، بە نازادىي و بەختەورەى وەك مەرۆڭ بژىن، دەولەتە ھارەشەگانان ناودەانبەكەينمەو و كاروبارەكانەشى بە پتەكى پتەكى بەرپەرەين، گەر بە راستىي دەولەتەكانى تورگيا، ئىتران، عىراق و سووریا، وەك چوار دەولەتى فرە نەتەرەو و نىشتەمان وان، بە لانه و نىشتەمانى ھارەشى ئەو گەلانه دادمەرين، ئەگىنا با لەو زياتر، نە خۆمان بەخەلەتەين و نە كوردى كوردەش، لە پتەناوى براپەيتى درۆزنانەى گەلانى بىندەست و سەردەستى ھەر چوار دەولەتەكەدا، بە كوشت بەدين!

1997/11/01

تینے:

— له کولنایي «پهريانگ» ی ژماره 109، سالی (1998) ادا پلاو کړاوه. نوموړه.

— کاسټي کتنه کم لایه، جاري کي دیکش گروم ټیگر نوموړه. پاشان به گوتار کيدا چوموړه. گروم: نه! هندی شت به هله ټیگره پشتم و غمروم له چلمی کړیڼ!

بەرزان :

سەرۆکی پارتی دیموکراتی کوردستانی یەكگرتوو، مەسعود بارزانی  
سەرتتەری یەكگرتی نیشتمانی کوردستان، جەلال تالەبانی  
سلاویکی کوردانە

هەرچەندە پێشەکی دەزانم، وەلامی ئێم نامەیی منیش، وەك وەلامی ئێم  
چەند نامەیی دیکەیی لێدێ، كە تا ئێستا چەندین كەسی نیشتمانپەروری  
كورد، چ لە كوردستان و چ لە هەندەران، دەریاری ئێم جەنگە نێوخۆییە  
مالوێرانكەرانەیی نیشتمان، ناراستەیی پەرزەتانی كوردوو، بەلام ئەز لە  
لایەكەوە، هەلۆستێ نەتەویی خۆم دەریاری ئێم جەنگە چەپەلە دەردەبەرم،  
لە لایەکی دیکەشەوە، وەك كوردێ بە مافێکی سەروشتی خۆمی دەزانم،  
نەگەر دەنگی ناپەڕازی خۆم دژی ئێم شەڕە خۆكۆشێ بەلەبەكمەو، چونكە  
لە ناستی ئێم تاوان و كارساتە نەتەویی یە كەوڕەپەدا، پێدەنگی كاریکی  
زۆر خراپە و نیشمانی پەزەماندی جەماویری كەلێش دەگەپەنن، ئەگەرچی لە  
پێدەسلاتێشدا یێ.

لێرەدا من نامەوێ، لە هەموو مەترسی و زیانە گەورە و گرانەکانی، ئێم  
جەنگە چەپەلەیی نیشتمان، لە سەر ناستی نەتەویی و نیشونەتەویی  
بەكۆلمەو، چونكە ئێم جوێر قسانە زۆر وتراوە و زۆرێش لە سەر نووسراوە،  
زیانەكانێشی لای هەموو كوردێکی خاوەن هەست و بە هۆش و گۆشیش  
پوون و ناشكران، كە ئەنجامی ئێم جەنگە نێوخۆییە نیشتمان، چ  
مالوێرانپەکی لە دواوە، بەلام دەمەوێ، سەرلێجی پەرزەتان پێ چەند خالێکی  
گەرنك رابەكێشم.

1. گەر سەرئێختی سەرپێشی لە بارودۆخی نوێزی جیهان و پێوەندی  
رامساری و ململانێی نیشوان هێزە دۆکانی جیهان بەدین، ئێم زۆر بە  
پرونی بۆمان دەردەكەوێ، جیهانی رامساری نوێزی و تەرازووی نیشوان  
هێزەكان بە تەواوی گۆراوە، ململانێی ناپەڕاوتی و جەنگی ساردی نیشوان  
هەر دوو سەپەراوەكەیی خۆڕەهلات و خۆراوا كۆتای پێهاتوو. ئەوێ

جاران به هر مه کرده، تۆقاندن، خۆئاماده کردن بۆ جهنگی نه تۆمیی و شهری نه ستیره کان و ئازاوه نانهوه، له هر قوشنێکی نهم جیهانه دا به دیده هات، نهوڕۆ ههمووی به دانیشن، گفتوگۆ و دیالۆگی رامیاری چارمه کرده کړی، تا گۆرانکاریه کی گموره ی دیکه ی جیهانیش، جباری هه بهو شیره به دههنتمهوه.

2. له بهر پۆشنایی نهو ستراتیژه نۆقییه ی جیهاندا، ستراتیژی رامیاری ههموو گروپ، پارت، شۆرش، گمبل و دهوله ته کانی دیکه ی جیهانیش گۆراوه. پیکهراوه کان، دهوله ته کان، جگه له گه لاتی دوامه تۆری پۆشه لاتی نهوه ند، ئیستا بهر مه نوه ههنگاوه نین، تمنا نه ته له گمبل دۆزمه کانیشاندا، گهرو گه رسته رامیاری و نه توه یی په کانیان، به شیره به کی ناشتیخوازان ه و دیمۆکراسیه یانه چارمه سه ریکمن، به دانیشن له گمبل یه کدی و له پیکه ی دیالۆگی رامیاریه مه وه، هه ول بۆ دۆزینه وه ی زمانیکی هاو به ش دده من، تا ههمو لایه پیکه وه له ژیر چه تری پر له هه منیی و ئاسایشدا، له نه شتمان ه هاو به شه که ی خۆیاندا به ئازادی به ژین، نه که بۆ هه ر گهرو گه رسته کی رامیاری، سه ربازی، ئابووری ... تاد، په نا بۆ بهر به کاره یه تانی چه ک به رن. نهو ئامانجه نه توه یی، رامیاری، سه ربازی و ئابووریانه ی، بهزو تنمه وشۆشگه یه کانی گه لاتی بهندستی جیهان دۆتی نه یان تۆانی، له پیکه ی جهنگی درێژخایه ن و شه ری پارتیه زانی مه وه، به ده سییه تین، نهوڕۆ نهو پیکه رلو و گه لانه، ستراتیژیکی نۆقی دیکه یان بۆ خۆیان هه لبه ژاردوه، چونکه سه رده می به کاره یه تانی چه ک، بۆ چاره سه رکردنی گهرو گه رسته کانی نهوان پارت و هه ژه رامیاریه کان، له سه رفه رمانه یوایی و ده سه لات له مه ژه به سه رجوه، نهو ستراتیژیش، ستراتیژی پیکه وه ژهانی هاو به ش، زمانی دیالۆگی رامیاری، چاره سه رکردنی دیمۆکراسیه یانه و ناشتیخوازان ه به، تا چاره سه رکی مامانه ندی بۆ ههموو گهرو گه رسته کانی نهوان خۆیان به دۆزنمه و و به توان، پیکه وه هه لیکمن.

3. سه رکردایه تی رامیاری ههموو بهزو تنمه وشۆشگه یه کانی جیهان، جگه له سه رکردایه تی رامیاری جوولانه وه ی کوړد، که لکیان له م هه لومه رجه تاییه تییه نهونه توه یی و گۆرانکاریه گموره و گرانه ی سه سته می نۆقی

جیهانی و درگرتوه، همو و گیر گرفته گانی نتران خویان به شتوبه کی  
مژدقنانه، شارستانانه و دیموگرلسیانه چارمه رگردوه. بژ لمونه:  
نمرتیریه کان و فله مستنیه کان، که له چندین ریکخرای راسیاری  
جیاواز پتکها تون، له سر زور کتسه و پاسی نایدولوی، ستراتیژی،  
دهسلاتی راسیاری و فرمانروایش ناکوکن، به لام هرگز کارکیان  
نه کردوه، دژی به کدی به لاماری چهک بدن، دلی دوزمنه گانیان به خویان  
خوشبکمن، هله میژوویه که به دمی خویان له باره من. که چی نتمه به  
پتجموانه وه، هرگز پندمان له لایمه رمشه گانی میژووی نه نموهی پر له  
شهره زاری، ناکوکی، دویره کی، ناپاکی و جهنگی نینوختی خومان  
ومرنه گرتوه، وا دپاره به زوانهش وهرناگرین!

4. ساده ترین پرنسیپه گانی تلف و پتی زانستی پزلتیک و ستراتیژی  
سرمایزی، نومهان بژ روونده کهنموه، نه گمر دوولای دژ به بهک، ناکوکی،  
دویره کی و جهنگی خویانوی له نتوانیاند ا رویدا، نو دوولایه بژ  
ماوه به کی دوووردژ، له سر که له پاچه کرفن، پاکتاو کرفن و لمنوپردنی  
به کدی به رده واسیون، له سر نموه سووربون، لایه کیان لاکهی دیکه یان  
تدفروتونابکا، به لام هیچ لایه کیان نه نتوانی، به سر لاکهی دیکه دا  
سه رکه وی، به تموایی لمنو به ری، به گوتیه همو و یاسایه کی ناسمانی و  
زمنیهی دین، هر دوولایان واز لمو جهنگه خویانویه بهنن و ریکه به کی  
دیکه بگرنه بر، ستراتیژیکی دیکه بژ چارمه رکردنی تنگوچه له مه گانی  
نتوانیان هلیرتون، که نموش، ستراتیژی ناشتی گشتی، زمانی زانست،  
ژیمیزی، پاراستی وولات، به کیتی ریزه گانی گله.

به لام من لهردها، تمنیا نمونده ده لیم، جهنگی نینوختی له باشووری  
کورستاندا، نموا نیکهی سی سالی ره به، خهریکه رگی قولی خوی،  
به تموایی له بیر و هوشی همو و میژوکی کورددا داده کوتن، سی سالی  
ریکه له ژو چارشتی سلسلای نایدولوی، لهوانی سوایی  
پتیکه بوتخوایی، کونه پهرستی، پرویاگه ندهی تهره گرنی، کوردایه تی،  
شورگشتی و به رزه مندی گله دا، ناکوکی، دویره کی و جهنگ، له  
سهردهی جیا جهادا و له نتوان هر دوولاندا به رده واه، سهره یای نموهی

گه له کهمان، سی سالی پر له کویره ویری، نه گبه تی، دهره دهری و  
 ویرانکاری بۆ راکتشان، کهچی هشتا به ختوخرایی رۆله ی نازا و  
 جوامتیری کورد، به دمی په کدی به کوشتنه دهن، بهین نه وی، هیچ  
 نه نجاسنکی چاره وړانکرای هه ووی، بهین نه وی، تا نه مستا کوتایی  
 دیارین، بهین نه وی، هیچ کوردی به تروایی بزانی، نم جهنگه کورد کوریه  
 له سمر چیه! نایا له ماوی نمو سی ساله دا، هیچ لایه کتان توانیستی، لا  
 دژه کی بهرانبه ری له نیوه ری؟ چارسه رکی بنه بی بۆ نو نه گبه تی و به لا  
 گه وریه بدۆزیتوه؟ له میژوی چ نه ته ویه کی ژێردمدا رویداوه، جگه له  
 میژوی نه ته وی کورد نه ی، له دوو قۆله وه شه ریکا؟ له لایه کهوه، له گمل  
 داگیرکه ر و له لایه کی دیکه شه وه، له گمل هتیه کانی نتوخرۆدا، سی سالی  
 رهه قیش به دمی خوی رۆله کانی بۆ گۆره پانی جهنگ و مهرگ بنیتری؟ نایا  
 که ی واز لهو جهنگه ده هین؟ که ی کهمن بیسر له بهر و موندی بلندی  
 کومه لانی ره شو ووتی گه له کهمان ده که نه وه؟ خۆزگه بۆ گه له کهمانتان  
 روونده کرده وه، نم شه ره هرایه له سمر چیه؟ نایا تاوان نییه، گملتی نمو  
 هه مو قه وانییه ی بۆ دلین، به سدان جار دوژمنی بهتگانه ی داگیرکه ر،  
 دمی بۆ ناموسی ژنان و کیشانی به دین، به هه زاران شه هیدی دلین، نۆ  
 نه نفالی کچکه و گه وری دیب، کهمیا باران کرابن، به هه زار شه ره شق و  
 کویره ویری، له دم گورگی هاری به عس رزگاری بووین، نمو گله ی نیوه ی  
 له ناواری سمر سنوره کان و پایته ختی دهره ته داگیرکه ره کانی کوردستان  
 رزگار کرد، نمو بۆ نیومش بهو شپوه به پا داشتی چاکه ی به نه وه؟ نایا کانی  
 نه وه نه هاتوه، کهمن به خۆتاندا به نه وه؟ چاوی به بهرنامه و ستراتیژی  
 خۆتاندا به گه ی نه وه؟ بهیری له سکی بهر سبی رۆله کانی نمو گه له هه زاره  
 به که نه وه؟ تاکه ی شه ری په کدی ده کهمن؟ نایا لایه کتان ده توانن، لاکه ی دپکه  
 به هتزی چهک به ته وایی له نیوه ری؟

هه مو نه زمونه قه وله کانی، میژوی گه لانی جیهان، نه وه مان بۆ دمه لپن،  
 که هیچ گه وگرفتین، به به کارهینانی چهک چارمه رنه کراوه و ناگری،  
 سهرکه وتنی هه میشه ی و تا سهرش بۆ هیچ لایه نه بووه و نییه. که واته نم  
 شه ره خۆکۆنیه بۆ؟ له پتای چیدا ده کری؟ جگه له بهر و موندی دوژمنان و

داگیرکمرانی کوردستان، بهر زده‌نندی کنی دیکه‌ی تیدابه؟ تا که‌ی درزّه ده‌کنش؟ نه‌ونده درزّه‌ی گتشا، نه‌ک رزله‌گانی گه‌له‌که‌مان، به‌لکوی تمنانت دۆست و دۆمنه‌کاننیشان لئی بئزله‌وون. رزۆی ده‌وستی و دووان شمره، دهردی برابه‌کی خوشه‌وست له‌ کوردستانه‌وه نامه‌یه‌کی بۆ نووسه‌ووم و ده‌لتن؛ ئەم شه‌ره کوردکۆنیه وه‌کوو چیمه‌نی لته‌اتوه، هه‌ر ده‌یه‌ری و سه‌ره‌له‌ده‌داته‌وه. نایا به‌ریکتان له‌ سه‌رنج‌مه‌که‌ی گردۆته‌وه؟ نه‌گه‌ر سه‌به‌ی به‌عسی ره‌ستاره‌شایی داگیرکمر، په‌لاماری کوردستانی دایه‌وه و داگیرک‌ده‌وه، نه‌وش هه‌ر وه‌ک جاران په‌ناتان بۆ به‌ر شاخ و گه‌شه سه‌رکه‌شه‌گانی کوردستان به‌ده‌وه، ئەو گاته‌ی به‌یه‌کدی ده‌لتن و به‌چ روویه‌که‌وه، داوای یارمه‌تی و کۆمه‌ک له‌ جه‌ماوهری گه‌له‌که‌مان و نازاده‌خوازانی جیهان ده‌کن؟

5. دهم به‌ریزان ناگاداری ئەو بارودۆخه نه‌وده‌وله‌تیه‌به‌ین، که‌ نه‌ورۆ بۆ به‌زوتنه‌وه‌ی شۆرش‌گه‌یه‌ی نه‌توه‌ی کورد هاوتنه‌ گۆژی. گه‌لانی نه‌وروپای مرۆدۆست به‌ گشتی و دۆله‌ته‌ دیمۆکراسیی و ناشته‌خوازه‌گانی جیهان به‌ تابه‌تی، ناماده‌ن هه‌مرو جۆره یارمه‌تیه‌که‌مان به‌دین، کوردستانمان بۆ ناو ده‌لته‌که‌نه‌وه، گه‌له‌که‌مان له‌ دهم هه‌رمشه‌ی سه‌رگ و به‌سه‌نتیی رزگارکه‌ن، جاریکی دیکه نه‌ه‌لتن، سه‌ربه‌زه‌ درنده‌گانی سه‌رای داگیرکمری به‌عس، به‌ ئاره‌زووی خۆیان له‌ کوردستاندا کوشتن‌ه‌رین به‌کن، نه‌وش به‌ سه‌رجن، خۆمان شت به‌ین، یه‌ک به‌ین، کۆک و برا و ته‌ها به‌ین، نه‌گه‌نا نه‌گه‌ر خۆمان له‌ نه‌و خۆماندا وه‌ک که‌وی خۆخۆ ده‌لسوکه‌وت به‌که‌ین، به‌نگانه‌ با دۆستیشان به‌ین، به‌چی دهم، له‌ خۆمان زیاتر، ده‌لیان به‌ نه‌مه‌ به‌سوێن؟! له‌ هه‌ندێ سه‌رچاوه‌ی باوه‌ڕه‌تکراره‌وه به‌سه‌ستومه، دۆله‌ته‌گانی نه‌وروپا، نه‌مه‌ریکا، گه‌نه‌ده، ئه‌سترالیا ناماده‌ن، ده‌سی یارمه‌تی بۆ گه‌له‌که‌مان درۆژگه‌ن، کوردستانمان له‌ هه‌مرو روویه‌که‌وه بۆ به‌هێشتنه‌وه، به‌لام به‌ سه‌رجن ئەو جه‌نگه چه‌له‌ی نه‌وان پارتی و یه‌گه‌تی به‌وستن و گۆتایه‌یه‌تین. چونکه ده‌لتن؛ تا جه‌نگ و کوشتن‌ه‌رین له‌ کوردستاندا هه‌بن، نه‌وان ناماده‌نین، یارمه‌تیه‌مان به‌دین، رزۆ به‌هێشتن، له‌ به‌رنامه‌گانی خۆیان پاشگه‌زده‌نه‌وه. دکتۆر (نه‌جه‌مه‌دین) سه‌رۆکی کۆنگره‌ی نه‌شته‌مانی کورد له‌ نه‌مه‌ریکا، له‌



چاره پتکه و تیتکی تیلغیز یۆنی « سەد » دا، زۆر بە راشکاوێ گوتی:  
 کار بە دەستانی وەزارەتی دەرەوی ئەمەریکا دەلێن: ئەم جەنگە نێوخۆییە لە  
 باشووری کوردستان بەرپاوە، دایمەزانی دەوله تیتکی گوردی دواوە.  
 بۆ کورت و کورمانجی دەلێم: هەر کەس، هەر لایە، هەر پارتیکی  
 راسیاری کوردستان، هەڵە مێژوویەکە لە کەس گەلەمان بەدا، بە تهوایی  
 دەسبجائە بێنی فیدرالێکە و ئەم تاقیکردنەوە گەلەمان  
 بەخێوێ، دژی ناوای و نامانجە پێرژەکانی ئەتەو گەمان رابوستان، ئەوا  
 لە مێژووی ئەتەو گەماندا، ناپاکێکە گەورە بۆ خۆی و پێکفرێکە،  
 تۆمارەکا، جا ئەدی هەر کەس، هەر لای و هەر پارتیکی راسیاری کوردستان  
 دەین، یا بێ.

6. ئەز پێمانوایە، ئەوێ، کەلی شەر و ناشیی، چ لە نێوخۆ و چ لە گەڵ  
 داگیرکەرێ، بە دەس سەرکراوەتی پارتی و پەکیستی، لە سەر  
 هەموو شیانە بە دەس پێرژانە. جا ئەگەر کەس، بەزەستان بە کۆمەڵانی  
 رەشپووتی گەلە گەماندا پێشەو، بەرژوونیی بەندی پێرژوونەو و  
 ئەتەو، پێش بەرژوونیی تاکە کەسێ، بەنەمالیی و پارتاوەتی ئەسکەو  
 بەخەن، ئەوا هەموو نامانجە کەمان دێتە دێ، ناوای دێتە کانی دۆمان و  
 داگیرکەری کوردستانیش، گۆرە کێن. چونکە ئەناوێتە ئەو دەتوانن،  
 بەرپاردن و ئەو جەنگە ناھەموارە رابوستان، چارەسەرێکی بەرپەتی، بۆ  
 ئەو باروێخە ئالۆزی کوردستان بەدۆزێ، ئەگەر ئەو ئەکەن و لە سەر  
 هەمان رێزازی شەرخوازی خۆستان بەردوامین، پێش هەموو کەس، ئەو  
 بەرنامەر خوا، خۆی شەهیدان، دادگای گەل و مێژو بەرپەساردین.

7. تاگوو نێشتا گەلێ گوتار و نامێکەم، لە سەر جەنگی نێوخۆ نووسێ،  
 لە هەموو ئەو نووسینانەدا، هەر دوولام وەک پەک تاوانبار کردووە.  
 ئەناوەت هێندێ کەس گەلی ئەوێ ئەکەن، دەلێن: چۆن دەین، هەر دوولا  
 وەک پەک سەپێکێ؟ هەر دوولا وەک پەک بکوترێ؟ لە وەڵادا دەلێم:  
 هیچ لایەتی ئەو دوولایەنە شەرکەر، فریشتە ئازادی و بۆکی دیکراسی  
 نین، تا نوێ لە سەر دامەستانی بکێن، لایەنە کەسێ دیکەشیان ئەهێنێ  
 شەرخوازی و دیکتاتۆری، تا بە هەموو شتێ بەفرەتی ئە بکێن.

لای من تهنیا گرننگ نهوویه، خوځنی کورد به دمی کورد نهوږی، هه موو  
 کپروگرفته کانی نتوان پاله کانی بزوتنه ووی کوردایه تی، به رتکه به کی  
 ناشتېخوازان، دېمۆکراسیپانه و شارستانپانه چاره سرېکړی، واز له  
 یاسای جهنگل بهیږی، خوگومه ته فیدرالیه کم له کیس نه چن، منډالانی  
 کورد چیدیکه نه نغال و کیسپا باران نه بهینه و، جا نهدی کن دهن به بهگ و  
 پتشرمو، کتی دیکش دهن به قره و پاشرو له کوردستاندا، به قهدهر سره  
 دهرزیهک دلی من داناخوږیتن ا بزیه له نتوان دیکتاتوری و دېمۆکراسیدا،  
 له نتوان جهنگ و ناشتیدا، له نتوان ناپاکی و نیشتمانپهرومیدا،  
 هه میسه دزی دیکتاتوری، جهنگ و ناپاکی، دېمۆکراسی، ناشتی و  
 نیشتمانپهرومیش هه لده پتیرم. په روهندی نه ته و کم له کوی بن، پهل بز  
 نموی ده کوتم. نهوږی به روهندی نه ته و کم، له شمری کوردکوږدا نیسه،  
 بزیه دزی نهو شمره چه په لدم و به هه موو شتویه گلاویده کم، دزی هه موو  
 گتیره شتوین، ناژاوچه پی، هه لهرست و شمرخواز تکیشم، که دیانه ووی،  
 ده لاکه ی ناگۆکسیه کانی نتوان پیزه کانی گهل ناواله تریکن، زامه کان  
 قولش پکن.

بهلام لته ردها پرسپاری خوی دینتیه پتیشه و، نهویش نهوویه، نه گمر نم  
 جهنگه کوردکوږیه له سر نهوین، لایه کتان به ووی، کوردستانغان بز  
 رزگارکا و دوه له تنکی ناسپونالی سهره خوی په کگرتوی کوردستانی  
 دایم زین، لاکه ی دیکمستان دزی نهو بهرویا و و نامانجه ستراتیژپانه ی  
 گهله کهمان راهبوستن، به ووی، داگیرکری به عس بز کوردستان به گتیریته و،  
 نهو لهو کاته دا دهن، هه موو کوردیکی به ویزدان و نیشتمانپهروم،  
 هه لویتستینکی نه ته ووی روون و ناشکرای هه بن، همر کوردیکیش،  
 همرچیه کیش پکا، له پتناوی به دیه پنانی نهو نامانجه پیروژاندها، ره خه ی  
 لق ناگسری، بیتگومان ده شین، شکسری نهو لایه پکری، که بانگی  
 سهره خوی کوردستان و دامزواندن دوه له تنی کوردی، به گوی پۆله کانی  
 گهله کهماندا هه لده و لاکه ی دیکش په سواپکری، نهو کاته نهو شمره، نه  
 به شمری براکوی، نه به شمری کوردکوږی، نه به جهنگی نیشروغ و نه به  
 هیچ جزره شمریکی دیکش له قهله مده دزی، شمره که ش شمریکی چه پهل

ناهن، به لککو به شهر یکی پیروز و رهوا دادم، چونکه شهر که له نیولن بهر می گسل و بهر می دوزمنانی گسلدا دهین. بهلام هر چمند بالی بهرم لیکدهدم، نمو شهره سی سالی بهی نیوانتان، جگه لهو می شهر که له پتناوی دسهلات، پاونخوازی و پاره‌دا دکری، هیچ جزره لیکدهنمویه کی دیکه می نه‌بوره و نیبه.

سدر نموده، نمونده خالی هاو بهشیش، له نیوانتاندا هیه، نمونده خالی ناکوک، له دید و بزچوون و نامالجه ستراتیبه‌کانی نیوانتاندا نیبه! نه‌گمر و نیبه و نکولی لیکده‌گمن، نایا هر دوولتان داوای فیدرالی بی باشوری کوردستان و دیموکراسی بز عترلق ناکمن؟ نایا هر دوولتان، داوای هه‌لباردن له کوردستان و عترلقدا ناکمن؟ نایا هر دوولتان، پرواتان به خه‌باتی نیکوکی و هاو بهشیش نیولن هر دو گلی عترلق و کوردستان عترلقدا نیبه؟ نایا هر دوولتان به نوره، سدردهم له کوردی خوره‌لات و سدردهم یکی دیکمش، له کوردی پاکوورتان نه‌دوله؟ نایا هر دوولتان، پیموندی گمر موگورتان له‌گسل هممو داگیر کمرانی کوردستاندا نه‌بوره و نیبه؟ نایا هر دوولتان، چاوه‌روانی سوز و بهزی بهر می رزواو نی؟ حق نیستاش جاران نیبه، لایه‌کتان سمر به به‌کیتی سولیمت و لایه‌کی دیکمستان سمر به نمیریکا بی، تا بلتن: له سمر نموده ناکوکین! نایا هر دوولتان، لهو هممو نه‌گبه‌تی، کارمات، تیکشکاندن و نوجدان، به سمر گه‌له‌گماندا هاتوه، به‌ر سهارنن؟ پاوه‌رش ناکم، به‌رو پاوه‌ری نازادی و دیموکراسیش، له گهر فانی هیچ لایه‌کتاندا، سه‌وزه‌له‌خانم بز گلی کورد به‌چی! نه‌دی نم شهر و همراه له سمر چیه؟ کی نم مه‌ته‌له لورس و گرانه، بز روله‌کانی نه‌توهی کورد هه‌له‌دهین؟

8. چمند کار یکی باشیور، کاتن ژنرال بارزانی، له سالی 1970 دا، لیختو شپورنکی گشتی، بز هممو نه‌پاره‌کانی خوی دگر کرد، ناوکی به رهمه‌تی بهو ناگری چوار سالی جه‌نکی نیکوکی باشوری کوردستاندا کرد، ریزه‌کانی پارتی و گلی کورد به‌کیانگرتوه.

به لای منه، نمو کار به نرخی بارزانی، به به‌کن له هر کاره گموره و گرانه‌کانی دادم، که چی نه‌توه ده‌تانه‌بی، نموهی بارزانی دروستی کرد،

سەرلەنئۆي تەڭكەيدەنمە، گېئانى پاڭى لە گۆڧى پەنئارامېدا نازارېدن. ئەدى ناكړئ، لە ېرى ئمو ھەموو غوڧتەشتان و جەنگە چەپەلەتە، پەندىق لە سەرپاى مېشرووى، ېر لە شەپوشوڧى نەتەوې كورد بە گەشتى و مېشرووى ئىم سى سالەى، جووتە شۆڧشى گەلەگەمان، لە باشوڧى كوردستاندا بە تايپەتې وەرېگړن؟ چاو لەو ھەنگاوە چاكەى سەڤك بارزانې ېگن، كەمى لېڧوڧدن و نەرمونېانې، لەگەل ھاوژمان و ھاوڧرەكانى ځۆتاندا پەكارېهېتن، واز لە دلرەشې، كۆنەڧن، توندروېى، كەللەرەڧى، كوردسېھەمستى و نازاوې نېوځۆ پەنئ و كوردستانمان پۆ ېگن بە ماستى مەڧو؟

لە كۆتايېدا دەلېم: مەن لېرەو پۆ وستاندى ئمو شەرە، ھېچ جۆرە پەنئيازكەم نېيە، چونكە ئموئەدەمان پەنئيازكرد و كەس ولامېنەدائەو، كارەكە بە تەلوڧى پەلەزەتېو. پەلام ئتو، ځۆتان لە ئېمەى باشتەر دەرئان، كە پۆ ېنەڧرگړدى ئمو جەنگە نېوځۆڧى پە، پەسەستە چى ېكړئ و چى باشە. تەنېا ئموئەدە دەلېم: ئمو شەرە چەپەلە، پەك ږلۆ زووتر پەستېندړئ، ھەشتا ھەر درەنگە، پەك دلۆڧ ځوڧن كەمتر پەږتندړئ، ھېشتا ھەر زۆرە. دواكارم لە پەږتزان، تا ھەموو شتەكانەشمان بە پەكجارى، لەدەسنەچوڧ، چاوئ بە پەرناسە و پەلەكانى ځۆتاندا پەڅشتەنمە، مەنېش لە پەناوې پەكەتې و تەپاى پەږەكانى گەلې كورددا، وەك كوردېكى ناواری پەلەپەن، نامادەى ھەموو ځزمەت و كارېكى چاكە.

دوا جار پۆ ھەولې ناشتې، پراپەتې و تەپاى، ھەوای سەركەوتتشان پۆ دەځوازم.

دوكتۆر ځوستېن مەھمەد عەزىز

تەڧىڧى :

- ئىم نامەپە، لە شارى ستۆكھۆلم، بە دەسى بە ھەر دوو نۆڧەڧى پارتى (تەڧا پەروڧى) و پەكەتې (ناسۆگرمېانې) دلرە. چا ځۆيان و ځوڧى ځۆيان، نارەوڧانە پا نەپان نارەوڧە، ئوھەپان پەتوئەڧى بە مەوە نېيە!

- دېلى ئىم نامەپە پۆ (نەوڧوڧان مەستفا) لە لەندەن پۆستكراو.

- لە كاتى ځۆشېدا، كۆڧىكراو و پۆ ھېندىڧ دۆست و پراڧەڧى نرېك پەواندەكراو.

## سەرچاوه‌کان :

1. احمد خواجه، چیم دی، ب 1، چاپی یه‌کهم، چاپخانه‌ی شفیق، بغداد، 1968.
2. جمال نیز، حول المسکله الكردیه، 1969.
3. حوسین محممد عزیز، ملاحظاتێ ئایدۆلۆژیک له کوردستاندا، سنزکۆژم، 1995
4. حوسین محممد عزیز، کورد و شورش و هه‌لی مێژوویی، سوید، 1996.
5. حوسین محممد عزیز، فیدرالیزم و ده‌وله‌تی فیدرالی، سوید، 1996
6. حوسین محممد عزیز، گه‌ڕه‌گرگه‌سته سه‌ره‌گه‌یه‌کانی کورد، سوید، 1998، ل 80.
7. رفیق حلی، یاداشت، کوردستانی عراق و شورشه‌کانی شێخ محمود، به‌شی یه‌کهم، چاپی دوهم، چاپخانه‌ی رۆشنییری و لاولن، هه‌ولێر، 1988.
8. شه‌رهلخانی بدلیسی، شه‌ره‌قامه، هه‌زار کردوویه به‌ کوردی، 1972.
9. گه‌یس کۆچه‌ترا، مێژووی کورد له‌ سه‌ده‌ی 19-20 دا، وه‌رگه‌ڕووی محممد ریانی، چاپی یه‌کهم، چاپخانه‌ی کارون، تیران، 1369، ل 595.
10. د. که‌مال مه‌زه‌هر، وێژدان و مێژوو ... یان دلدگی موشه‌ری هه‌مه‌ی سه‌لتیمان، سه‌انگنامه‌ی په‌یام، ژماره‌ 8، به‌نگه‌ی راگه‌یه‌اندن و به‌لاوکه‌ردنه‌وه‌ی ره‌سم، 8/ به‌ره‌شه‌ر/ 1998، له‌مێدن، ل 24.
11. ن. ا. خه‌لفه‌ن، هه‌مات له‌ رقی کوردستاندا، وه‌رگه‌ڕانی : جه‌لال ته‌لی، چاپخانه‌ی راه‌به‌ین، سه‌لتیمانی، 1971
12. جه‌هوه‌یه‌ الحروف، الترجه‌ الکامله (سه‌یر الحلیل و احمد رائف) مطبعه‌ الزه‌راء، الطبعه‌ الاولی، القا، 1991
13. دستور حزب البعث العربی، مطبعه‌ الاهتدال، دمشق.
14. ساطع المحصری، ما هی القوسه‌؟ به‌روت، نه‌سان 1985
15. نبیل للمحم، سه‌به‌ ایام مع ابز قانده‌ و شهب، الطبعه‌ الاولی، دلاخیل للطباعه‌ و النشر و التوزیع، اثینا - الیونان، 1996، ل 290.
16. الفیلس العربی، ژماره‌ 2931، 1998/10/13.
17. الریسط، المده‌ 324، التاریخ 1998/4/13
18. Gunnar Gunnarson, Lenin, Tidensforlag, Stockholm, 1970, P 215

## له بهر هه مه چاپکراوه کانی نووسهر

گوتسار :

- 1/ بهرمو نازلای، راپوون، ژماره 2، سوید، 1991، ل 46
- 2/ له پیتناری راستیدا، بهریانگ، ژماره 87، سالی 12، سوید، 1993، ل 48
- 3/ دهگتشی سۆلیهتی ههلو وشاوه له پوتنگی بهر هه مه دیکه کانی نه تهوهی کوردوه، راپوون، ژماره 7-8، سوید، 1993، ل 67
- 4/ دهبارهی کسایه تیی کورد، راپوون، ژماره 10-11، سوید، 1994، ل 71
- 5/ بهرمو ستراتیژیکی دهگرتوی نه تهوهیی، ههنگاو، ژماره 13، لاندن، 1995، ل 7
- 6/ ساینز لۆقییهتی مۆلفی ناواری کورد و بازلی چاپمهنی کوردی، گزینگ، ژماره 8، سوید، 1995، ل 30
- 7/ لیکۆلینهوه دهک دهبارهی کۆمهڵگهی کوردواری، گزینگ، ژماره 9، 1995، ل 48
- 8/ کۆنیه تاقانه ساواکهی دینگ و رینگ نه تهوه کهم (MedTV)، گزینگ، ژماره 13، سوید، 1996
- 9/ ههنگاری دهکم و سه ره تایی کاریکی مه زین بهریانگ، ژماره 102، سالی 14، سوید، 1996، ل 51
- 10/ چهند سه ره لجهن دهبارهی سه ره خۆشی و بهر سه دانان، بهریانگ، ژماره 104، سالی 15، سوید، 1997، ل 22
- 11/ دهکاتۆزه کان له بهر دهک ناوینه، لۆی نهخسه و پلاته کانیان ده دههتین بهریانگ، ژماره 105، سالی 15، سوید، 1993، ل 39. گۆفاری دهیمز کرسی، ژماره 30، سالی 7، کوردستان - سلیمانی، تشرینی دهکمی 1997، ل 16.
- 12/ کهی هۆشی به بهر خۆساندا دههتینهوه؟ بهریانگ، ژماره 106-107، سالی 15، سوید، 1998، ل 23. گۆفاری دهیمز کرسی، ژماره 31، سالی 7، کوردستان - سلیمانی، نیسانی 1998، ل 21.
- 13/ با خۆمان چاک بناسین، بهریانگ، ژماره 108، سالی 16، سوید، 1998، ل 27
- 14/ سن سه ره لجهی زمانوایی، مانگامهی پهلام، ژماره 8، بهوشهر 1998، ل 18
- 15/ مافی دهباریکردنی چاره نویس، گۆفاری نا، نۆزگانی یارتی سه ره به خۆشی کوردستان، ژماره 30، بهمهانی 1998، ل 7.

## نامیلکه و پەرتووک :

- 1 / دەرباری پڕۆژەکی بەکەتی نیشتمانى کوردستان، چاپى بەکەم، چاپخانەى مەلەبەندى پزەشپەری کوردی، سوید، 1994، ل32
- 2 / دوا پڕۆژە، چاپى بەکەم، چاپخانەى مەلەبەندى پزەشپەری کوردی، سوید، 1994، ل11
- 3 / پەنج ووتاری عەمەگین، چاپخانەى بارن، سوید، 1994، ل77
- 4 / دەرکراسى، ئایدۆلۆژى و جەنگى نەزەق، چاپخانەى بارن، سوید، 1994، ل84
- 5 / مەسلەتەى ئایدۆلۆژى لە کوردستاندا، چاپى بەکەم، سولهەانى، 1993، ل208.
- چاپى دووم، لە پلاوکراوەکانى کتێبى ھەرزەن، سوید، 1995، ل125
- 6 / پەنج کاتژمێر لەگەڵ ھەمەدە، چاپى بەکەم، چاپخانەى بارن، سوید، 1996، ل91. چاپى دووم، کوردستان، 1996.
- 7 / نامەبەگى دەرژ بۆ نووشەری نەستەفا، چاپخانەى بارن، سوید، 1995، ل47
- 8 / کورد و شۆرش و ھەلى مێژووى، چاپى بەکەم، لە پلاوکراوەکانى کتێب ھەرزەن، سوید - پزەشپەنگ، 1996، ل222.
- 9 / فەیدەرالىزم و دۆلەتى فەیدەرالى، چاپى بەکەم، چاپخانەى بارن، سوید، 1996، ل98. چاپى دووم، لە پلاوکراوەکانى دەرکراسى، کوردستان - سولهەانى، 1996، ل90
- 10 / بەلەن لێکۆلنەوێ و رەخە نەگ شەتوانەنى راستەسى، چاپى بەکەم، لە پلاوکراوەکانى کتێب ھەرزەن، سوید، 1996، ل53
- 11 / خولاموێ لە بازەبەگى بۆشدا، داقى چارەتەگەوتن و دەرەتەتەبەگ لەگەڵ جەرچەس لەھۆلەلای پارێزەردا، چاپى بەکەم، چاپخانەى ناپەنگ، سۆزکەوتەم، 1997، ل126.
- 12 / زۆلى سەستەمى بێنەمالە لە زۆلى پزگارىخۆلى نیشتمانى کوردستاندا، چاپى بەکەم، چاپخانەى مەدیا، سوید - سۆزکەوتەم، 1997، ل100
- 13 / گەرگەرفتە سەرکەبەگەتەى کورد، لە پلاوکراوەکانى کتێب ھەرزەن، سوید - پزەشپەنگ، 1998، ل80.
- 14 / نۆجەلان نۆزەوتەگى نۆز و پەندى مێژووى، چاپى بەکەم، چاپخانەى مەدیا، سوید - سۆزکەوتەم، 1999، ل104.

## ناوهرۆک

- 1/ چەند روونکردنە پەك ..... 9-5
- 2/ ناشتی بە دەنگ نییە، بە دەنگە ..... 28-10
- 3/ ئۆجەلان ئەزمرونتەکی نوێ و پەندی میترووی ..... 56-29
- 4/ بە جاری پەلە نەکەین، هێشتا زوو فەتوای وا بەدەین ..... 72-57
- 5/ قەرزی کۆن دەین، بەلام ئاقەوتی ..... 80-73
- 6/ بۆرە ئەین، بازەین، کلک بە ئەندازەین ..... 92-81
- 7/ نامە بە بۆ پارزانی و تالمانی ..... 101-93
- 8/ سەرچاوەکان ..... 102



کټن ده تواني، نو چوار ساله وشکه، پر له دې کوداله مه ترسېږه چې جهنگلي  
 نېو غوږ، له پير غوږي پرېته وه؟ کټن ده تواني، چاو لهو چوار ساله، پر له  
 قاتو کېږي، بهلا و نه گېټه پېژني؟ کټن ده تواني، دېمېنې لهو جوگه سوړه  
 خوښاويږه پږله کاني کور، له پير و غوږيدا پرېته وه؟ کټن ده تواني، نو  
 ميژوړه رسته پکښه پېژنيته وه؟ کټن ده تواني، ناپاکي سراني پارتې و پکښې  
 له يادېکا؟ گريمان، هممو لهو انځلمان فراموش کړه، نړۍ کټن ده تواني، له  
 ناپنده به کي نژيکدا چې دېکه روو ده؟ بږه ناپي، هرگيز ناخوښي و  
 کارماته کاني جهنگلي نېو غوږمان پير پېته وه. هممو کاتې دېن، له پږلاني  
 خوښي، سرکهوټن و ناشتېدا، ناخوښي و کارماته کالمان له پيرچاوېن،  
 نا خوښي و سرکهوټنه کالمان لن ټيکنه چېن. له هه مان کاتېشدا دېن، له  
 پږلاني ناخوښي و تنگانته دا، هرگيز وره پرنه دېن، رشېن نه پيښ، بږ  
 ناسو به کي گمش و پرشنگدار پروانېن، بږ نه وي به سر ناخوښي و  
 گرځته کاندې سرکهوټن. هروڼه ناپي، هيندهش پاسي ناخوښي پکې پيښ،  
 وره پږله کاني گول پروختيږن. بږه دېن، له ناشتېدا پږه سهخته کاني  
 جهنگمان له يادېن، له کاتي جهنگلېشدا، ناشتي باوم و هيومان پيښ

---

## OJALAN, A NEW EXPERIMENT AND HISTORICAL LESSON

BY  
Dr. HUSSEIN M. AZIZ

1999 (2698K)